

**CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU” ALBA IULIA**

AVRAM IANCU – MODEL ȘI INSPIRAȚIE

EDIȚIA a II-a

A FI ROMÂN ASTĂZI

**Alba Iulia
28 noiembrie 2011**

Broșura de față cuprinde lucrările susținute în cadrul
Simpozionului Național
AVRAM IANCU – MODEL ȘI INSPIRAȚIE, ediția a II-a
A FI ROMÂN ASTĂZI

desfășurat la Școala cu clasele I-VIII “Avram Iancu” Alba Iulia.
Acest simpozion se integrează în programul manifestărilor
organizate de către Consiliul Județean Alba cu prilejul
Zilei Naționale a României.

Coordonator:

Director, prof. Elena Ignat

Colectivul de redacție:

Prof. inf. Medrea Simona

Prof. Slevaș Dana

LECȚIA DE PATRIOTISM

MOTTO:

“Patriotismul nu înseamnă ura împotriva altor neamuri, ci datorie către neamul nostru; nu înseamnă pretenția că suntem cel mai vrednic popor din lume, ci îndemnul să devenim un popor vrednic.”

M. Sadoveanu

Formarea personalității elevilor este idealul educațional al tuturor timpurilor redimensionat în funcție de prioritățile educației, la un moment dat.

Pentru orice dascăl, cultivarea la elevi a dimensiunii patriotice, a atașamentului față de țară și față de valorile ei trebuie să fie o preocupare de căpătâi.

Pentru a le vorbi elevilor despre valori, despre simbolurile naționale, despre tradiții și obiceiuri trebuie să fii un bun român, să fii un om pentru care țara și simbolurile naționale reprezintă crezul și identitatea.

Educația pentru respectul valorilor este importantă în măsura în care este pusă conștient și creator în slujba națiunii române și se reflectă în atitudinea și conduita moral–cetățenească, civică.

Este o datorie a noastră să înțelegem și să-i facem pe elevi să conștientizeze că mersul înainte, bunăstarea poporului presupun o dragoste de țară și un respect pentru oamenii ei și pentru valorile autentice.

**DIRECTOR,
prof. Elena IGNAT**

A FI ROMÂN ASTĂZI

prof. înv. primar Dana Andro

Școala cu clasele I-VIII “Avram Iancu” Alba Iulia

Nu ne-am ales noi să fim români și nici nu ne-am câștigat acest drept printr-un concurs. A fi român are așadar o determinare înnăscută. În virtutea acestui fapt nu putem nici să ne mândrim și nici să ne rușinăm cu faptul că suntem români. Desigur, ne putem mândri cu faptul că aparținem aceluiași neam căruia îi aparțin clasicii literaturii române, muzicianul George Enescu, Ștefan Odobleja, părintele ciberneticii, Nicolae Paulescu, inventatorul insulinei, profesorul Petru Poenaru, inventatorul stiloului, Henri Coandă, inventatorul avionului cu reacție, Nadia Comăneci, gimnasta care a obținut pentru prima oară în istorie nota 10, Mircea Eliade, autorul “Istoriei religiilor”, Marele sculptor Constantin Brâncuși. Și, desigur lista ar putea continua. Însă nu trebuie să trăim doar de pe urma meritelor marilor români, deoarece în felul acesta nu vom face ca România să devină o țară cu care să ne mândrim. Ar trebui ca fiecare dintre noi să ne punem problema meritelor personale, să ne întrebăm continuu ce putem face noi pentru România și să încercăm ca răspunsul să fie rostit și materializat, mai ales, cât mai curând. Astfel, după cum afirma și Andrei Pleșu “Mândria de a fi roman e ceva ce trebuie luat nu ca un punct de plecare, ci ca un scop de atins”.

A ne asuma merite cu care nu avem nimic în comun, a folosi drept paravan românii de anvergură ai neamului românesc înseamnă a accepta acea trăire letargică, asemeni unei stări induse de un somnifer; înseamnă a anula caracterul energizant pe care apartenența la neamul românesc ar trebui să-l aibă.

Avem uneori, ca români, complexul inferiorității față de alte nații și acest lucru ne face să ne desconsiderăm pe noi înșine. Nu pot avea deloc înțelegere pentru cei care se jenează să-și exprime apartenența la neamul românesc. Că există atâtea români care nu fac cinste acestei țări este o certitudine. Aflăm despre ei din mass-media, îi întâlnim zilnic pe stradă, iar comportamentul lor ne lasă un gust amar. Dar există, oare, pădure fără uscături?

Poate este momentul mai mult decât oricând să ne manifestăm patriotismul autentic, să facem ceva pentru țara aceasta, pentru grupul din care facem parte. Am putea începe cu a ne cunoaște pe noi înșine, cu alte cuvinte a ne cunoaște istoria, limba, cultura. Am putea exersa generozitatea, bunătatea, comportamentul civilizată, cinstea. Am putea continua cu a ne iubi semenii pentru că nu putem vorbi de dragoste față de țară, de încredere în ea dacă ne lipsește manifestarea acestor sentimente față de oamenii ei. Să renunțăm așadar la egoism, la zicerea ajunsă de notorietate “Să moară și capra vecinului!”. Al

treilea pas ar trebui direcționat spre a face ceva pentru a schimba situația acestei țări, să înapoiem ceva comunității care ne-a făcut “oameni”. Îmi vine greu să accept că tineri absolvenți de facultate în a căror pregătire statul roman a investit, aleg, uneori fără regret, calea străinătății, pentru a-și oferi serviciile contra unor sume deloc neglijabile. Nu eludez faptul că siguranța financiară este foarte importantă, dar poate este totuși egoist gestul de a nu încerca măcar să schimbi ceva în țara ta, să clădești ceva. Ne lipsește uneori tenacitatea, încrederea în propriile forțe. Pornim de la început cu ideea că “la noi nu se poate”, în ciuda faptului că avem și exemple, și nu puține la număr, de oameni care au reușit și care se îndărătnicesc să ne demonstreze că “și la noi se poate”.

Am convingerea că atunci când vom depune un efort conștient, după puterile noastre, când efortul nu va fi făcut în virtutea faptului că luăm o leafă sau a imboldului pe care ni-l dă cineva, ci pentru că simțim o pornire lăuntrică, pentru că așa credem noi că e bine, atunci lucrurile se vor mișca într-o direcție bună.

Când ne afirmăm patriotismul prin cuvinte, vorbim deseori despre sacrificiul pe care suntem gata să-l facem pentru țară. Dar, așa cum spunea și Mircea Eliade ”Țara și neamul au nevoie de tine și în împrejurări mai puțin solemne. Deocamdată ți se cere să cobori din tramvai pe scara din față, să nu scuipi pe stradă, să nu primești bacșiș, să nu te vinzi partidelor, să nu-ți treci copiii prin școală prin proptele, să aduci cinstea întâi în familia ta și apoi la tribuna politică, să-ți faci o cultură solidă (...) să nu mai spui “las-o încurcată” de câte ori e vorba de un act în care ți se cere muncă și perseverență, și alte lucruri mici de felul acesta. Fără îndoială că nu cu astfel de lucruri mici se clădește o țară și o cultură bărbătească. E nevoie pentru aceasta de mesianism, de nebunie, de muncă ucigătoare - ca să nu mai spunem că e nevoie de geniu și sfințenie. Dar nu oricărui cetățean i se pot cere asemenea eforturi. În schimb, se cere mai puțin lichelism, mai puțin jemenfischism, mai multă cinste, mai mult nerv, Dacă toți oamenii ar fi dispuși să realizeze în viața lor de fiecare zi aceste „lucruri mici“ se vor găsi destui oameni mari care să creeze și să organizeze România pe care o merită urmașii noștri.“

Personal, sunt fericită că m-am născut în România, iubesc această țară din tot sufletul și nu m-aș vedea trăind în alt colț de lume. Mă consider un om simplu care crede că a-și face zilnic datoria, cu conștiinciozitate, la locul de muncă, muncind pentru a le insufla școlărilor respectul față de valorile autentice ale neamului românesc, pentru a păstra viu și nealterat tot ceea ce ține de românism, este ceea ce pot da eu țării din postura unui umil dascăl.

BIBLIOGRAFIE:

Eliade, Mircea - “Criza românismului”, în publicația “Vremea”, anul VII, nr. 375, febr. 10, 1935

Pleșu, Andrei - “Mândria de a fi român”, în publicația “Dilema Veche”, 2009

Despre mândria de a fi român

prof. Maria Atanasiu

Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu” Alba Iulia

După căderea comunismului, românii au avut dreptul să serbeze ziua națională la o dată încarcată de semnificație istorică: 1 decembrie. Iată-ne ajunși la 93 de ani după Marea Unire din 1918, mai liberi ca niciodată, cetățeni ai Uniunii Europene și indivizi plini de drepturi sociale. Ce înseamnă în ziua de astăzi să fi român?

E de ajuns să ai buletin de România, să te naști sau să trăiești în România? Sau e nevoie de mai mult ca să fi cu adevărat parte din nația română? Ești mai român dacă stai în țara ta decât dacă te realizezi-profesional sau financiar- în altă țară, în slujba altui popor? Patriotismul înseamnă să fii legat la propriu de vatră strămoșească?

Să fii român presupune să vorbești și să gândești românește, limba română este cea care definește identitatea poporului nostru. Multă lume spune: A fi român înseamnă „a gândi românește”. Cum gândește oare românul? Nu cumva asta ne definește ca nație, un curent de mentalitate specifică, ce se traduce în atitudinile și comportamentele noastre?

A fi român astăzi, în lume, reprezintă o provocare, pentru că, ne place sau nu, națiunea noastră a fost destul de mult divizată și, de cele mai multe ori, pe nedrept jignită, și aici nu mă refer doar la popoarele care au dominat o parte din poporul român. Există și popoare cu vocație occidentală, măcinate de excese de xenofobie. Aceste ieșiri nu sunt de ieri-de azi. Ele apar și reapar la suprafață, făcând parte

dintr-un curent puțin cunoscut, dar simțit de români.

În primul rând, a fi român, este mândria de a fi descendentul unui popor care, de-a lungul istoriei, nu a beneficiat de cele mai bune condiții pentru a se dezvolta în tihnă, așa cum s-a întâmplat în vestul continentului european. Deși am fost lăsați de Dumnezeu pe un tărâm binecuvântat din punct de vedere natural, nu am putut să ne bucurăm din plin de roadele sale din cauza celor care, dintr-un motiv sau altul, au râvnit la avuția noastră (materială și spirituală). În ciuda acestui fapt, conducătorii acestui neam au știut, mai mult sau mai puțin, să asigure o minimă supraviețuire a sa peste secole, recurgând la metodele care se impuneau în condițiile obiective existente (uneori luptând, alteori negociind cu dușmanul, alteori chiar

pactizând cu acesta întru păstrarea vechilor datini). Chiar și numai acest lucru trebuie să ne facă să fim mândri, nu doar actele de eroism glorificate simbolic în prezent de manifestările obișnuite. Pe lângă curaj trebuie să apreciem și

În al doilea rând, este mândria de a fi descendentul unei neam din rândul căruia s-au înălțat marii cărturari și îndrumători cum ar fi: Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, I. L. Caragiale, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, Nicolae Grigorescu, George Enescu, Simion Mehedinți, Vasile Pârvan, Lucian Blaga, Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Constantin Brancusi, Marin Preda, dar și mulți alții. Este o onoare că suntem compatrioți cu acești oameni.

Mândria de a fi român, va fi simțită cu adevărat, doar dacă românii, indiferent unde s-ar afla, vor fi conștienți că prin implicare și prin succesul fiecăruia în parte pot aduce un succes și pot contribui la ceea ce se numește succesul României sau succesul tuturor românilor.

Ca dascăli, trebuie să le transmitem copiilor, elevilor dragostea profundă față de națiunea din care fac parte, atașamentul față de valorile naționale.

Sufletele nu pot fi cucerite cu o propagandă excesivă, care oricum s-a dovedit până la urma ineficientă.

istețimea celor care s-au aflat vremelnic la conducerea neamului nostru care ne-au lăsat nouă moștenire datinile străbune, tradiții, sărbători, obiceiuri, meșteșuguri populare, care să fie parte integrantă a vieții noastre.

Câtă vreme vom trăi de pe urma meritelor altor români, ale marilor români, nu vom face din România o țară de care să fim mândri. Fiecare român ar trebui, dimpotrivă, să-și pună problema meritelor sale personale, a succeselor lui, a efortului lui. Mândria de a fi român e ceva care trebuie luat nu ca punct de plecare, ci ca scop de atins.

CONȘTIINȚA IDENTITARĂ ROMÂNEASCĂ ÎN FAȚA EURO-NAȚIONALISMULUI

prof. Botoi Oliviu-Petru

Seminarul Teologic Liceal Ortodox Român

„Mitropolit Simion Ștefan” Alba Iulia

Introducere

O luptă purtată secole de-a rândul de populația spațiului carpato-danubiano-pontic a fost aceea de a se afirma ca popor unitar, și în același timp, de a și rămâne pe mai departe uniți într-o națiune,¹ conservându-și tezaurul spiritual național în fața vitregiilor vremii.

De bună seamă că în intenția unei populații de a lupta pentru propria identitate stau la bază câteva judecăți de valoare și motive istorice și geo-politice cvasiunanime recunoscute. Nu vom prezenta evenimente memorabile din istoria poporului român prin care dorim să parcurgem etapele constituirii națiunii române, ci vom aminti doar de acel *saeculum*, spirit al timpului, care a caracterizat ultimele două secole ale mileniului trecut. După perioada marilor imperii ale Europei, a urmat o perioadă de individualizare națională caracteristică fiecărui popor european. Din punct de vedere livresc, cei care anunță pentru prima dată noua orientare sunt Jean Jacques Rousseau prin *Contractul social* și mai târziu Johann Gottfried Herder cu *Ideii asupra filosofiei istoriei omenirii*. Potrivit celor doi, „lumea este alcătuită din popoare, fiecare cu caracterul său bine definit, cu spiritul său propriu, manifestat în limbă și cultură, cu destinul său în lume.”²

Deci, după unii istorici sociologi, națiunile ar fi produsul unei etape din istoria gândirii și a mentalităților. Însă, ne ferim întotdeauna de a fi sentențioși și unilaterali în problematizări, și drept urmare ne simțim obligați să amintim și de seculara năzuință ontologică a poporului român de a avea parte de bucuria unității naționale. Nu putem vorbi oare și de truda poporului român de a forma o națiune? O trudă care stâmpără un dor ființial, dorul de a putea spune oriunde și oricând că ești român. Fiecare patriot își vede diferit propria națiune, trecând ușor peste ipotezele filosofico-sociologice conform cărora națiunile sunt un produs al hazardului, vin de nicăieri și de duc oriunde, instaurându-se

¹ Aici avem în vedere distincția pe care o face Dimitrie Gusti între popor și națiune. Primul termen e socotit ca fiind un dat natural, iar al doilea o creație voluntară. („Națiunea se realizează printr-un efort de fiecare clipă, prin voința de a fi, de a trăi și de a lupta.”), Dimitrie Gusti, *Sociologia militans. Introducere în sociologia politică, vol. I*, Editura Institutului Social Român, București, 1934.

Diferența dintre cele două concepte nu întâmpină probleme semasiologice deoarece cei doi termeni sunt definiți pertinent și în dicționarele limbii române.

² Lucian Boia, *Două secole de mitologie națională*, Editura Humanitas, București, 2005, p. 21.

astfel un relativism axiologic în ceea ce privește valorile naționale. Ce mai putem spune despre cei care au murit cu onoare pentru ca să putem rămâne noi români? Sau ce să le spunem celor care au pornit hora „unirii europene” pe muzica lui Beethoven, în sanctuarul eroilor patriei?

În concluzie, trebuie să recunoaștem oportunitatea vremii de a se constitui un popor ca națiune, dar să nu scăpăm din vedere visul „românului total”, împlinit în 1 Decembrie 1918.

Demnitatea conștiinței românești

Înainte de a vorbi despre demnitatea conștiinței românești, sau, mai bine spus, cum ar trebui să fie o conștiință românească, considerăm că este necesar să reflectăm la ceea ce înseamnă a fi român. Iese la iveală tot mai des acel soi de „român tehnic”, de român rămas la stadiul embrionului, care poartă numele de român doar prin simplu fapt că s-a născut în România și aparține spațiului românesc depinzând din multe puncte de vedere de structurile statului român. Acesta își privește propria identitate națională ca pe un dat, ca pe un *fatum*, pe care nu l-a ales și poate nici nu l-ar fi ales, se simte condamnatul propriei națiuni și probabil va ajunge să își renege „mama”, făcându-i dreptate o „mamă vitregă.”

Românul veritabil are în primul rând demnitatea identității sale. Acesta se simte îndatorat patriei sale și recunoscător înaintașilor săi. A fi român presupune a face minimul efort să înțelegi și să transmiți mai departe frumusețea sufletului românesc. Omenia românului este „un dat strămoșesc al acestui neam pe care a aterizat lin (ulterior) credința creștină.”³ Caracteristicile sufletului românesc au o dimensiune anistorică,⁴ care ar trebui să-l însoțească pururi pe român. Românul autentic varsă lacrima pe pământul strămoșesc, plânge pe umărul fratelui său de neam, cântă în limba pe care a îngânat-o în primii ani ai vieții lui și trăiește pe mai departe credința părinților. „Toată spiritualitatea și cultura noastră au avut două coordonate esențiale: credința în Dumnezeu și dragostea față de valorile naționale, care alcătuiesc ceea ce se numește în grai popular «legea românească».”⁵

O nouă provocare: euronationalismul

După căderea regimurilor totalitare din Europa, majoritatea țărilor europene s-au concentrat într-o nouă formă constitutivă, spre o *întreagă Europă unită*, bazată pe principii democratice, spre structurile căreia tind încă și la ora actuală țări est-europene. Pe lângă legăturile de ordin politico-economic, noua orientare lansează și valorifică și un tezaur spiritual european, care se pretinde a fi caracteristic întregii populații europene. Pretextul unității în diversitate, care salvează aparent dizolvarea elementului național, va cădea singur în fața rezultatelor europenizării socio-culturale.⁶

³ Dan Puric, *Cine suntem*, Editura Platytera, București, 2008, p. 151.

⁴ Constantin Noica, *Pagini despre sufletul românesc*, Editura Humanitas, București, 2008, p. 99.

⁵ Andrei Andreicuț, *Dialog al vremii cu memoria - slujind Domnului și poporului Său la începutul mileniului III*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 31.

⁶ Eugen Ovidiu Chirovici, *Națiunea virtuală. Eseu despre globalizare*, Editura Polirom, Iași, 2001, p. 34.

De asemenea, schimbări majore se petrec și în ceea ce privește raportul cetățean-națiune. Mentalul colectiv uman înregistrează noi percepții care îl descătușează ușor de ceea ce înseamnă iubirea de patrie, deplasându-se cu pași repezi spre conștiința omului european rupt de tradiția și de spiritualitatea națională, pentru care au luptat strămoșii lui, și legându-se de spiritul consumist, profanat și glacial al Occidentului.

Euro-naționalismul este o mișcare politică și de gândire care vrea o Europă unită sub același drapel.⁷ Euro-naționalismul face trecerea de la *natio-centrism* spre *cosmopolitism*. Omul european nu se mai simte legat de pământul patriei, de valorile spiritual naționale și se adaptează rapid situațiilor optime de confort. „Vom deveni cu adevărat europeni la capătul unui proces cultural de (lungă) durată și finalități deocamdată incerte. Un proces complex, punctat de reculări și urgentat de scadențe, a cărui dezvoltare pretinde politici educaționale și strategii de comunicare bine focalizate, dar și o epopee în care voința constructivă, gestiunea riscurilor, capacitatea de compromis și apetența creativă își vor demonstra, succesiv, utilitatea.”⁸

Dilema românilor de mâine: Ubi bene ubi patria versus ubi patria ubi bene?

S-a observat în ultimii ani o emigrare masivă a românilor spre Occident. Într-o primă fază am fost de părere că este vorba despre un efort al românului de a depăși un impas financiar instaurat în țară, ba chiar s-a simțit un sentiment de apreciere față de cei care prin muncă reușesc să echilibreze mai mult decât modest traiul familiei. Însă odată cu integrarea în structurile europene, tot românul a simțit nevoia de a pleca spre „paradisul tânjit”. O seamă dintre români au realizat că reușita financiară lasă de dorit și în spațiul european dar au rămas la idea că trăiesc mai bine acolo decât în țară și au amânat mult întoarcerea la vatră. Mai mult decât atât, acești români înfiați apoteozează superficiala generozitate a străinilor și își condamnă conaționali de insuccesul lor existențial. Nu dorim să aducem jigniri celor care s-au înstrăinat temporar sau nu de patria mamă dar oare nu am trăi mai fericiți în „casa modestă a părinților” decât în „orfelinatul luxos” al străinilor.

Într-un mic studiu de caz,⁹ pe care l-am realizat într-o școală, am constatat că majoritatea dintre cei care au completat chestionare se consideră cetățeni români mai mult decât europeni (85% - 15%) și se simt protejați mai mult de Europa decât de România (64,15 - 35,85), dar pe de altă parte doresc în proporție de peste 50% să locuiască în Europa. În ceea ce privește atitudinea lor față de conaționali, 13,2 % îi detestă, 22,64 au un sentiment de indiferență față de aceștia, 37% au o atitudine similară cu cea pe care o poartă oricărui om din lume și numai 25% îi consideră frați de neam. În ceea ce privește

⁷ Nicolas Lebourg, *La Libération nationale et sociale des régions d'Europe : histoire d'une utopie fasciste (1941-2001)*, *Utopia and Utopianism*, The University Book, Madrid, 2007, no. 2, pp. 95-108. (http://fr.wikipedia.org/wiki/Nationalisme_europ%C3%A9en) accesat în 20.11.2011)

⁸ Teodor Baconsky, *Europa creștină. Metoda cut & paste*, în „Pentru un creștinism al noii Europe”, Editura Humanitas, București, 2007, p. 12.

⁹ S-a aplicat un chestionar la un număr de 50 de tineri cu vârste între 15 și 20 de ani. Chestionarul conținea cinci întrebări cu variante de răspuns referitoare la raportul România-Europa în atitudinea tinerilor români.

atitudinea românilor față de europeni, 3,77% îi detestă, 30% au o atitudine de indiferență, 30 % ca și față de oricare persoană din lume, 12% se simt mai bine în preajma lor decât a românilor și 24 % consideră ca fac parte din aceeași eurostructură și așadar trebuie să fie mai aproape unii de alții.

Concluzii sau apel la sinceritate

După cele spuse mai sus, nu dorim să părem eurosceptici sau naționaliști extremiști. Dorim doar să subliniem că integrarea în orice structuri care au drept obiectiv globalizarea, nu trebuie să anuleze elementele naționale ale poporului român. Demnitatea românului de azi stă în a mărturisi românismul în orice împrejurare s-ar afla. Mărturisirea românismului implică cunoașterea tezaurului cultural, practicarea credinței naționale, animarea graiului românesc și propovăduirea valorilor poporului român. Cu toate acestea, cât de român mai poți să fii când privești cu o admirație tânjitoare în grădina paradisiacă a bătrânei Europa? Unde se ascunde românismul când ne sfiim să vorbim limba română sau ne rușinăm de propria identitate?

Așadar, consolidarea națiunii prin trezirea conștiinței românești anulează dizolvarea românismului în amalgamul european și reprezintă onorabil națiunea în Europa Unită. În final, nu putem decât să fim la unison cu urarea eminesciană: „*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie, / Țara mea de glorie, țara mea de dor? / Brațele nervoase, arma de tărie, / La trecutu-ți mare, mare viitor!*”¹⁰

BIBLIOGRAFIE:

1. ***2007, *Identitate creștină și dialog în noul context european*, 2007, Editura Reîntregirea.
2. Alexandru, Ioan, 1985, *Iubirea de patrie*, Editura Eminescu.
3. Andreicuț, Andrei, 2009, *Dialog al vremii cu memoria - slujind Domnului și poporului Său la începutul mileniului III*, Editura Reîntregirea.
4. Baconsky, Teodor, Ioan I. Ică jr., Bogdan Tătaru-Cazaban, Elena Ștefoi, Anca Manolescu, Radu Carp, 2007, *Pentru un creștinism al noii Europe*, Editura Humanitas.
5. Boia, Lucian, 2005, *Două secole de mitologie națională*, Editura Humanitas.
6. Chirovici, Eugen Ovidiu, 2001, *Națiunea virtuală. Eseu despre globalizare*, Editura Polirom.
7. Eminescu, Mihai, 2007, *Poezii*, Postfață, tabel cronologic, referință critică de Aurel Coci, Editura Exigent.
8. Gusti, Dimitrie, 1934, *Sociologia militans. Introducere în sociologia politică, vol. I*, Editura Institutului Social Român.
9. Lebourg, Nicolas, 2007, *La Libération nationale et sociale des régions d'Europe : histoire d'une utopie fasciste (1941-2001)*, *Utopia and Utopianism*, The University Book.

¹⁰ Mihai Eminescu, *Poezii*, Postfață, tabel cronologic, referință critică de Aurel Coci, Editura Exigent, București, 2007, p. 34.

10. Mureșanu, Camil, 1996, *Națiune, naționalism. Evoluția naționalităților*, Centrul de studii transilvane - Fundația culturală română.
11. Noica, Constantin, 2008, *Pagini despre sufletul românesc*, Editura Humanitas.
- Puric, Dan, 2008, *Cine suntem*, Editura Platytera.

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

prof. înv. primar Breaz Simona

prof. înv. primar Neamț Cristina

Școala cu clasele I-VIII "Vasile Goldiș" Alba Iulia

Motto:

„Mai mult decât oricând, astăzi, pentru noi, ca să fim
buni europeni, trebuie să fim buni români.“

I.I.C. Brătianu, 1922

Patriotismul se află astăzi pe toate mesele. Se nutresc din el și demagogii, și șarlatanii, și escrocii, și diversioniștii, și fanfaronii, bufonii, scamatorii politici... Dar și copiii, și eroii, și marile spirite. Își dă patriotismul duhul în vecinatatea fenomenului globalizării?

Este bucurie, este suferință, este și una și alta? Ce este omul fără conștiința apartenenței la o familie, la un neam, la o națiune? Se învață, ca aritmetica, sau te naști cu el, ca dragostea de mamă? O sondă coborâtă în gândul despre patriotism al membrilor unei comunități este ca o radiografie pulmonară, foaia de temperatură a unei nații. Acum, când Europa aspira să fie un continent unit, fără frontiere.

Ca și alte concepte sociologice fundamentale, conceptul de patriotism a cunoscut și va cunoaște, pe parcursul evoluției istorice a societăților umane, mutații care îi corelează semnificația cu caracteristicile etapei în care se găsesc comunitățile umane respective. De fapt, patriotismul, definit ca sentimentul de dragoste față de patrie, față de locurile natale, este mai puțin supus mutațiilor istorice decât conceptul de patrie. Fără îndoială, în zona geografică în care trăim, patriotismul, venind din profunzimea conștiinței naționale, se va mai ridica în mod dominant mult timp deasupra altor forme de conștiința umană.

În ceea ce ne privește, noi considerăm că la acest început de mileniu, patriotismul românilor trebuie să fie unul constructiv, în sensul că sentimentul patriotic trebuie nu doar clamat sau contrapus celui al altor etnii trăitoare în zona noastră geografică, ci dimpotrivă, trebuie să fie susținut de fapte, de acțiuni care să dovedească atașamentul și dragostea față de patria noastră – România. A privi indiferent cum unii cetățeni ai țării - care adesea practică un patriotism de suprafață și nu au alt crez decât îmbogățirea rapidă și fără scrupule - distrug cu bună știință patrimoniul natural al patriei prin poluare, jefuirea pădurilor, în general a mediului natural care este moștenirea comună a noastră a tuturor, este o atitudine nepatriotică.

A fi patriot român la această cumpănă dintre secole înseamnă să trăiești și să acționezi în așa fel încât patria noastră, România, să cunoască o dezvoltare durabilă și să parcurgă în timp scurt, cu demnitate și fără motive pentru

complexe de inferioritate, drumul, câteodată spinos și dificil, al integrării europene și euro-atlantice, care, în viziunea noastră, este singurul ce poate aduce compatrioților noștri împlinirea aspirațiilor lor de pace, prosperitate și viața mai bună.

Totodată, va trebui să fim pregătiți pentru evoluțiile inerente pe care conținutul noțiunii de patriotism le-a suferit deja în statele aparținătoare Uniunii Europene și, în special, în cele semnate ale Acordului de la Schengen. Desființarea granițelor statale, libera circulație a oamenilor, mărfurilor, ideilor, capitalurilor și dreptul de stabilire a domiciliului pe întregul teritoriu al statelor membre, moneda comună, instituțiile comunitare și poate chiar o constituție europeană vor duce fără îndoială la modificări lente, uneori abia sesizabile, dar inevitabile, ale percepției sentimentelor patriotice, deși Europa unită va continua probabil să mai fie mult timp o „Europă a patriilor“.

Principalul constituent al conștiinței naționale este patriotismul. El reprezintă forma cea mai înaltă a demnității naționale. Este chintesența asumării personale, responsabile pentru identificarea unui destin comun.

Prin comparație cu naționalismul, patriotismul nu este exclusivist, egoist sau narcisist, nu este egocentric. Fundamental pozitiv, patriotismul se nutrește din sine și se construiește pe sine. Nu-i condamnă pe alții și nu pune nerealizările pe seama lor. Patriotismul nu constituie o negare a nationalismului, ci numai o purificare a lui de excesele și îngustimile care-i sunt specifice. Viziunea și atitudinea patriotică pornesc de la origini, de la trăsăturile generale ale unui popor, de la conturarea profilului său spiritual, de la modul particular de a gândi, a simți și a acționa. De la felul cum se situează în raport cu marile probleme, evenimente și teme ale umanității. Identitatea națională ca element constituent al patriotismului se reflectă în factura psihică, în însușiri morale, mentalități și obiceiuri, în

cultură, în identificarea priorităților colective. Adevăratul patriot acordă pondere și prioritate nevoilor și exigențelor autohtone, fără a fi opac la preocupările lumii în care trăiește sau indiferent față de problemele ori dificultățile altora. Este un locuitor al planetei, dar nu unul necondiționat spațial și temporal. Dimpotrivă, el crede în valorile neamului său, în personalitățile pe care acesta le-a produs, în capacitățile creatoare ale compatrioților. Există într-un cerc cultural conturat și resimte comuniunea cu un anumit destin socio-istoric.

Identificarea interesului național

Încă de la apariția ideilor de patrie și patriotism, acestea au fost indisolubil legate de interesul național. Indiferent de etapa istorică pe care a parcurs-o, patriotismul s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și de a-l urma în toate acțiunile sale. El a constituit însă întotdeauna o variabilă istorică. Astfel, națiunile și l-au definit în funcție de stadiul de dezvoltare în care s-au aflat. Interesul național și-a schimbat radical valențele la sfârșitul acestui secol, în condițiile în care societatea românească se confruntă, pe lângă dificultățile de ordin intern, cu o serie de provocări ale modernității: integrarea europeană, procesul de globalizare economică.

Într-o Europă unită, identitatea noastră națională poate și trebuie să fie afirmată. Europa secolului actual este o Europă diversă, un continent în care pot coexista diferite culturi, toate formând o civilizație europeană unită în diversitate. Aceasta este o condiție a existenței în Europa secolului nostru.

Integrarea nu exclude patriotismul

Noțiunea de patriotism pare, în contextul fenomenului de globalizare, să-și fi pierdut semnificația pe care a avut-o în afirmarea statelor naționale. Mai mult, sunt voci care susțin că acest concept s-a devalorizat și că ar trebui să renunțăm la el, în condițiile în care chiar noțiunea de suveranitate este pusă în discuție în dreptul internațional.

În opinia mea, complexitatea unor fenomene de genul globalizării și al integrării la diverse niveluri în structuri europene sau euro-atlantice nu intră în contradicție cu noțiunea de patriotism. Actualitatea acestui concept are drept fundamentare afirmarea identității culturale, lingvistice și a tuturor valorilor pe care le are o națiune. Patriotismul este considerat un înalt sentiment moral, care se învață și se sedimentează o dată cu conștientizarea istoriei propriei țări. Normal, în condițiile schimbărilor din lumea contemporană, patriotismul capătă noi valențe. El trebuie privit din alt unghi, fiind legat acum de noi valori, cum sunt cele ale democrației și economiei de piață. Afirmarea apartenenței la o anumită comunitate are în prezent și o dimensiune economică. Fiindcă fiecare cetățean se simte cu mult mai atașat de țara sa dacă aceasta are o economie dezvoltată și îi asigură un nivel de trai pe măsură, un grad de dezvoltare care să-i permită să joace pe arena internațională un rol care să reflecte propriile sale interese. Pentru că într-o țară saracă, cu oameni în mizerie, apare riscul ca sub masca patriotismului să câștige aderență ideile xenofobe și totalitare. În mod uzual, patriotismul este o vocație retorică. În cele mai multe cazuri patrioții sunt de meserie patrioți, deci niște oameni care fac carieră din

această exercitare și această impostură. Un patriot adevărat rareori pronunță cuvântul patrie și patriot. Rareori. Numai atunci când nu e posibilă altă formulă. De altminteri, patriotismul este un fenomen necesar în momentele de primejdie care amenință societatea. Este absurd să fii permanent patriot. Rémy de Gourmont, acum mai bine de un secol, a scris un articol intitulat „Le joujou patriotisme“ („Jucăria patriotism“). El și-a dat seama că patriotismul este o jucărie atunci când nu se pune problema de a recurge la el ca sentiment real. **(Alexandru Paleologu)**

Nu de puține ori se vorbește despre perimarea noțiunilor de țară, națiune, patrie și patriotism. Aceste noțiuni care s-au cristalizat în spațiu și timp și pentru care s-au sacrificat generații de oameni de-a lungul secolelor și mileniilor (un bun exemplu ar fi în acest sens Avram Iancu) devin astăzi pentru unii, în contextul globalizării și unificării statelor de pe unele continente, perimate, încercându-se pe diverse căi sancționarea celor care se opun menționatelor fenomene ce au ca scop

eliminarea statului națiune, ca entitate politică și de individualizare a popoarelor sub aspectul limbii, valorilor culturale, morale sau materiale. Se încearcă eliminarea elementelor de personificare a popoarelor, care trebuie să între, aproape obligatoriu, într-o structură de universalizare în care conducerea o au, la vedere sau din umbră, o mare putere sau mai grav, structuri obscure de interese ce aparțin ocultismului mondial.

În condițiile mondializării comerțului și eliminării barierelor comerciale, dar și în contextul dezvoltării unor instituții internaționale ce vor încerca să impună reguli de conduită universale, printr-o politică de dictat, va apărea opoziția accentuată, chiar dură, a unor națiuni la încercarea de stingere a entității lor. În același timp, diferențierile religioase vor fi factor de păstrare a identității și bază de conservabilitate națională, mai ales acolo unde biserica este autocefală și cu o bază puternică în masa de cetățeni. Procesul de conservare națională va fi accentuat de o susținere din partea instituțiilor internaționale a unor grupuri de minorități etnice sau naționale, în vederea obținerii unor privilegii colective care afectează drepturile legitime ale unei națiuni. Dacă nu se va reveni la politica internațională în care națiunile constituie baza relațiilor interstatale, în care interesele majore ale popoarelor să se regăsească până la nivelul cel mai înalt posibil, lupta pentru aceste drepturi va continua. În acest context și o dată cu efectivele negative ale globalizării, sentimentul de apartenență la o națiune sau la o patrie se va accentua. Patriotismul va fi apanajul tuturor celor care cinstesc poporul din care fac parte sau în care s-au născut, valorile morale, religioase, culturale și materiale ce constituie patrimoniul individual și colectiv al unui popor.

Conștiința de sine, ca aparținător al unei națiuni, unei culturi și unei țări înseamnă patrie și patriotism, care nu vor putea dispărea în mileniul următor, decât dacă se admite clonarea ca bază de

perpetuare a speciei umane. În acest caz, sentimentele umane pot fi atenuate, omul devenind o expresie a universului. Se va pune astfel la cale eliminarea variabilității dintre indivizi și, în final, dispariția speciei umane.

Bibliografie:

1. Rémy de Gourmont, 1927, *Le joujou patriotisme*, Aux Editions de la Belle Page, Paris;
2. Paleologu, Al., 2008, *Alchimia Existenței*, Editura Cartea Românească, București;
3. Paleologu, Al., 2005, *Bunul simț ca paradox*, Editura Cartea Românească, București.

VIAȚA MUZICALĂ ROMÂNEASCĂ ÎN PRAJMA MARI UNIRI DE LA 1 DECEMBRIE 1918

prof. Crișan Florentin

Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia

Alături de alți mari cărturari și slujitori ai Euterpei, muzicienii animați de cele mai înalte sentimente patriotice, de dezvoltare a artei naționale și de ridicare prin cultură a unui popor chemat după numai patru decenii de la cucerirea Independenței, să-și realizeze prin mari jertfe de sânge, visul milenar care se va chema Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, vor desfășura prin mijloace specifice o activitate bogată întruchipată în mari evenimente culturale –muzicale, demne de a fi reținute de istoria artei românești.

Vom încerca să surprindem din paginile presei vremii, din documentele de epocă ce ni s-au păstrat și din alte materiale, semnificațiile nemuritoarelor pagini de cultură românească, semnate în condițiile vitrege ale anilor războiului, de oameni de artă români ce au înțeles comandamentele timpului. Și la loc de frunte trebuie să remarcăm în primul rând activitatea celui mai mare muzician român, George Enescu. Înainte de sosirea la Iași, în refugiu ca mulți artiști români din București și Craiova, Enescu participă direct la realitățile crâncene ale războiului, fiind sanitar la spitalul militar condus de profesorul Ion Moscu, această activitate fiind surprinsă în revista *Neamul Românesc* din 14 mai 1919. În acest context Enescu descoperă noul său front pe care se poate afirma și-și pune arta sa în slujba inimilor cernite sau colindă prin sălile improvizate în spitale, cazărmi, școli, fabrici, pentru a stânga fonduri necesare ajutorării orfanilor și văduvelor de război. Enescu va întâlni la Iași pe vechii săi colaboratori în activitățile de binefacere, cei mai mari artiști ai timpului: Tony Bulandra, Constantin Tănase, I. Niculescu –Buzău, Constantin Nottara, Elena Zamora etc.

Exemplul de dăruire al lui Enescu este urmat de toți. Teatrul Național din Iași este beneficiarul activității celor mai străluciți reprezentanți ai scenei românești, devenind o tribună pentru susținerea luptei pentru desăvârșirea unității naționale. Este suficient să amintim din repertoriul prezentat pe scena ieșeană piesa lui Zaharia Bârsan *Se face zînu* în care parcă clocotește toată ura românilor asuprași, *Zile vesele de război* de Mihail Sadoveanu

sau piesa lui Nicolae Iorga *Învierea lui Ștefan cel Mare*.

Pentru a întregi contextul artistic al Iașilor acelor timpuri se cuvine să amintim măcar una din numeroasele expoziții de artă plastică și anume cea menționată în publicația *Neamul Românesc* din 30 ianuarie 1918, în care întâlnim între expozații nume ca: Aurel Băieșu, Camil Ressu (cu lucrarea *Ecaterina Teodoroiu*), sau Cornel Medrea cu lucrarea *Prizonieri*.

Cel mai semnificativ act de colaborare artistică rămâne festivalul pentru reclădirea satului Mărăști, festival organizat în februarie 1918. Firește maestrul Enescu a alergat cel dintâi și cu tot tineretul muzical strâns în jurul lui a contribuit în cea mai mare măsură ca programul să fie cât mai atractiv. „Alegând *Simfonia pastorală* de Beethoven, ne duse în alte vremi, acelea când, prin locurile unde au fost furtuni cu tunete, trăznete, sânge, vafi liniște îndurerată, va fi pace, se vor auzi doine, dar tot mai triste și mai plângătoare.”- scria Paul Prodan în articolul: „Teatrul românesc în războiu”.

Pe acest fundal, în care deznădejdea nu putea cuceri sufletele românești greu încercate, urma să înflorească, prin strădania celui mai mare muzician român-aflat la vârsta deplină a maturității artistice și a marilor elanuri- o activitate artistică fără precedent în Moldova și în care vom găsi sâmburele celor două mari instituții românești: Opera Română și Societatea muzicală „George Enescu”. Astfel Enescu trece la munca titanică de organizare a orchestrei simfonice pe care o va alcătui și dirija pe tot parcursul stagiunii 1917-1918. La problema grea de mobilizare a instrumentiștilor, se adăuga lipsa materialelor pentru orchestră (mai ales partituri) dar și lipsa unui spațiu corespunzător pentru repetiții din cauza rechiziționării clădirii Conservatorului și a Teatrului Național unde funcționau instituții de prim rang (Camera, Senatul, Curtea de casație etc). Sala de spectacole era pusă la dispoziția spectacolelor doar o zi pe săptămână, iar Enescu era nevoit să facă repetiții în sala uzinei electrice a Teatrului Național.

Stagiunea simfonică 1917-1918, începută la 31 decembrie 1917 și-a găsit o veridică reflectare în mai multe publicații românești ale timpului dintre care merită reținute două: *Neamul românesc*, care avea ca director pe Nicolae Iorga și *Evenimentul* ale cărui cronici muzicale erau scrise de Eduard Caudella și care afirma: „Prin război am făcut (nu se poate tăgădui) un mare pas înainte. S-a făcut România mare, un lucru care se aștepta de 1000 de ani, să se unească toți românii...”.

Paralel cu stagiunea simfonică se înfiripă în Iașul anilor războiului și al evenimentului de la 1 decembrie 1918, stagiunea de operă inițiată de noua grupare artistică Societatea Română de operă,

având în frunte cântăreți de renume ca: Romulus Vrabiescu, G. Niculescu-Basu, Elena Drăgulinescu având ca dirijor pe inimosul Umberto Pession, având un repertoriu remarcabil ce conținea opere ca: *Faust* de Gounod, *Povestirile lui Hofmann* de Offembach, *Lakme* de Leo Delibes, *Cio-Cio-San* de Puccini, *Tosca* și *Traviata* de Verdi.

Într-o trecere în revistă a literaturii muzicale a războiului de săvârșire a unirii tuturor românilor, nu trebuie uitată o lucrare intitulată sugestiv: *Unirea Românilor* și realizată tot sugestiv din cântece populare ale românilor din toate colțurile țării și chiar de la românii de peste hotare. Rapsodia semnată de folcloristul Theodor Burada și orchestrată de Eduard Caudella constituie unul din documentele mărturie pentru lupta pentru unitate națională. Cea mai importantă lucrare muzicală scrisă și legată de evenimentele istorice de atunci, este *Simfonia a III a* de George Enescu, caracterizată sugestiv de către dirijorul și muzicologul

Dincolo de Carpați, în Transilvania ce aștepta cu patimă și dor să găzduiască Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, la șaiszeci de ani, muzicianul brașovean Geoge Dima, luptător pentru Unirea cea Mare, îngrijorat de urmările războiului mondial, se hotărăște să treacă în pribegie, frânt de durere, dincolo la frații din Regat.

Deși binecunoscută situația compozitorului Geoge Dima pe timpul cât a suferit în închisorile din Brașov, Târgu-Mureș și Cluj-Napoca, noi documente dar mai cu seamă scrisorile personale expediate familiei sale în acele luni de suferință, reușesc să redea trăirea și simțămintele patriotice ale compozitorului, față de lupta românilor din Transilvania, în edificarea actului Unirii de la 1 Decembrie 1918, publicarea acestora fiind meritul ziaristului Aurel P. Bănuț. După cum însuși compozitorul mărturisește activitatea muzicală dar și patriotică, continuă și în închisoare mai ales în timpul detenției de la Cluj unde formează un cor compus din aproximativ 20 persoane toți intelectuali, preoți și învățători și intitulat Corul pușcăriașilor. Repertoriul deși era cenzurat cuprindea cântece liturgice românești dar și cântece maghiare dând un frumos exemplu de conviețuire pașnică și respect față de conlocuitorii noștri maghiari. De altfel remarcăm mărturisirea compozitorului maghiar din Cluj în care vorbește de întâlnirea cu George Dima: „în primele zile din decembrie 1917, am fost invitat să ascult corul cărturarilor români întemnițați la Cluj.....După audiție am stat de vorbă cu Dima..(.....). După ce

mi-am luat rămas bun de la Dima și de la coriști, m-am dus în biroul lui Friedl, rugându-l să îmbunătățească hrana și așternutul intelectualilor români(.....). În ziua în care s-a eliberat, Dima m-a cercetat la locuința mea. De astădată întâlnirea noastră a fost mai plăcută, ne-am îmbrățișat, dânsul cu lacrimi în ochi de bucurie și recunoștință, eu fericit că am putut să dau un ajutor cu totul dezinteresat, vrednicului muzician. (...) În toamna anului următor, 1919, într-o după amiază de duminică, Dima a aranjat în sala de festivități a Conservatorului o audiție din culegerile mele de folclor românesc din Săliște. Fiul meu, Szabo Geza, a prezentat 10 cântece românești pentru pian. După concert ne-a felicitat pe amândoi”

Despre creația muzicală a lui Geoge Dima înmugurită în temnițele Clujului, vom vorbi cu alt prilej, în acest sens având posibilitatea de a evidenția o lucrare ce poate fi ușor cercetată, cea a muzicologului Ana Nicoară Voileanu. Ceea ce se cuvine să remarcăm este însă momentul eliberării lui Geoge Dima care este viu comentat în presa vremii, muzicienii timpului, reuniunile de muzică din Transilvania și din alte locuri îl sărbătoresc împreună cu cântecele lor închinat Unirii din 1918. *Glasul Ardealului*, notează în primele sale numere:

„Jurnalul *Dacia* din București anunță că Societatea de muzică *Carmen* precum și alte reuniuni de muzică, au hotărât o impozantă manifestare sărbătorească, în onoarea profesorului de muzică și compozitorului nostru George Dima”. Din ziarul *Dacia*, nr. 3 reținem: „Pentru cei care au trebuit să îndure *cele mai grele restriști* în timpul războiului(.....) nu-l putem uita pe marele compozitor ardelean maestrul George Dima. El a suferit întreg amarul din partea celor cari își închipuiau că trufia lor va dura cât lumea”.

Sunt acestea suficiente mărturii privind creația și activitatea compozitorului transilvănean în acel timp amar la capătul căruia ,ziua de 1 Decembrie 1918, marca pentru tot- deauna împlinirea acelu sfânt vis al său, de unire a Transilvaniei cu România.

Bibliografie:

1. Caudella, Eduard, *Cronici din trecut*, Ed. muzicală, București, 1975.
2. Giurescu, Constantin, *Istoria Românilor*, Ed. Albatros, București 1964
3. Drăghici, Romeo, *George Enescu muzician patriot*, rev. Muzica nr.5, mai 1955.
4. Niculescu, Basu, *Amintirile unui artist de operă*, Ed. muzicală, București, 1962.
5. Zamora, Elena, *Am slujit cântecul*, Ed. muzicală, București, 1964.

NAȚIUNE ȘI NAȚIONALISM ÎN DISCURSUL LUI IULIU MANIU ÎN PARLAMENTUL DE LA BUDAPESTA (1906-1910)

prof. Dăescu Nicoleta

Colegiul Tehnic “Apulum” Alba Iulia

prof. Dăescu Mihail

Colegiul Tehnic “Al. Domșa” Alba Iulia

Marele politician ardelean Iuliu Maniu este cunoscut în opinia publică mai ales ca unul dintre pionii politicii românești interbelice, cu un rol bine definit în lupta pentru implementarea unui naționalism democratic societății românești și împotriva tendințelor dictatoriale ale regelui Carol al II-lea. Campion al democrației și după încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial, Maniu va sfârși ca un martir în lupta împotriva impunerii forțate a regimului comunist. Începuturile activității sale politice îmbracă însă forma luptei pentru apărarea drepturilor națiunii române din Transilvania în cadrul Imperiului Austro-Ungar, Maniu fiind unul dintre artizanii Unirii de la 1 Decembrie 1918.

Remarcarea sa în activitatea Partidului Național Român la începutul secolului XX-lea va duce la alegerea sa ca vicepreședinte al partidului, calitate în care își va aduce aportul la adoptarea tacticii activismului politic în 1905. Simpatia de care se bucură în rândul românilor îi va aduce mandatul de parlamentar al cercului electoral Vințu de Jos, angajându-se în misiunea de a apăra drepturile națiunii sale în Parlamentul de la Budapesta, între 1906-1910, unde, folosindu-se de limba maghiară pe care o stăpânea la perfecție, îi “pălmuia” pe

guvernanții maghiari pentru politica de desființare a națiunii române. În cadrul Parlamentului, alături de ceilalți 15 deputați români, a stabilit relații strânse cu reprezentanții sârbilor și ai slovacilor, constituindu-se în clubul parlamentar al naționalităților, punctul de vedere al celor trei popoare din cadrul imperiului, care se simțeau amenințate de politica de maghiarizare dusă de guvernul de la Budapesta, fiind expus de către Iuliu Maniu în discursul program rostit de către acesta de la tribuna parlamentului în ziua de 21 mai 1906.

Discursul lui Iuliu Maniu face parte din categoria discursului naționalist, discurs pledant și revendicativ în favoarea drepturilor și libertăților naționale, pentru conservarea limbii și tradițiilor românești. Prin cuvintele sale Maniu condamnă politica de maghiarizare dusă de guvern, care are drept scop constituirea statului național maghiar, ceea ce reprezintă de fapt estomparea existenței naționale a poporului român din Ungaria. Temele și vocabularul discursului lui Iuliu Maniu, reliefează caracterul naționalist al acestuia.

O citire atentă a discursurilor lui Iuliu Maniu în Parlamentul budapestan scoate în evidență faptul că în comparație cu folosirea termenului de *națiune*, alăturarea cuvântului *română* este mai rară, nu pentru că oratorul nu s-ar considera reprezentant al națiunii române, ci datorită motivului că acesta folosește mai des noțiunile și termenii de *națiunea noastră*, *popor român*, *români* sau *neam*, cu același înțeles în text și context.

Maniu se identifică cu națiunea sa, se pune în slujba acesteia, și nu numai, pentru a-i apăra drepturile și libertățile, precum și onoarea în fața invectivelor lansate de către parlamentarii maghiari. Calea aleasă de către orator este aceea a dreptății și a legalității, având drept obiectiv fericirea neamului românesc și a celorlalte popoare din Ungaria.

“Cel mai ușor pentru mine ar fi să lupt cu armele dreptății împotriva invectivelor cari le-a aruncat antevorbitorul meu baronul Bánffy, nu numai împotriva națiunii mele românești ci la adresa tuturor popoarelor nemaghiare din această patrie”. “Eu mă însuflețesc nu numai pentru drepturile națiunii mele, ci respectez aspirațiile oricărui popor, și doresc fericirea pe cale dreaptă nu numai a poporului meu, ci a tuturor popoarelor din această țară”.

În ciuda tuturor învinuirilor de trădare, Maniu și deputații naționaliști își afirmă loialitatea față de patrie, răspunzând apelului lansat de împărat prin renunțarea pentru o perioadă la revendicările națiunilor pe care le reprezintă, pentru rezolvarea problemelor grave cu care se confrunta Austro-Ungaria: “[...] suntem aplecați în împrejurările date, a renunța la articularea fără amânare în lege a condițiilor primordiale a existenței noastre naționale, pentru ca să promovăm prin aceasta rezolvarea problemelor urgente designate de înaltul Mesagiu de tron”.

În afirmarea drepturilor și aspirațiilor neamului românesc, Iuliu Maniu se folosește de argumentele de ordin istoric, realizând o scurtă trecere în revistă a cursului urmat de națiunea română de la origini până în momentul de față, punctând momentele importante ale afirmării acesteia:

“Inocențiu Micu Clein, un distins episcop al nostru, a cerut deja în mod foarte hotărâta mijlocul veacului al XVIII-lea, ca națiunea română să fie recunoscută ca națiune. Același lucru îl cere și “Supplex Libellus Valachorum... adresat Dietei din Ardeal și Domnitorului cu rugarea expresă, ca să fie recunoscut poporul român de națiune. Același lucru l-a cerut și adunarea națională din 1848. cu acestea am vrut să argumentez, că nizuința aceasta a noastră e foarte veche, și că aspirațiile noastre au trecut istoric”.

Dar care sunt motivele necesității reclamării de drepturi naționale și care sunt aspirațiile națiunii române? Maniu afirmă că o cauză a cererii acestor drepturi este faptul că legislația din Ungaria nu permite dezvoltarea individualității naționale; ele sunt pretinse pentru “că dezvoltarea noastră culturală și economică nu e asigurată fără drepturi naționale garantate prin legi”, “condițiile dezvoltării noastre culturale și economice nu ni se oferă în aceeași măsură ca altei rase din țară, nu ne putem schimba convingerea, că progresul nostru poate fi asigurat singur numai prin drepturi fundamentale, așa numite

naționale”. Așadar, drepturile naționale sunt fundamentale pentru dezvoltarea unei națiuni, dezvoltare care nu este permisă de legile din Ungaria, legislația situând neamul românesc pe o poziție inferioară poporului maghiar, supunându-l unei aspre discriminări.

În discursurile sale, drepturile și aspirațiile naționale ale poporului român se regăsesc în autonomia tuturor bisericilor, ca o condiție a dezvoltării religioase, în individualitatea politică, în recunoașterea sa ca popor, instrucție în limba națională, dezvoltarea culturii românești, egalitatea în șanse. Drepturile și aspirațiile națiunii române au bază istorică și naturală, cu toate că “guvernul și majoritatea nu le recunoaște”.

“[...] dar pretensiunile noastre au bază istorică, atât în dezvoltarea țării, cât și în instituțiunile ei positive.abstrăgând dela aceasta, aspirațiunile noastre au dezvoltarea lor istorică, care culminează într’aceea, că noi să fim recunoscuți de popor, deși nu deopotrivă conducător – dar îndreptăit la libera dezvoltare națională și provăzut cu toate atributele vieții naționale”.

Maniu arată că românii au avut aspirații naționale înaintea națiunii maghiare, care și-a canalizat eforturile spre alte obiective, legate de întinderea și dezvoltarea statului. Drepturile naționale ale românilor, “în sens de rasă”, au fost formulate de “un fiu al poporului meu“- Inocențiu Micu Clain- acesta prevăzând viitoarele prefaceri revoluționare care vor schimba lumea. Drepturile și aspirațiile naționale susținute de Iuliu Maniu sunt acelea cuprinse în programul Partidului Național Român, însă forma maximală a acestora nu a fost pusă de la început în dezbatere, oratorul afirmându-și încă o dată punctul de vedere cum că nu dorește să tulbure apele politicii într-o perioadă de criză pentru dualism, manifestându-și în acest fel loialismul față de împărat.

În discursurile sale, Maniu se identifică cu poporul român (“când presupunem despre poporul meu, da, poporul meu, întocmai cum și eu sunt al lui”), cerând cercurilor conducătoare maghiare condiții de dezvoltare națională, pe un ton însă moderat, neradical: “[...] ca noi să fim recunoscuți de popor, deși nu deopotrivă conducător, dar îndreptăit la libera dezvoltare națională și prevăzut cu toate atributele vieții naționale”. Poporul român, aflat în comunicare spirituală cu trecutul său și cu cultura sa, nu poate să-și însușească cultura și limba maghiară, el nu poate avea două culturi fiindcă “[...] poporul care are două culturi merge spre perire și nu are viitor. Cultura poporului meu poate să fie numai una, și aceasta e cultura română”.

Maniu atacă faptul că după 1868, politica statului maghiar a fost îndreptată spre maghiarizarea popoarelor nemaghiare, inclusiv a poporului român. El critică faptul că poporul român, pentru a câștiga unele drepturi, este condiționat de învățarea limbii maghiare. Vede această măsură fără noimă, fiindcă nu tot românul țintește spre ocuparea unor funcții publice în aparatul central, însă dezvoltă latura politică a acestei măsuri - maghiarizarea poporului român.

“[...] e curată volnicie și nedreptate, să chinuiești un popor întreg cu învățarea unei limbi și să-l reții de la câștigarea altor cunoștințe, numai pentru că din poporul acela câte unul la mie să poată ajunge la o treaptă mai înaltă. Ce interes poate avea mulțimea elementului maghiar, că poporul meu român, în satul său știe ungurește, ori nu?”.

În fața colegilor săi, parlamentarii unguri, Iuliu Maniu se declară fără rețineră că este român („că noi românii”, „calitatea mea de român”, „legea ne recunoaște de români”) și apără interesele poporului român, iar faptul că au aceeași cultură cu românii de peste Carpați explică legăturile dintre românii transilvăneni și cei din Regat:

“[...] ne-ați luat în nume de rău Românilor, că noi Românii vrem să ne dezvoltăm și se înaintăm în lumea noastră intelectuală și de sentimente la sânul culturii românești”. “Ceea ce ne leagă pe noi de totalitatea românilor, nu e altceva decât nizuința culturală, care și pe DV. vă leagă de cultura altor neamuri din lume”.

Discursurile lui Iuliu Maniu în Parlamentul de la Budapesta au constituit una dintre formele de luptă ale națiunii române din Transilvania pentru apărarea ființei sale, o formă care a îmbrăcat haina confruntării pașnice, pe cale democratică și care își va găsi expresia biruitoare la 1 decembrie 1918.

Bibliografie

- Maniu, Iuliu, *Discursuri parlamentare rostite în Camera Ungariei din 29 maiu-31 iulie 1906*, Blaj, Tipografia Seminarului Arhidiecezan, 1906.
- Maniu, Iuliu, *Trei discursuri*, (selectate, prezentate și adnotate de Alexandru Aurel S. Morariu), Editura Anima, (f. l.), (f.a.).
- Maior, Liviu, *Mișcarea națională românească din Transilvania, 1900-1914*, Cluj-Napoca, 1986.
- Mândruț, Stelian, *Mișcarea națională și activitatea parlamentară a deputaților Partidului Național Român din Transilvania între anii 1905-1910*, Oradea, Fundația Culturală "Cele Trei Crișuri", 1995.
- Păcățian, Teodor V., *Cartea de aur sau luptele politice naționale ale Românilor de sub Coroana ungară*, vol. VIII, Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1915.
- Scurtu, Ioan, *Iuliu Maniu*, București, Editura Enciclopedică, 1995.
- Stan, Apostol, *Iuliu Maniu. Naționalism și democrație. Biografia unui mare român*, București, Editura Saeculum I.O., 1997.
- Stoica, Sever, *Iuliu Maniu*, Cluj, 1932.

A fi român - între sentimentalism și rațiune

prof. Dospinescu Liana

Liceul Sportiv „Avram Iancu” Zalău, Sălaj

A-ți afirma mândria de român este neîndoielnic o rațiune, nu un sentimentalism.

Ca într-o oglindă imensă, în albastrul nemărginit se oglindește sufletul curat și pur al românului... sufletul acela neîntinat și curajos și sincer, atât de mult laudat de unii, hulit de alții așa dumnezeiește zugrăvit în balada populară *Miorița*. Blândețea ciobanului moldovean, seninătatea lui în fața morții, lipsa de ripostă trebuie înțelese ca o treaptă de înălțare spirituală. Blândețea nu are nimic de-a face cu slăbiciunea, cu lipsa de fermitate, cu toleranța vinovată sau nepăsarea, ci cu predispoziția înăscută a românului de a nu recurge la violență. Marea lecție pe care o învățăm din *Evanghelia după Matei* (5,5) aceasta este: „Fericiti cei blânzi, căci ei vor moșteni pământul.” Așadar, a fi blând este sinonim cu a moșteni o fărâamă din fiorul divin. Și blândețea de pe chipul ciobănașului s-a înmiit în chipurile blajine ale sfinților răstigniți pe cruci în închisorile din întreaga țară: Sighetu Marmăției, Gherla, Aiud, unde martiri, neștiuți de nimeni,

Mândria de a fi român l-a îmboldit pe Meșterul Manole să construiască „Monastire naltă/ Cum n-a mai fost altă” loc de închinare și de recunoștință a neamului român pentru toate binefacerile cu care l-a miluit Domnul Dumnezeu. Și jertfa lui a rămas, peste veacuri, mărturie a credinței și puterii de sacrificiu.

Aceeași necesitate a afirmării conștiinței naționale a o are *Stibuatorul* Blaga: „Traduc întotdeauna. Traduc /În limba românească/ Un cântec pe care inima mea/ mi-l spune îngânat suav în limba ei” (L.

înscrisi cu litere de aur în marea carte a lumii și-au sfârșit (a se citi săvârșit) viețile pentru nemurirea neamului românesc. Icoane ale Sfintei Maria, risipite în șiraguri pe-ntinsul patriei, au lăcrimat la picioarele câte unei cruci atunci când și-au trimis feciorii să lupte pentru libertatea neamului românesc. Mai tânăra și sfioasa lor soră, *Dăscălița*, atât de poetic descrisă de Octavian Goga le mângâia gândurile și punea tot dorul de casă și toată dragostea de neam în scrisorile pe care le trimitea acestor fii ai patriei. Și bunătatea nemăsurată s-a revărsat din sufletele celor care au ales să-i ajute, să-i adăpostească, sau, pur și simplu, să nu-i trădeze pe cei care, apucând potecile oable ale munților, au dus mai departe lupta lor de rezistență în vremuri de bejanie.

Iar oamenii care știu să fie blânzi fac lumea mai frumoasă răspândind în jurul lor, ca un har, lumina.

Blaga, *Stibuitorul*). Și tot el vorbește despre misiunea sacră a mânuitorilor (și mântuitorilor) de cuvinte care afirmă, în felul lor original, conștiința apartenenței naționale: „La fiecine neam de oameni se ivesc poeți și sfinți și gânditori, care știu să aleagă din limba seminției lor, cuvintele de vrajă și pentru care mai răsfrâng sau mai îngână limba lui Dumnezeu. Lucrează din adâncul lor demonic, în sufletul acestor poeți și sfinți și gânditori, năzuința secretă și uzurpatoare de a iscosi cuvintele cu care Dumnezeu a făcut tot ce este. Ei nu plănuiesc și înfăptuiesc prin cuvinte de vrajă. Cântecele lor e faptă. Faptele lor sunt cântece.” (Lucian Blaga, *Luntrea lui Caron*, p. 86)

Graiului românesc și frumuseții acestuia i-au înălțat poeții noștri imnuri de laudă, crezând cu tărie că afirmarea identității naționale este o datorie sfântă: „Grai tămâiat, cățuie de petale,/ Gândul mi-a ciobănit pe plaiurile tale” spune, pătruns de un fior divin poetul Vasile Voiculescu, cel care, îngenunchiat de un regim nedrept, a văzut în acest fapt un privilegiu de a se mândri că aparține acestui neam și acestui spațiu.

Mândria de a fi român a afirmat-o cu tărie și Dan Puric în *Despre omul frumos*. Frumusețea sufletului omului simplu și acel dor nemărginit (avându-și originea în latinescul dolor = durere) îl exprimă și femeia simplă dintr-un sat uitat de lume, care apucând cărările pribegiei în străinătate duce cu ea dovada trăinicieii și dăinuirii noastre pe acest pământ: un bolovan de râu, purtat cu ea ca o icoană, care să refacă legătura trainică și tainică cu pământul srămoșesc.

În vremuri de restriște, când urbanizarea excesivă, grăbită și defectuoasă pogoară asupra noastră norii deznădejdiei, invidiei și temeri de tot felul, mândria de a fi român poate fi garanția și speranța renașterii neamului nostru. „Nu e oare bine ca în loc să ne conferim blazoane iluzorii, să învățăm mai bine ce suntem cu adevărat? Nu există vindecare decât prin adevăr. Dar adevărul nu trebuie spus cu încrâncenare, ci cu înțelegere și cu dragoste, și nu fără zâmbet.” Spune Petru Creția, dându-ne, o dată în plus o mare lecție de demnitate și mândrie națională.

„Fericiți cei care nădăjduiesc, căci a lor va fi împărăția binelui nevăzut.” este una dintre învățăturile Vechiului Testament, care, prelungită ca un ecou, ar putea sta la baza devenirii noastre spirituale.

BIBLIOGRAFIE

BLAGA, LUCIAN, 2010, *Luntrea lui Caron*, București, Ed. Humanitas.

CREȚIA, PETRU, 2011, *Luminile și umbrele sufletului*, București, Ed. Humanitas.

PURIC, DAN, 2009, *Despre omul frumos*, Ed. Compania Dan Puric.

ELEMENTELE DE ISTORIE LOCALĂ – MIJLOC DE CUNOAȘTERE A TRECUTULUI ISTORIC

înv. Drăghici Maria

înv. Uțiu Ileana Venera

Școala cu clasele I – VIII „Ion Agârbiceanu”, Alba Iulia

“Ce poate fi mai sfânt ca dragostea de țară, ce poate fi mai nobil decât să fi pătruns de această dragoste de neam până în adâncul ființei tale, să vibrezi când spui patrie pentru că patria nu este pământul pe care trăim din întâmplare, ci este pământul plămădit cu sângele și întărit cu oasele înaintașilor noștri” spunea Barbu Ștefănescu Delavrancea.

În ciclul primar, elevii vin zilnic în contact, la orele de citire sau lectură, cu texte care evocă momente din istoria zbuciumată și glorioasă a acestui neam. Prin conținutul lor, aceste ore pregătesc elevii pentru înțelegerea principalelor probleme ale istoriei patriei noastre, pentru învățarea noțiunilor de istorie pe care elevii le dobândesc în clasa a IV-a.

Istoria, prin conținutul său, ne oferă variate resurse formative, în procesul instructiv – educativ. Prin faptele istorice pe care le dezvăluie, istoria reprezintă o sursă de idei morale, iar prin exemplul marilor personalități un mijloc de formare a comportamentului și de integrare socială.

Pentru ca obiectivele istorice să se poată realiza în școală, trebuie ca noi, învățătorii să

scoatem în evidență, la fiecare lecție învățămintele acesteia.

În lecțiile predate la această disciplină căutăm să trezim interesul și curiozitatea elevilor față de istoria României și să le ușurăm asimilarea cunoștințelor fundamentale de istorie prin cunoașterea elementelor de istorie locală care vin să dea culoare faptelor, să facă accesibilă înțelegerea proceselor istorice. Prin intermediul acestor elemente elevii înțeleg mai ușor faptele și noțiunile creându-le emoții și sentimente puternice, fiind mândrii că trăiesc pe pământul unde odinioară strămoșii au apărat țara cu vitejie, înțeleg mai bine că istoria plaiurilor natale este o părticică integrată în istoria întregii țări.

Metodica folosirii elementelor de istorie locală cuprinde o mare gamă de procedee metodice cum sunt:

- ✓ Studierea ținuturilor natale din trecut și până în prezent;
- ✓ Excursiile și vizitele la locurile istorice;
- ✓ Îngrijirea monumentelor istorice;

✓ Colecționarea unor obiecte istorice.

Convins de infinitele resurse educative ale studiului istoriei în școala, am încercat să trezیم interesul elevilor pentru istoria locală, să-i ajutăm în formarea reprezentărilor noțiunilor istorice.

Se știe că dragostea de patrie începe cu atașamentul pentru locul natal, pentru oamenii care trăiesc și muncesc în acest spațiu geografic, pentru limba și cultura acestui popor, pentru visele și idealurile sale. Elevul primește din partea mediului înconjurător numeroase impresii care îi provoacă stări emoționale. Cântecul mamei, poeziile învățate, povestirile despre frumusețile locului natal le provoacă sentimente afective. Paralel cu aceasta se dezvoltă atașamentul față de locul natal, colectivul clasei, față de școală.

Sentimentele patriotice nu se dezvoltă la fel ca procesele intelectuale, ele au un specific al lor. Nu sunt înnăscute, ci sunt expresia osmozei organice a persoanei cu trecutul istoric al neamului, cu lupta de veacuri pentru libertate, dusă de strămoșii noștri.

Cultivarea dragostei față de locul în care te-ai născut, ca punct de plecare a unor sentimente față de patrie se realizează prin

cunoașterea și investigarea patrimoniului local constituit din tradiții, legende, vestigii istorice. Iată de ce în lecțiile de istorie locală am pus accentul pe vizite și excursii la monumentele istorice, muzee, concursuri, întâlniri cu personalități publice.

Zona în care se află școala noastră, cartierul Cetate din Alba Iulia, a fost martora multor evenimente de seamă.

Adevărat centru al istoriei și civilizației noastre, municipiul Alba Iulia este punctul de referință națională cu o încărcătură istorică deosebită.

Aici fiecare palmă de pământ, fiecare zid amintește de strămoși. Aici a avut loc înfăptuirea visului de veacuri a românilor – unitatea națională.

Obeliscul, Monumentul de pe dealul Furcilor, Statuia lui Mihai Viteazul, Statuia lui Avram Iancu, Muzeul Unirii sunt edificiile simbolice ale orașului nostru.

Vizitele la Muzeul Unirii contribuie într-o mare măsură la stimularea interesului pentru istorie, dându-le posibilitatea să cunoască trecutul, transpunându-se în atmosfera epocii respective. Contactul direct cu faptele trecutului întărește convingerile și conferă durabilitate stărilor emoționale. Intrând în Sala Unirii elevii pot retrăi evenimentele petrecute la 1 Decembrie 1918.

Obeliscul, Monumentul de pe Dealul Furcilor ne aduc aminte de cei trei conducători ai răscoalei țărănilor de la 1784. Aici au suferit groaznicul supliciu Horea și Cloșca, iar Crișan a fost întemnițat. Pentru marcarea locului de tortură s-a ridicat Obeliscul din piatră. Vizitând aceste monumente istorice elevii și-au consolidat cunoștințele despre viața țărănilor transilvăneni care au fost cei care au dus atât

greul luptelor pentru neatârnamare cât și, în timp de pace, greul muncii pentru făurirea de bunuri. Totodată au reținut cunoștințele referitoare la cauzele răscoalei desfășurate de țărani, înăbușirea acesteia, precum și umanismul, vitejia, bărbăția, priceperea, puterea de sacrificiu, patriotismul de care au dat dovadă acești oameni.

Statuia lui Mihai Viteazul și a lui Avram Iancu reprezintă elemente de un real folos în predarea istoriei. Elevii dobândesc cunoștințe despre Mihai Viteazul, marele conducător al românilor, cel care a purtat lupte cu turcii și care învingându-i a reușit să mențină țara liberă, precum și despre Avram Iancu, acel crăișor al moșilor și voievod al libertății naționale și al suferinței pentru neam.

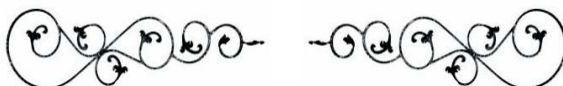
Folosind elementele de istorie locală, elevii reușesc să descopere pe plaiurile natale toate aspectele de viață ce servesc la formarea imaginii patriei noastre. În plus ele contribuie la schimbarea opticii elevului despre istorie, pe care nu o mai privește ca pe o știință abstractă, înțelegând că ea este făcută de oameni, că ei înșiși sunt un produs al istoriei și făuritori de istorie.

Valorificând cu consecvență istoria locală, învățăm elevii să analizeze și să interpreteze izvoarele istorice stimulându-le interesul pentru oameni și fapte din trecut, pentru continuarea studiului și cercetării istorice.

Făcându-l pe copil să cunoască trecutul nu facem decât să-l integrăm în inima poporului din care face parte, să-i întărim mândria de a fi român.

Bibliografie:

1. Viorica Preda, Programe și activități pentru învățământul preșcolar și primar, Editura Didactica Publishing House, București, 2009;
2. Manole Neagoe, Pagini legendare din istoria poporului român, Editura Ion Creangă, București, 1981.

ISTORIA ROMÂNILOR OGLINDITĂ ÎN TEXTELE LITERARE

prof. DULĂU ALINA MARIA,

Școala cu clasele I-VIII "Toma Cocișiu" Blaj

Patria și patriotismul sunt veșnice. Sentimentul de înstrăinare pe care îl simt tot mai mult românii răspândiți pe alte meleaguri, în căutarea miracolului bunăstării, ne duce cu gândul la cât de mare este adevărul cuprins în mărturisirea lui Homer în *Cântul IX al Odiseei*, care spune că „*nimic nu e mai dulce decât patria și părinții, atunci când ești departe, printre oamenii străini, despărțit de ai tăi, chiar când locuiești acolo într-o casă de bunuri îndestulătoare*”. Patria include în sine o multitudine de elemente: pământul pe care sălășluiește un popor-oamenii, văzduhul-aerul-viața, formele de relief și apele, bogățiile materiale și spirituale, trecutul-mormintele, făuritorii neamului, viitorul-copiii.

Limba unui popor este tezaurul de aur și rodul istoriei sale multisekulare. Limba, alegerea și cursivitatea expresivă în expunerea vorbită sau scrisă are un element esențial, ba chiar un criteriu al culturii. „*Din vorbirea, din scrierea unui om se poate cunoaște gradul său de cultură*” (Mihai Eminescu, vol. Cugetări). La noi, românii, dragostea față de limbă a ființei noastre există profund, acut și a fost folosită ca întâia unitate

de măsură a dăinuirii. Acolo unde ea a existat, a fixat locul și spațiul și timpul, a teaurizat tot ceea ce ar fi fost supus pieirii.

În limba română și-au găsit expresie deplină nepieritoare poezii ale genialului Mihai Eminescu, replicile scânteietoare ale lui I.L.Caragiale, cronica vieții poporului nostru desprinsă din opera lui Mihail Sadoveanu, publicistica tăioasă a lui Tudor Arghezi.

Noi, dascălii, trebuie să ajutăm copilul să-și construiască propriile concepte care îi permit să ordoneze spațiul ce-l înconjoară, timpul și structura fenomenelor. Până la abordarea mediului prin intermediul istoriei și geografiei, copilul își formează primele reprezentări despre patrie prin intermediul lecturilor literare. Minimalizată în ultimii ani, educația patriotică trebuie reconsiderată și acceptată ca o necesitate a prezentului, care stă temelie viitorului, dar clădită pe faptele înaintașilor, a căror beneficiari suntem. La școală se formează elementele care pregătesc educația moral-patriotică, aici elevii sunt familiarizați cu noțiunile de bază (loc natal, patrie, patriot, erou, faptă și eveniment istoric), își formează reprezentările despre acestea, urmând ca treptat, prin participarea directă la activitățile educative pe această temă să fie implicați și afectiv, trăind intens evenimentele de mândrie față de apartenența la neam și țară, respect față de valorile culturale și materiale create de înaintași, respect și admirație față de

eroii și conducătorii marcanți din toate timpurile, dragoste, atașamen și recunoștință, iar ulterior vor fi capabili să emită judecăți de valoare fără a aluneca spre naționalism și extremism.

Unul din mijloacele cele mai eficiente, care deschid calea spre sensibilizarea elevilor în acest domeniu, îl constituie valorificarea valențelor educative din lecturile cu conținut patriotic existente în manualele școlare și lectura suplimentară. Cele mai gustate lecturi de elevi, care contribuie la formarea sentimentelor patriotice, sunt legendele și povestirile istorice, în versuri sau proză, scrise de Dimitrie Bolintineanu, Eusebiu Camilar, Dumitru Almaș, David Sava, Victor Eftimiu, Alexandru Mîtru, iar eroii preferați sunt de regulă personaje pozitive, regăsite în chipul marilor voievozi români, cu faptele lor remarcabile: Mihai Viteazul, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș.

Un rol aparte în educarea morală patriotică a elevilor, îl au lecturile care relatează despre viața și realizările unor personalități de frunte din domeniile științei și culturii naționale dintre care amintim: *Din anii de școală a lui Nicolae Bălcescu*, *Lumină și culoare*, *Aurel Vlaicu*, *Ciprian Porumbescu*, *Livada cu fel de fel de glasuri*, unele dispărute din noile manuale, dar care pot fi valorificate ca lecturi suplimentare. Prezența acestor categorii de texte se justifică mai ales prin puterea lor de influențare și modelare a personalității elevului. Personajele fac parte din spiritualitatea românească și au găsit un mod

propriu de exprimare a atașamentului față de țară, izvorât din dorința de a lăsa posterității dovezi nepieritoare în domeniile istoriei, picturii, muzicii, științei și tehnicii. Cu ocazia analizării conținutului acestor texte se asigură crearea unei ambianțe afectiv-motivaționale care să conducă la evidențierea acelor însușiri morale pe care marii creatori le-au ridicat la rang de iubire și îndatorire față de țară, înfruntând uneori greutățile vremii și care îndeamnă și astăzi la muncă, perseverență, curaj, îndrăzneală, la învățătură temeinică, modestie, la iubirea de oameni și de adevăr.

Imaginea României și dragostea românilor pentru țara lor sunt evidențiate de George Coșbuc, *Patria Română*, Andrei Ciurunga, „*Țara mea*”, Alexandru Vlahuță, „*Pe Argeș în jos...*”, Ana Blandiana, „*Făgăraș*”, Mihai Eminescu, „*Fiind băiet păduri cutreieram*”, Calistrat Hogaș, „*În munții Neamțului*” etc.

Aceste texte completate de excursii tematice, trezesc respectul față de tot ceea ce ne înconjoară, atât ca moștenire culturală, cât și naturală, iar trăirile emoționale pe care le simt sunt mai puternice și de durată. Cu ajutorul lecturilor literare stimulam cunoașterea trecutului istoric, a personalităților istorice și a faptelor de vitejie. Pe lângă cunoștințele acumulate, elevii trăiesc declanșarea emoției patriotice. O povestire caldă, nuanțată, expresivă, cu o intonație adecvată, cu pauzele și accentele necesare, cu gesturile cele mai potrivite, emoționează puternic și menține atenția elevilor pe tot parcursul ei. Ospitalitatea și omenia, simțul datoriei și iubirea de adevăr și dreptate se împletesc pentru a crea imaginea românului de totdeauna. Lecturile cu conținut istoric ne oferă o galerie de figuri eroice care

devin simboluri ale iubirii de patrie. Parcă au urmat sfatul lui Bogdan, părintele lui Ștefan: „- *Să nu uiți Ștefăniță.....Legea noastră e apărarea moșiei. Să n-ai milă de năvălitori, în toate zilele tale! Răspunde-le cu foc și pară!*”

Datoria noastră, a dascălilor, este să deschidem sufletul tinerei generații spre trăirea intensă a faptelor de vitejie ale eroilor și astfel să cultivăm iubirea lor de neam și țară.

Bibliografie:

1. Ionescu, M; Radu, I – *Didactica modernă*, Cluj, Editura „Dacia”, 1995

VALOAREA ORTODOXIEI ÎNTR-O LUME PREA GLOBALIZATĂ

Pr. Dulău Dan

Școala cu clasele I-VIII “Ion Maiorescu” Bucerdea-Grânoasă

Încă din vremea Sfinților Apostoli, poporul român a intrat în contact cu învățătura creștină prin predica Sfântului Apostol Andrei din Scitia Minor, Dobrogea de astăzi. Datorită valorilor creștine pe care și le-a însușit în totalitate și care au fost dreptarul vieții, poporul român a ieșit cu fruntea sus din toate încercările rezervate de istorie și a continuat să respecte dreapta credință, primită de la moși și strămoși, ca o arvună a reușitelor viitoare.

Existența României de astăzi, dar mai ales al celei de mâine se datorează jertfelor unor oameni, buni români care au crezut mereu în libertate, libertate pe care însuși Hristos a propovăduit-o. Poporul român are o spiritualitate experimentată ce-i oferă capacitatea de-a hrăni generațiile prezente și viitoare; credința dreptmăritoare promovând iubirea de țară și de semeni deopotrivă.

Pentru menținerea acestei unități spirituale a poporului român s-au jertfit oameni iluștrii care și-au consacrat întreaga ființă acestei nobile misiuni, de a împărtăși dragostea de neam și țară și celorlași aflați sub norul binecuvântării hristice.

Fenomenul globalizării, specific lumii moderne reprezintă pentru societatea românească, dar mai ales pentru Biserica Ortodoxă, o mare provocare, atâta timp cât din cauza istoriei sale dificile a fost secole de-a rândul închisată și izolată de lumea exterioară. Trecerea bruscă de la o libertate foarte îngărdită, care îi asigura însă o oarecare protecție, siguranță și liniște, la libertatea totală, care i-a deschis posibilități nelimitate de manifestare și acțiune, a găsit Ortodoxia cu totul nepregătită pentru a face față fenomenului globalizării, care așa cum vedem și noi, se dezvoltă cu o viteză uimitoare. Diferitele biserici

ortodoxe locale au luat însă poziție fermă în privința gravelor devieri, îndeosebi morale, cu care este asociat procesul globalizării: spiritul predominant materialist care stă la baza lui, relativizarea sau chiar negarea credinței, exagerarea drepturilor și libertăților omului până la perversitate, nesocotirea identităților și tradițiilor proprii, absența unor legi ferme care să protejeze persoana în viața ei intimă sau piața mondială de derapări grave ca cele din ultima vreme, precum și mediul înconjurător.

Putem descoperi însă în fenomenul globalizării și un spirit pozitiv și anume acela al tinderii spre unitatea lumii care nu poate fi decât de la Dumnezeu. E un fel de încercare de revenire, desigur inconștient, la situația în care „*toți erau una*”. Dar ca orice naștere, și nașterea din nou a lumii spre unitatea ei nu se poate face ocolind durerile nașterii. Să nu uităm că extinderea Imperiului roman acum 2000 de ani, cu a lui „*pax romana*”, a fost tot o încercare de globalizare de care a profitat din plin creștinismul pentru răspândirea lui. În fața procesului globalizării pe care nimeni nu-l poate opri, creștinii ar trebui să profite de părțile lui pozitive: libertatea de expresie și libertatea de circulație pentru a-și înmulți misiunea, unindu-și

totodată forțele pentru a contracara efectele lui negative.

Efortul pentru unitatea creștină se înscrie pe aceeași linie, mântuitorul Hristos rugându-se ca toți cei ce cred în El „să fie una”. Dezbinarea creștinilor este cea mai mare contramărturie și sminteală în fața lumii care așteaptă să vadă în ei întruparea iubirii lui Hristos. Instrumentalizăm iubirea, îi punem mereu condiții, o transformăm chiar în armă de luptă împotriva celor ce nu cred ce vrem noi. Asta nu înseamnă că iubirea este oarbă și acceptă totul, iubirea este foarte lucidă dar se coboară fără aroganță la nivelul fiecăruia, se face una cu el și încearcă să-l câștige pentru adevăr: „*Tuturor toate m-am făcut ca măcar pe unii să-i mântuiesc*” (I.Cor.9,20).

Un rol instructiv, cu caracter profund formativ pentru sufletul românului și nu numai îl are cultivarea dragostei statornice pentru tradițiile milenare ortodoxe și românești, născute, crescute și păstrate în Biserica noastră strămoșească. Dintre ele, cele mai elocvente sunt datinile și obiceiurile legate de anumite evenimente religioase și sociale din viața creștinului.

Atâta vreme cât un popor își are eroii și martirii cunoscuți, îi cinstește prin troițe, prin monumente și rugăciuni către Pronietor și mai ales, după o perioadă îndelungată de anticreștinism și-a regăsit energia, pacea și mângăierea interioară, în ciuda sărăciei, a tranziției, a necazurilor de tot felul, construiește semnele luminii și bucuriei dumnezeiești, înseamnă că este merit să dăinuie peste veacuri.

Bibliografie

Bucoș, Mușata - *Cercetarea în domeniul educației religioase și al educației morale*, Iași, Editura „Sf. Mina”, 2006

Globalizare versus patriotism

prof. Georgescu Gheorghe

Școala cu clasele I-VIII „Ovidiu Hulea” Aiud

În contextul politico-economic actual regăsim tot mai prezent termenul de *globalizare*, fenomen care tinde să formeze un nou sistem de valori, prin dezvoltarea unei conștiințe universale, având ca fundament modelul occidental de societate. Societatea postbelică a promovat un astfel de model, în contextul dominației coloniale și post-coloniale, prezentat ca un etalon universal, ca o societate fără granițe. Accentuarea ritmului globalizării cunoaște un nou impuls după momentul încetării Războiului Rece, având ca principii general acceptate: credința în supremația valorilor democratice și a economiei de piață, necesitatea luptei împotriva violenței și a terorismului.

„Termenul de *globalizare* desemnează ansamblul fenomenelor prin intermediul cărora viața fiecărui locuitor al planetei este legată, cel puțin în parte, de hotărârile luate în afara propriei țări și asupra cărora nu are nici un control(...). Intensificare schimburilor cu regiuni adesea îndepărtate, delocalizarea întreprinderilor, deplasarea mâinii de lucru, liberalizarea mișcărilor de capital sunt tot atâtea manifestări ale globalizării, ale cărei efecte, lăudate de școala liberală, sunt repuse în discuție de către unii la cotitura secolelor al XX-lea și al XXI-lea(...).”(1)

„Globalizarea se referă la posibilitatea acțiunii cotidiene de a depăși granițele în diferite domenii ale economiei, informației, ecologiei, tehnicii, conflictelor transculturale și ale societății civile. De fapt, ea implică în acest mod ceva familiar și, în același timp, neînțeles,

greu de conceput, care cu o forță posibilă modifică elementar viața de zi cu zi, obligând la adaptări și răspunsuri. Bani, tehnologii, mărfuri, informații, toxine „trec” granița, de parcă acestea nici nu ar exista. Își află calea până și lucruri, persoane sau ideologii, pe care guvernele ar dori să le blocheze dincolo de hotarele țărilor lor (droguri, imigranți ilegali, critici la adresa încălcării drepturilor omului). Înțelesă astfel, globalizarea reprezintă moartea distanțelor; abandonarea în forme de viață transnaționale, adesea nedorite și neînțelese sau(...) acțiunea și coexistența dincolo de depărtări (lumi aparent separate ale statelor naționale, religiilor, continentelor).”(2)

Mai sus am prezentat două definiții cuprinzătoare ale acestui fenomen, folosind cuvintele unor renumiți specialiști în domeniul globalizării, care relevă atât aspectele problematice ale globalizării, cât și pe cele pozitive ale aceluiași proces. Impunerea modelului economic capitalist, neoliberal, după prăbușirea lumii bipolare (1989-1990), proces care implică și impunerea unei standardizări culturale, are drept efect apariția unor mișcări mondiale antiglobalizare sau de promovare a „umanizării globalizării”. Totuși, adevărata provocare a globalizării este „dezvoltarea unei conștiințe universale a cărei principală valoare sunt drepturile omului, democrația pluralistă și egalitatea tuturor oamenilor”.(3)

Ceea ce vreau să accentuez este dimensiunea culturală a acestui proces care este tot mai prezentă în sistemul educațional românesc, în civilizația românească. Chiar și atunci când România se afla în spatele „Cortinei de Fie”, civilizația românească nu a putut fi complet izolată de ceea ce s-a întâmplat prin alte părți. „Spiritul timpului s-a făcut simțit și la noi (...). Trebuie să ne amintim că la sfârșitul anilor 70, pe diverse căi, ajungeau și la noi formule ale civilizației occidentale, care evoluau atunci spre postmodernitate: cărți, muzică rock, filme de un anumit tip, forme de cultură în sens larg, comportamental și de mentalitate, mergând până la detalii de viață concretă(...). Toate aceste lucruri, care de fapt erau simptome ale unei lumi și ale unei culturi, întâlneau niște medii favorabile: erau bine primite, erau râvnite, erau arborate ca niște semne de emancipare”.(4) În Raportul său către UNESCO, Comisia Internațională pentru educație în secolul XXI reliefează principalele șapte tensiuni cu care se confruntă lumea și care afectează educația.

Dintre acestea menționăm: tensiunea dintre global și local; tensiunea dintre universal și individual; tensiunea dintre tradiție și modernitate; tensiunea dintre nevoia competiției și grija pentru egalitatea șanselor. În acest context, Comisia Internațională UNESCO propune „patru piloni”, ca temelie a educației, ca strategie care ar putea sprijini confruntarea cu cele șapte tensiuni/provocări și, evident rezolvarea lor: 1.a învăța să trăim împreună; 2.a învăța să cunoaștem; 3. a învăța cum să acționăm; 4. a învăța să fim. (5)

Presiunea globalizării sparge granițele și obligă să redefinim identitatea națională, ideea de stat-națiune trebuie regândită. „Dar cum să păstrezi identitățile naționale care au stat până acum la baza solidarității cetățenilor? Pentru a construi ce societate? Cum să guvernezi diversitatea de tradiții și interese? Și cum să faci să apară o cultură identitară nouă, în interiorul căror frontiere virtuale?”(6) Care v-a fi înțelesul cuvântului *patriotism*, în noua eră a *globalizării*?

Termenul *patriotism* este extrem de complex prin accepțiunile pe care le poate cuprinde, în funcție de contextul unui anumit moment cronologic. În general, suntem înclinați să asociem patriotismul cu "*dragostea de țară*", cu "*deviunea față de prosperitatea țării/comunității naționale*" și nu cred că

este nimic greșit în asta. Alte tipuri de definiții privesc eronat patriotismul ca fiind ceva perimat sau contraproductiv, adesea asociat naționalismului, radicalismului de dreapta sau de stânga.

Sigur, cei mai mulți dintre oameni se consideră și vor să fie patrioți. Alții caută să facă din patriotism valoarea politică supremă sau să-i convingă pe ceilalți, audiența, că patriotismul reprezintă pentru ei un astfel de lucru. În acest caz, propaganda prelucrează polisemic toate nuanțele "*patriotismului*", acordându-le o valoare precumpănitor politică.

Trebuie subliniat că odată cu apariția ideilor de patrie și patriotism, acestea au fost indisolubil legate de interesul național. Indiferent de etapa istorică pe care a parcurs-o, patriotismul s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și de a-l urma în toate acțiunile sale. El a constituit însă întotdeauna o variabilă istorică. Astfel, națiunile și l-au definit în funcție de stadiul de dezvoltare în care s-au aflat. Interesul național și-a schimbat radical valențele la sfârșitul acestui secol, în condițiile în care societatea românească se confruntă pe lângă dificultățile de ordin intern, cu o serie de provocări ale modernității: integrarea europeană, procesul de globalizare economică. În contextul fenomenului de globalizare, noțiunea de patriotism pare să-și fi pierdut semnificația pe care a avut-o în afirmarea statelor naționale.

Patriotismul se pare că a intrat într-o profundă criză, determinată de acțiunea legiților globalizării. De aceea trebuie să ne reamintim care sunt elementele, caracteristicile adevăratului patriotism. Că patriotismul înseamnă, indiferent că ești român sau de altă etnie, acea IUBIRE față de locul unde te-ai născut, ai crescut și/sau ai trăit. Dar și față de cei care te-au născut și față de părinții, de moșii și strămoșii lor care au trăit în acel loc, care l-au menținut și apărât, uneori cu jertfa vieții lor. Iubirea față de toți înaintașii tăi, trăitori în acel loc, care s-au străduit să-ți lase o brumă de avere, vitregită de intemperiiile sorții și vremurilor. Care ți-au lăsat intacte bogățiile acelu loc, dar și bogăția lor spirituală și de înțelepciune, concretizată în zestrea de credință,

a datinilor, obiceiurilor, culturii și al limbii pe care o vorbești de la naștere. A fi patriot înseamnă să ții la toate astea. Să le respecti cu sfințenie, să le păstrezi, să le aperi și să le transmiți intacte urmașilor tăi, învățându-i și pe ei dragostea față de ele, pentru că, toate la un loc constituie, ceea ce numim noi PATRIE, simbolizată de un steag, o stemă și un imn. Și oriunde te-ai afla în acest univers, aceste simboluri să-ți determine sufletul ca să vibreze. Să mai știm că sunt patrioții noștri și acei „străini” veniți pe meleagurile noastre natale, care s-au îndrăgostit de ele, de limba românească și de locuitorii lor, care prin activitatea, prin faptele lor ne cinstesc patria, contribuind la prosperitatea ei, uneori îmbogățind cultura ei.(7)

Europa și-a realizat unitatea în jurul unor valori ideologice esențiale: democrație, libertate, drepturile omului, pluralism, economie liberă de piață. Viitorul statului și al specificității culturale, adaptarea instituțiilor și a normelor tradiționale sunt probleme fundamentale ale contemporaneității, și implicit ale României care este parte din acest „sat planetar”, în noul context al globalizării. Dimensiunea identităților naționale și existența patriotismului în era globalizării tind să-ți piardă din semnificație dacă nu realizăm o reflecție interculturală asupra raporturilor dintre local și global.

Abordarea poate să vină printr-o politică educațională care să se plieze și să facă față provocărilor mileniului trei: dezvoltarea unui sistem de criterii, standarde și indicatori de calitate corelați cu cei utilizați pe plan internațional; accent pe dimensiunea umanistă a educației; dezvoltarea competențelor, valorilor, atitudinilor necesare într-o societate care prețuiește libertatea, democrația, diversitatea,

pluralismul etic și cultural. Istoria, prin excelență, poate contribui la conștientizarea de către tineri a moștenirii comune de idealuri și tradiții, poate să formeze și să ofere cunoștințele, competențele, valorile și atitudinile de care tinerii au nevoie pentru a juca un rol activ în societatea democratică pe care o edificăm, la început de nou secol și mileniu.(8)

Bibliografie:

1. Bernard Guillochon-*Globalizarea-o singură planetă, proiecte divergente*, Mica Enciclopedie Larousse, Enciclopedia RAO, 2003, p.10 și 66;
2. Ulrich Beck- *Ce este globalizarea? Erori ale globalismului-răspunsuri la globalizare*, București, Editura Tei, 2003, p.39.
3. Walter Schwimmer, Secretar General al Consiliului Europei, Rui Gomez (coordonator proiect) – *Repere . Manual de educație pentru drepturile omului , Consiliul Europei, 2004, p.421.*
4. Ion Bogdan Lefter – *Postmodernism.Din dosarul unei bătălii culturale*, Ediția a II-a, adăugită, Pitești. Editura Paralela 45, 2002, p.78 și 320.
5. Vezi, pe larg: Jacques Delors (coordonator) – *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO a Comisiei Internaționale pentru Educație în Secolul XXI*, Iași, Editura Polirom, 2000.
6. Zves Brunsvick, Andre Danzing – *Nașterea unei civilizații. Șocul globalizării*. Apund: www.globalizarea.com
7. VREMEA PRIMEJDIILOR- Năstase Marin- *Patriotismul în era globalizării*-sept.2008.
8. Valentin Băluțoiu, Lucia Copoeru,...-*Istoria secolului al XX-lea și educația pentru cetățenie democratică*. Ed.Educația 2000+,2006, București

Unitate în diversitate

Cultura în spațiul european

prof. Ianc Mirela

Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu” Alba Iulia

Motto:

„Eu am crezut de la început în specificul național, adică am crezut că nu se intră în universalitate decât pe poarta ta proprie. Am crezut în dreptul de a trăi al valorii autohtone, ca o completare a principiului de universalitate”.

(Octavian Goga, *Fragmente autobiografice*)

În cadrul vast și complex al culturii, printre categoriile fundamentale care reflecta specificul național al unui popor se înscriu, în primul rând, limba, literatura și arta. Toate trei au unele trăsături comune: caracterul istoric, funcția socială, dar se și diferențiază printr-o serie de elemente proprii, fiecare în parte având un mod particular de a surprinde, de a revela specificul național.

În aceasta direcție, literatura dispune de cele mai largi posibilități, de cele mai diverse modalități, având ca obiectiv esențial omul, privit în structura lui intimă, în raport cu mediul înconjurător, cu viața, sufletul și aspirațiile poporului sau cu realitățile societății din care face parte

Înainte de a vedea ce înseamnă astăzi patriotismul român în Europa, trebuie să stabilim, mai întâi, etimologia și semnificația conceptului „Europa”.

Acest termen, „Europa”, are o etimologie controversată: unii îi atribuie o origine semitică, alții una celtică sau grecească. Prima menționare a acestui termen apare pentru prima dată în mitologia greacă: în secolul al VIII-lea î.e.n., Hesiod, ctitor al poeziei eline în general și al poeziei epice în special¹¹, vorbește despre Europa ca fiind una din cele 3.000 de Oceanide care hrănesc tinerețea oamenilor.

Într-o altă legendă, mai răspândită, Europa este fiica regelui Tyrului, răpită de Zeus, care dă naștere dinastiei Minos din Creta. Autorii greci conturează treptat acest termen geografic, iar în primele două veacuri ale erei noastre Strabon, Plinius cel Bătrân și Ptolemeus îl descriu din ce în ce mai complet. Ideea de Europa, așadar, datează de câteva milenii și, în timp, a ajuns să desemneze nu numai un spațiu geografic, ci și un areal specific, spiritual și politic.

¹¹ Ion Acsan în „Prefața” la *Hesiod – Orfeu. Poeme*, Edit. Minerva, București, 1987, p. V.

Nu se poate vorbi de evoluția ideii de uniune europeană fără a-l aminti pe Amos Comenius (1592- 1670), întemeietorul științei moderne a educației, care propunea în 1645 în lucrarea *Panegersia sau visul universal* crearea unei federații mondiale, care să elimine puterea unipersonală, ignoranța și erorile spiritului uman lipsa de credință și imoralitatea, preconizând câte un Consiliu pentru fiecare domeniu esențial al activității omenești: un Consiliu al Luminii care să coordoneze activitatea învățaților pentru instruirea și iluminarea oamenilor printr-un sistem școlar perfecționat, un Consistoriu mondial care să militeze pentru consilierea bisericilor, o Curte de Justiție căreia să i se supună toate statele.¹²

Ideea unității în diversitate o regăsim numeroși oameni de litere din perioada interbelică, printre care se numără și Jose Ortega y Gasset (1883-1955) care în lucrarea *Revolta Maselor* subliniază faptul că în Europa niciodată nu a triumfat în mod absolut un principiu sau o clasă, pentru că libertatea și pluralismul sunt esențe permanente ale spiritualității sale.

După cel de-Al Doilea Război Mondial, pe când întreaga lume părea să fie bipolarizată între Occident și restul lumii, gânditori și oameni politici europeni au considerat că pot salvarda locul, rolul, identitatea și puterea Europei gândind un proces de formare a unei unități economice, politice și instituționale a acestui spațiu, și transpunând în practică premisele unității sale.¹³

Astfel, în 1950, politicul a întâlnit economicul și financiarul și astfel s-au pus bazele Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO).

Când spunem politicul ne referim la cei trei oameni de stat: cancelarul Germaniei, Konrad Adenauer, ministrul de externe al Franței, Robert Schuman și Alcide De Gasperi, prim-ministrul Italiei, iar economicul, în persoana lui Jean Monnet, care administrează fondurile Marshall în Franța.

Astfel în 1952 „Europa celor șase: Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda, Luxemburg” semnează Tratatul de la Paris prin care se constituie CECO, pe o perioadă de 50 de ani. Acest moment este cel care a pus bazele Uniunii Europene despre care vorbim astăzi.

Desigur că este foarte important aspectul economic al formării Uniunii, deoarece el imprimă o anumită dezvoltare a celorlalte fațete ale societății, însă nu vom insista azi asupra lui, decât pentru a ne face o imagine a primilor pași ai Uniunii Europene.

În primul rând este important să subliniem că Uniunea Europeană nu este un suprastat care să ceară dizolvarea unității statelor participante, de aici rezultă faptul că ca noi ne păstrăm valorile, identitatea și personalitatea proprie conturată în cadrul Uniunii Europene.

Ne vom opri astăzi la cultura în spațiul european, pentru că marea teamă a statelor membre este de a nu-și pierde suveranitatea și specificul național.

¹²Ladislau Gyemant, *Preistoria construcției europene*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999, pag. 16.

¹³Ladislau Gyemant, *Preistoria construcției europene*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999, pag. 7-8.

Specificul național este un ansamblu structural de trăsături ce asigură unei etnii diferența față de alta. Dar nu este numai o realitate generală ci și etnică, realitate care se actualizează problematic pentru fiecare generație și pentru fiecare om¹⁴.

Din antichitate și până azi, specificul național a reprezentat un criteriu major al literaturii și artei, un element distinctiv, definitoriu al individualității literaturii și artei fiecărui popor în parte.

Chiar dacă formularea teoretică a specificului național, cu termenii și sensurile pe care le cunoaștem, aparține unei epoci nu prea îndepărtate, privite din perspectiva generală a istoriei, totuși esența lui o putem descifra, sub felurite aspecte și nuanțe, în orice literatură, în orice mare creație, de la Homer încoace.

Eugen Lovinescu, autorul *Teoriei sincronismului* vorbește nu despre o adaptare întâmplătoare la ritmul culturii europene moderne, ci a „trăirii în același spațiu sufletesc”, influențele și sincronizările nu vor acoperi niciodată fondul nostru etnic, integrarea în tendința generală a culturii moderne realizându-se doar cu ceea ce ne este specific.¹⁵

În ceea ce privește spațiul românesc, specificul național este strâns legat de istoria poporului român, dar și de credința acestuia în Dumnezeu.

Format în climatul spiritual interbelic din România, Emil Cioran publică în 1936 lucrarea *Schimbarea la față a României* în care afișează o atitudine radicală, vehement antitraditionalistă, denunțând condiția de inferioritate în care s-ar afla cultura română. Cioran consideră că românii s-au condamnat la o existență subistorică din lipsă de inițiativă creatoare care le-a marcat istoria. Lipsa de măreție a istoriei și culturii noastre s-ar datora nu unor adversități externe, ci unor deficiențe imanente ale românilor, de ordin psihologic, spiritual, pragmatic, organizatoric etc. De aceea, singura șansă a românilor ar fi o “schimbare totală la față”, o ieșire bruscă și violentă în istorie, o afirmare ofensivă a unui mesianism românesc, care să dobândească simultan expresii culturale și politice.

Despre spiritualitatea românească vorbește și Mircea Vulcănescu în lucrarea sa cea mai importantă *Dimensiunea românească a existenței*, publicată în 1943. Considerată ca o replică a cărții lui Cioran, *Schimbarea la față a României*, din 1936, studiul lui Vulcănescu se înscrie în câmpul problematic central al gândirii moderne românești, câmp dominat de pasiunea autodefinirii identității naționale într-un moment istoric în care forța creatoare autohtonă trebuie testată prin deschidere și integrare în noile configurații ale lumii. Aici, acesta aplică asupra limbii o analiză fenomenologică și hermeneutică, pentru a extrage din expresiile ei consacrate viziunea asupra existenței, specifică poporului român. Autorul precizează faptul că studiul său este unul descriptiv, nu normativ, că are “mai mult un caracter metodic

¹⁴ Mircea Vulcănescu, apud Horia Căpușan, *Dumul ca imagine creatoare*, Cluj Napoca, Ed. Dacia, 2003, p. 40;

¹⁵ Eugen Lovinescu, *Istoria civilizației române moderne*, București, Editura științifică, 1972, p. 45.

decât un caracter dogmatic, de sistem”¹⁶, nedorind să impună creatorilor un program”, ci să deschidă o perspectivă asupra metodelor de cercetare a identității naționale.

Noile temelii ale construcției Europei sunt elemente pe care știe să le infuzeze în conștiința tinerilor un sistem de învățământ cu adevărat european: în acest sens se pune întrebarea cum favorizează liceul și universitatea cunoașterea istoriei europene, a artei europene, a valorilor realizate pe acest continent care este în primul rând o lume a culturii. Trebuie văzut cât de mult e impregnat tineretul european de o identitate europeană, câtă emulație există în a da tinerilor sentimentul că aparțin unei familii, unei națiuni, unui Continent care a excelat în Istorie¹⁷.

Subliniind mereu necesitatea raportării raționale și lucide la noi înșine, Mihail Ralea (1896-1964) eseist, filosof, psiholog, sociolog, diplomat, om politic de stânga, profesor la Universitatea din Iași, membru al Academiei Române, director al revistei „Viața românească” din 1933, pune identitatea națională în conexiune cu integrarea europeană:

„Specific național fără conștiință și fără rațiune nu e posibil. [...]. Specificitatea națională e o operă de desprindere, de diferențiere, iar percepția diferențierii nu se poate obține decât prin rațiune. Începând a fi buni europeni, vom sfârși prin a fi buni români. Concluzia? Românismul se învață prin europenism.”¹⁸

BIBLIOGRAFIE

1. ACSAN, Ion, „Prefața” la *Hesiod – Orfeu. Poeme*, Edit. Minerva, București, 1987.
2. GYEMANT, Ladislau *Preistoria construcției europene*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999.
3. LOVINESCU, Eugen *Istoria civilizației române moderne*, București, Editura științifică, 1972.
4. PĂUN, Nicolae, *Finalitatea Europei*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2005.
5. RALEA, Mihail, studiul *Fenomenul românesc*, în vol. *Fenomenul românesc*, București, Editura Albatros, 1997.
6. CĂPUȘAN, Horia *Drumul ca imagine creatoare*, Cluj Napoca, Ed. Dacia, 2003, p. 40;

¹⁶ Mircea Vulcănescu, *Dimensiunea românească a existenței*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1991, p.89

¹⁷ Nicolae Păun, *Finalitatea Europei*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2005. p. 34.

¹⁸ Mihail Ralea, studiul *Fenomenul românesc*, în vol. *Fenomenul românesc*, București, Editura Albatros, 1997, p.59.

A FI ROMÂN ÎNTRE SENTIMENTALISM ȘI RAȚIUNE

prof. Jimborean Lucia

Școala cu clasele I-VIII „Mihai Eminescu” Alba Iulia

În ceea ce ne privește, noi românii, considerăm că la acest început de mileniu, patriotismul nostru trebuie să fie unul constructiv, în sensul că sentimentul patriotic trebuie nu doar clamat sau contrapus celui al altor etnii trăitoare în zona noastră geografică, ci dimpotrivă, trebuie să fie susținut de fapte, de acțiuni care să dovedească atașamentul și dragostea față de patria noastră - România. A privi indiferent cum unii cetățeni ai țării - care adesea practică un patriotism de suprafață și nu au alt crez decât îmbogățirea rapidă și fără scrupule - distrug cu bună știință patrimoniul natural al patriei prin poluare, jefuirea pădurilor, în general a mediului natural care este moștenirea comună a noastră, a tuturor, este o atitudine nepatriotică în final.

A admite devalizarea sistemului financiar-bancar, a economiei în general, care provoacă nemeritate și nedrepte suferințe poporului, deci compatrioților noștri, este departe de a fi patriotism. A slăbi sau submina prin incompetență, indiferență, birocratism sau chiar corupție autoritatea și credibilitatea instituțiilor statului de drept este o atitudine nepatriotică.

A fi patriot român la această cumpănă dintre secole înseamnă să trăiești și să acționezi în așa fel încât patria noastră, România, să cunoască o dezvoltare durabilă și să parcurgă în timp scurt, cu demnitate și fără motive pentru complexe de inferioritate, drumul spre prosperitate și o viață mai bună.

Putem observa cu stupeoare cum chiar unii români afirmă despre locuitorii acestei țări că ar fi doar niște barbari, încă de pe vremea dacilor, care n-ar fi știut nici măcar să scrie (cum prezinta în unele articole “Academia Catavencu”) și că românii sunt și acum “codașii Europei”. Astfel de afirmații pot fi semne de incultură crasă sau, de cele mai multe ori, de rea voință, ce apare ca un rezultat al oportunistului unor ziariști care nu urmăresc altceva decât banii care vin din Vest sau de la Est.

Și pentru că autorii celui mai popular dicționar occidental “Larousse” nu vorbesc deloc de români ca națiune importantă pentru dezvoltarea civilizației umane, voi prezenta o serie de inventatori de marcă originari din România, sau personalități mondiale de primă mărime care aparțin acestui neam, dar care din păcate nu sunt cunoscuți, deoarece se pare că mass-media românească este mult mai preocupată de cazuri stupide care nu au nici o valoare umană și națională.

- Rachetele expediate de la Cape Kennedy și aripile “Delta” au fost inventate la Sibiu încă din 1555. Onest, Robert Charroux a semnalat acest eveniment, cu toate amănuntele necesare și cu o firească uimire că “istoria oficială” a reușit să-l neglijeze. Racheta spațială cu trei etaje de carburant solid

("model Cape Kennedy") a fost inventată în 1529 și trimisă în spațiu cu succes în 1555, în prezența a mii de spectatori. Performer: Conrad Haas, șeful Depozitului de Artilerie de la Sibiu (1550-1570).

Această informație și următoarele provin dintr-un vechi manuscris* descoperit de prof. Doru Todericiu, în 1961, la biblioteca din Sibiu. Lista invențiilor menționate în manuscris conține: racheta cu două etaje de ardere (1529); racheta cu trei etaje (1529), baterie de rachetă (1529), casuța zburătoare (1536), experimentarea principiului arderilor necesare la racheta cu mai multe etaje (1555), utilizarea aripioarelor de stabilizare având forma literei delta (1555). Casuța zburătoare, propulsată în aer de rachetă, nu era nimic altceva decât anticiparea cabinei spațiale folosită de cosmonauți începând cu anii 50. În lucrare erau menționate și pulberile lui Ioan Românul din Alba Iulia.

- 1827 - Petrache Poenaru, membru al Academiei Române și unul dintre organizatorii învățământului național inventează predecesorul stiloului modern: condei portaret, fără sfârșit, alimentându-se singur cu cerneală.

- 1858 - București - primul oraș din lume iluminat cu petrol și prima rafinare a petrolului.

- 1880 - Dumitru Vasescu - construiește automobilul cu motor cu aburi.

- 1881 Alexandru Ciurcu - obține un brevet din Franța prin care prevede posibilitatea zborului cu reacție.

- 1885 Victor Babeș - realizează primul tratat de bacteriologie din lume.

- 1886 Alexandru Ciurcu - construiește prima ambarcațiune cu reacție.

- 1887 C. I. Istrate - Friedelina și francinele.

- 1895 D. Hurmuzescu - descoperă electroscopul.

- 1899 C.I. Istrate - o nouă clasă de coloranți.

- 1900 Nicolae Teclu - becul cu reglarea curentului electric și gaz.

- 1904 Emil Racoviță - fondatorul biospeologiei.

- 1905 Augustin Maior - telefonie multiplă.

- 1906 Traian Vuia - avionul cu tren de aterizare pe roți cu pneuri; cu "Vuia I" acesta reușește prima decolare fără să folosească nici un mijloc ajutător, numai cu aparate aflate la bord (în fapt, primul avion din istorie).

- 1906 A.A. Beldiman - aparatul hidraulic cu daltă de percutie pentru sondaje adânci.

- 1908 Lazăr Edeleanu - primul procedeu de rafinare a produselor petroliere cu bioxid de sulf din lume, procedeu care îi poartă numele.

- 1908 Acad. Nicolai Vasilescu-Karpen – "pila Karpen", care funcționează încă și produce curent electric, neîntrerupt, de aproape 100 de ani.

- 1910 iunie - Aurel Vlaicu - lansează primul avion din lume fuselat aerodinamic.

- 1910 Tache Brumarescu - mașina de tăiat sulf.

- 1910 Ștefan Procopiu - efectul circular al discontinuităților de magnetism.
- 1910 Gh. Marinescu - tratamentul paraliziei generale.
- 1910 Henri Coandă reușește primul zbor al unui avion cu reacție (fabricație proprie).
- 1910 Ioan Cantacuzino – “fenomenul Cantacuzino” (aglutinarea unor microbi).
- 1913-1916 Ioan Cantacuzino - vaccinarea antiholerică (metoda Cantacuzino).
- 1916 D. Danielopolu - acțiunea hipertensivă a digitalei.
- 1918 Gogu Constantinescu - întemeiază o nouă știință: sonicitatea.
- 1919 Ștefan Procopiu - unitatea elementara de energie magnetica (magnetonul).
- 1952 Ia ființă Institutul Național de Geronto-Geriatrie “Dr. Ana Aslan”, primul institut de

geriatrie din lume, model pentru țările dezvoltate, prin asistență clinică și cercetare. “Ana Aslan! are, anual, mii de pacienți. Efectele terapiei Aslan asupra îmbătrânirii au convins încă de la început, aducând institutului pacienți cu nume celebre: Tito, de Gaulle, Pinochet, Chaplin, Claudia Cardinale, prințese, conți și directori ai unor mari bănci ale lumii. Renumele produselor “Aslan” a trecut și Oceanul, John Kennedy recurgând, pentru o afecțiune a coloanei vertebrale, la un tratament la domiciliu cu “Gerovital”.

- O mențiune specială facem pentru Ștefan Procopiu, fizician de renume mondial, *doctor honoris causa* al mai multor universități din lume, membru al Academiei Române, întemeietorul școlii românești de magnetism, om de mare ținută profesională, de înaltă atitudine civică și patriotism. În 1919, plecând de la teoria cuantelor a lui Max Planck, calculează valoarea magnetonului teoretic (unitatea elementară de energie magnetică), astăzi cunoscut ca “magnetonul Bohr-Procopiu”. În 1921 descoperă fenomenul de depolarizare a luminii în suspensii și coloizi, denumit fenomenul “Procopiu”, urmat în 1930 de efectul “Procopiu, în magnetism”. Propus spre acordarea premiului Nobel pentru fizică de către comisia de recomandări în urma dovedirii teoretice a existenței magnetonului, a fost privat pe nedrept de distincție, aceasta fiindu-i înmănată savantului danez Niels Bohr, deși descoperirea a fost anunțată întâi de român.

- O sincronicitate uimitoare a fost sesizată de unele persoane: vehiculul descris de profetul biblic Ezechiel a fost asemuit cu ingenioasele centuri zburătoare testate de americani în 1961, dar, deși americanii au fost creditați ca autori ai invenției, adevăratul inventator este Justin Capra care, în 1958 a proiectat, realizat și zburat cu un astfel de aparat. Acum, acest aparat a fost îmbunătățit și este folosit (cu o autonomie de 30-40 minute) pentru salvarea rapidă de pe platformele marine și pentru supravegherea zonelor forestiere.

- Mihai Rusetel a inventat motorul cu apă “Cazul Rusetel”, este elocvent pentru geniul românesc dar și pentru “talentul” cu care ne risipim forțele și putem să ne pierdem valorile. Proiectul a fost depus la OSIM în 1980 și a fost brevetat în ianuarie 2001. Până atunci, Securitatea l-a șicanat

pentru refuzul de a cesa invenția statului, iar în februarie 1990, precaut, el a refuzat angajarea ca și consilier tehnic la "Mercedes" (2.500 DM lunar) pentru a nu pierde, eventual, proprietatea invenției. Motorul său se bazează, ca principiu de funcționare, pe "cazanul Traian Vuia", invenție folosită încă la locomotivele Diesel electrice pentru încălzirea vagoanelor. Poate fi utilizat în domeniul transporturilor terestre și navale, în locul turbinelor din termocentrale, și chiar a centralelor termoelectrice.

- În lume, mai exista două brevete în domeniu (Japonia și SUA), dar acestea nu depășesc nivelul locomotivei cu aburi, necesitând combustibil solid sau lichid. "Motorul Rusetel" folosește drept combustibil doar apa, și are dimensiunile unui motor de Dacie, sursa de energie inițială fiind o banală baterie de mașină. Datele tehnice preconizate de a patra sa machetă (10 l/100 km consum de apă, 70 km/h viteza maximă) pot fi îmbunătățite la realizarea prototipului: un motor cu apă montat pe o Dacie 1310. Directorul general al Uzinelor Dacia, ing. Constantin Stroe, care cunoaște acest proiect chiar din 1980, a afirmat că este dispus să ajute inventatorul cu orice are nevoie pentru realizarea prototipului și a declarat, încântat "Reușita ar fi un miracol, și cred că în asemenea caz ar trebui să se inventeze pentru acest om Premiul Super Nobel".

De ce nu vrea un francez, un american să plece în altă parte? Pentru că sentimentul de „patriotism” la el este real. Dacă l-am avea (așa cum mulți alți români îl au), nu am pleca nici noi. Nu este un motiv să pleci că este mizerie, ca este mitocănie, că este sărăcie. Toate țările au avut parte de așa ceva de-a lungul istoriei lor - dar nu au plecat: și-au rezolvat problemele. Canada a trecut printr-o secetă cumplită; situația grea a fost exacerbată de criza economică ce a lovit cam în același timp. 90% din ferme au fost părăsite, locuitorii s-au refugiat la orașe, o mulțime au pierit pur și simplu de foame. Dar ei nu au plecat - nici măcar în State. Au strâns dinții și au rezistat - și apoi au venit și vremurile mai bune. Învățaseră din momentul imigrării că la Vest se întinde Oceanul, că au fugit cât de departe se poate, dar că vine o vreme când ești cu spatele la zid și trebuie să faci ceva.

Sfatul lui Caragiale: „*Când ar fi să dau vreo povață unui tânăr, iată pe care i-aș da-o: Tinere să-ți faci patria scumpă și sfântă ca și mama! S-o iubești și s-o respecti din adâncul sufletului tău. De dragostea și de respectul tău pentru ea să nu faci vreodată reclamă și paradă. Ba, ai dreptul și datoria să urăști, să lovești, să sfarمی pe acei frați ai tăi ticăloși, care, în loc s-o iubească și s-o respecte ca pe o mamă, cuminte, onestă și severă, o curteață, o măgulesc și exaltează ca pe o batrână cochetă nebună*".

BIBLIOGRAFIE:

<http://enciclopediaromaniei.ro>

<http://www.dezvaluiri.go.ro/romani%20celebri.htm>

<http://www.suntroman.ro/node/7>

<http://piatza.net/genii-uitate/>

* manuscrisul *Varia II 374* din arhivele sibiene scris în prima parte a secolului al XVI-lea aduce informații inedite ce întregesc istoria științei și tehnicii românești.

Laudă limbii române și poporului român

prof. Marinescu Sabina

Școala cu clasele I-VIII „Toma Cocișiu” Blaj

Există o vorbă înțeleaptă în popor potrivit căreia neamurile ți le dă Dumnezeu, iar prietenii ți-i alegi tu. Așa stau lucrurile și când este vorba de apartenența la o națiune. Nimeni nu te întreabă dacă vrei să te naști român și nici nu poți fi declarat român de un juriu care, în prealabil, ți-a evaluat virtuțile. Te trezești pe lumea asta, când vezi lumina ochilor, român așa cum ești femeie sau bărbat, înalt ori scund. A fi român nu e o alegere personală, nu e vreun premiu ori vreo medalie, ci este la urma urmei ceva dat de Sus, fapt cu care se poate mândri oricine care s-a născut pe aceste meleaguri binecuvântate de Divinitate.

Când spunem poporul român ne gândim la strămoși, dar și la contemporani. Strămoșilor le aducem laude, deoarece demnitatea în suferință și statornicia, toate darurile sale cerești au făcut din poporul român ziditorul întregii națiuni. E vorba de oamenii simpli, de țărani. O concepție identică a dictat versuri de sfioasă închinare în fața românului-țăran, din partea unor mari poeți ai noștri, ca Octavian Goga sau Tudor Arghezi. Suferința necurmată a șlefuit, de-a lungul existenței sale, ca pe o piatră rară

sufletul poporul român. Românul a avut o blândețe divină pe chipul său care exprimă puterea de înălțare sufletească prin suferință pe care o primesc cei aleși. Durerea s-a prefăcut la acest popor în frumusețe. Din jalea seculară au izvorât cântecele, au crescut pajiștile creației populare: doina, cântecul de leagăn, balada, strigătura și bocetul, poezia șoptită la cele două capete ale firului vieții pe pământ: nașterea și moartea.

A fi român azi, în cel mai bun caz, ai putea să te mândrești că ești un om cumsecade, nu om în general, că ești român de ispravă, nu român în general, deși a fi mândru de o calitate proprie, chiar reală, e oricum un comportament discutabil. Atâta timp cât vom trăi de pe urma meritelor strămoșilor, ale marilor români, nu vom face din România o țară cu care să ne mândrim. Fiecare dintre noi ar trebui să-și pună problema meritelor sale personale. Să ne mândrim că suntem români e ceva care trebuie luat nu ca punct de plecare, ci ca scop de atins. Evoluția actuală a societății într-un ritm tumultuos afectează în mare măsură arealul societăților tradiționale. Asistăm cu durere la „moartea civilizației lemnului în Maramureș”, la dispariția portului tradițional care era o emblemă și un simbol al apartenenței la un neam, la o comunitate, la un ținut sau pune în evidență un anume statut social. Nu este de dorit să ne

trezim cu identitatea noastră de popor înghesuită doar în muzee de artă, doar o dată pe an la vreun festival sau la vreo manifestare folclorică oarecare, menită să adune „culori” politice în scopuri electorale. Datoria noastră, acum în contextul globalizării, este de a ne păstra și apăra tradițiile, credința, limba, ele fiind cartea noastră de vizită într-o Europă unită.

Când rostim cuvântul *român*, avem pe buze încă alte două cuvinte: *limba română*. Ea reprezintă elementul constitutiv și distinctiv al comunității noastre naționale. Dintre formele de manifestare ale limbii, varianta literară a contribuit de-a lungul veacurilor la afirmarea și dezvoltarea conștiinței noastre naționale.

În acest sens, putem preciza că limba română este cea mai mare rezervație arheologică a patriei, în castrele sale sacrificându-se milenii întregi de civilizație.

Alexandru Odobescu sublinia meritul lui Ienăchiță Văcărescu care a transmis „acel testament în versuri”, cel mai nobil legat ce putea lăsa un om de geniu, posterității sale: „Creșterea limbii românești/ Și a patriei cinstire”.

În această formulare lapidară, poetul încredința cultivarea limbii române și dragostea fierbinte de patrie drept moștenirea urmașilor săi.

Într-o formulare metaforică, Lucian Blaga definea limba drept „întâiul poem al unui popor”.

Sentimente de sfială ar stăpâni pe orice român care și-ar mărturisi admirația sinceră și profundul respect pentru acest măreț poem făurit de-a lungul veacurilor în frământările istoriei și lăsat moștenire nouă, posterității, de către înaintași.

Nenumărați și iscusți scriitori au arătat însemnătatea pe care a avut-o și-o are limba în viața comunității, strânsa legătură dintre dezvoltarea și formarea conștiinței și unității poporului nostru.

George Coșbuc considera că „limba e cea mai puternică legătură a unui neam. Ea este sufletul neamului, e firea și ființa lui”. Mihai Eminescu înveșmânta într-o aură poetică această constatare: „Limba (...) este însă și floarea sufletului etnic al românismului”.

Aș mai adăuga la aceste scurte observații opinia lui Alexandru Odobescu în capitolul închinat bisoceanului din *Pseudokinegeticos* că limba este „ce avem mai scump rămas de la părinți” și care mărturisește că ar da ani din viață ca să poată scrie întocmai „acea limbă vârtoasă și limpede a țăranilor noștri”.

Pentru autorul *Necuvintelor*, limba română este „patria mea”.

Limba română este considerată de Vasile Alecsandri cel mai prețios tezaur pe care-l moștenesc copiii de la părinți, depozitul sacru lăsat de generațiile trecute, limba este o modalitate de exprimare a gândurilor și a sentimentelor, a deznădejzii și a izbânzii, a bucuriei și a tristeții.

Limba română este disciplina mater a școlii noastre, este modalitatea fundamentală de expresie a culturii naționale. Fără însușirea corectă a limbii române, întregul proces de învățământ este lipsit de cel mai important suport. Cunoașterea limbii favorizează asimilarea cunoștințelor, a noțiunilor, a

categoriilor și conceptelor specifice diferitelor discipline studiate. Posibilitățile reduse de comunicare, puse în evidență cu deosebire de sfera restrânsă a vocabularului elevilor limitează procesul cunoașterii, contituie o piedică în realizarea progreselor la învățatură. Limba română este totodată și un tezaur al culturii, al spiritualității românești, însușirea esențială a ființei noastre naționale.

Practica școlară îndelungată și rezultatele ei au scos în evidență faptul că, în cadrul procesului de dobândire și perfecționare a mijloacelor de exprimare, a capacității de comunicare în limba română, de inițiere a elevilor în lectură, de formare a gândirii literare, a gustului pentru lectură, ciclul gimnazial are rol deosebit de important în lărgirea sistemului de cunoștințe și deprinderi acumulate în ciclul primar în asigurarea unei culturi generale de bază a elevilor.

Școlii, ca instituție de bază, îi revine obligația de a face din cunoașterea limbii române, un obiectiv esențial al culturii generale a elevilor. Datoria profesională și morală a dascălilor este aceea de a realiza, prin lecția de limba română, un act de creație cu largi răsfrângeri în formarea intelectuală și culturală a elevilor, în educarea lor civică, patriotică, în modelarea caracterelor în acord cu structura de profunzime a sufletului românesc.

Profesorilor de limba și literatura română trebuie să li se alătore toate cadrele didactice pentru îndrumarea elevilor în activitatea de cultivare a modului de exprimare orală și scrisă a acestora, de cultivare a sentimentelor patriotice, deoarece prin aceasta se aduce o contribuție importantă la formarea personalității tânărului, la pregătirea lui pentru intrarea, cu depline răspunderi profesionale și civice, în viața socială.

Păstrarea, cultivarea și respectarea „șiragului de piatră rară”, a „comorii” moștenite de la Decebal și Traian și apărută prin jertfe de înaintași în fața celor care au vrut „să ne-o fure” este o datorie morală a fiecărui locuitor de pe acest „picior de plai”, pentru că:

„Noi ne ducem fiecare
Unde-i datul rînd pe rînd
Ea, cât lumea, va rămîne
Veacurilor luminînd”.

(Virgil Carianopol- *Limba noastră*)

Bibliografie selectivă:

1. Carianopol, Virgil, 1978, *Versurile vârstei*, Editura Albatros
2. Odobescu, Alexandru, 1990, *Pseudokineticos*, Editura Albatros
3. Pleșu, Andrei, *Mândria de a fi român*, pe <http://valnord.ro/astazi.htm>

NAȚIUNE ȘI RESPONSABILITATE – DESPRE EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ ȘI PATRIOTISM

prof. înv. primar Medrea Viorica

Școala cu clasele I-VIII „Vasile Goldiș”, Alba Iulia

Motto: Pentru mine, România nu e doar o țară. E un destin. (Octavian Paler)

În forma sa elementară, patriotismul poate fi evaluat pe două paliere: unul emoțional, cu referire la atașament și loialitate, iar altul pragmatic, aplicat, asumat prin angajamentul și implicarea civică a unui individ față de țara de origine/locul de baștină/ teritoriul unde i-a fost întocmit certificatul de naștere.

„Patriotismul” sau „patria” nu sunt cuvinte sau noțiuni învechite. Ele reflectă niște valori perene, fără de care omul și societatea s-ar degrada iremediabil. Deși există tentația de a se renunța la principiile morale pe care s-a construit civilizația de-a lungul secolelor, obsesia noului prin negarea trecutului poate reprezenta un aspect ideologic primejdios.

Modernitatea se poate sprijini pe tradiție, pe înaintași, pe coduri morale consacrate. „Civismul” și „societatea civilă” sunt noțiuni inovatoare, dar acestea nu se pot constitui într-un panaceu. Spre exemplu, responsabilitatea civică nu poate anula sentimentele naționale.

Toate acestea sunt rezumate de Constantin Noica, care a propus și a impus o

sintagmă definitorie pentru situarea noastră în lume: „sentimentul românesc al ființei”.

Dacă există un astfel de sentiment, cu siguranță că noi nu suntem singuri pe lume și atunci există și un sentiment francez al ființei, unul american, altul german, altul congolez și așa mai departe. E ceea ce, de altfel, replica și Emil Cioran, la lansarea în lume a sintagmei celui mai sus numit.

Există pentru fiecare națiune o specificitate, o diferență specifică, mărci de identitate. Mărci care vin din istorie, care nu s-au născut peste noapte, care duc cu ele și bucuria și tristețea și iubirea și ura și victoriile și înfrângerile.

Nichita Stănescu spunea *Limba română este patria mea*, surprinzând genial relația profund ontologică a omului cu limba maternă. Avem astfel, în concepția acestuia, și o patrie de pământ și o patrie de cuvinte, care n-au fost însă întotdeauna coincidente „*o dată este patria de pământ și de piatră și încă o dată este numele patriei de pământ și de piatră. Numele patriei este tot patrie. O patrie fără nume nu este patrie.*”

Dacă patria noastră de cuvinte a câștigat mereu în teritoriile sale, cu îmbogățiri și renunțări, ca o vitregie a sorții, patria noastră de

pământ a fost într-o continuă zbatere, cu frământări, cu creșteri și descreșteri, cu rotunjiri entuziaste, cu ciuntiri sângeroase.

Din astfel de trăiri s-a născut dimensiunea care ne-a marcat „sentimentul românesc al ființei”: unitatea de neam și de limbă.

Din cealaltă perspectivă, cea a angajamentului unui individ față de țara de origine, parte „aplicativă” a noțiunii de patriotism, educația pentru cetățenie democratică (ECD) contribuie la formarea copiilor, tinerilor și adulților pentru a deveni cetățeni activi și responsabili, patrioți, având sentimentele demnității umane, a valorii personale dar și a celorlalți. Aceasta este considerată, pe plan european, ca prioritate a reformelor educaționale, un instrument al coeziunii sociale, bazată pe drepturile și responsabilitățile cetățenilor.

Procesul se derulează pe durata întregii vieți, în toate circumstanțele și în orice forme ale activității umane, incluzând o serie de contexte de învățare în și în afara instituțiilor formale (de exemplu, educația non-formală și informală, părinții și familia, comunitatea).

ECD este astfel un proces de învățare socială, învățare în societate, despre societate și pentru societate. Abilitățile și competențele specifice educației pentru cetățenie democratică acordă o egală importanță cunoștințelor, valorilor, atitudinilor și capacităților de acțiune și de participare într-o societate democratică și multiculturală.

În acest complex (cunoștințe - capacități - atitudini și valori) se regăsesc: responsabilitatea față de acțiunile proprii, preocuparea pentru dezvoltarea personală și

schimbare socială, curiozitatea, acceptarea și aprecierea diversității, empatia și solidaritatea cu alții și dorința de a sprijini pe cei ale căror drepturi sunt amenințate, justiția socială, dorința de a activa pentru idealurile libertății, egalității și a respectului pentru diversitate.

Școala este totuși principala instituție în care se realizează acest tip de educație, întrucât: permite învățarea sistematică a cunoștințelor legate de cetățenie, facilitează practicarea timpurie a stilului de viață democratic (participare, negociere colectivă, reprezentare), este o instituție de interes public, obiect al controlului public și al controlului calității, este un spațiu al legii, unde diferiți actori lucrează împreună și conviețuiesc și este, totodată, o organizație care se auto-conduce și se auto-dezvoltă.

Prin urmare, educația pentru cetățenie democratică corespunde proceselor și obiectivelor de predare-învățare, între care și formarea conduitei și conștiinței morale patriotice. Ea este o formă de alfabetizare referitoare la informarea și înțelegerea, în special de către elevi, a ceea ce se întâmplă în viața

publică, ajutându-i să cunoască, să înțeleagă, să gândească critic și să judece independent situația locală, națională, europeană și mondială, în contextul schimbărilor care se produc, dar și al unor importante evenimente din istoria neamului.

BIBLIOGRAFIE

1. CIOCAN, I., NEGREȚ, I., 1980, *Formarea personalității umane*, Editura Militară, București;
2. MANEA FLORIN, 2005, *Patriotismul – un sentiment perimat?*, ziarul Observatorul Militar, nr. 28, 14.VII - 20.VII. 2005;
3. PINTILIE MARIANA, 2002, *Metode moderne de învățare- evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj Napoca;
4. http://www.civicaonline.ro/cetatenie/cetatenie_democratica.html.

PATRIOTISMUL – UN SENTIMENT PERMANENT

înv. Miclea Lucreția

Scoala cu clasele I-VIII “Avram Iancu”, Alba Iulia

Termenul „*patriotism*” este extrem de complex prin accepțiunile pe care le poate cuprinde, în funcție de contextul unui anumit moment cronologic. În general, suntem înclinați să asociem patriotismul cu "*dragostea de țară*", cu "*devoțiunea față de prosperitatea țării / comunității naționale*" și nu cred că este nimic greșit în asta.

Sigur, cei mai mulți dintre oameni se considera și vor să fie patrioți. Alții caută să facă din patriotism valoarea politică supremă sau să-i convingă pe ceilalți ca patriotismul reprezintă pentru ei un astfel de lucru. În acest caz, propaganda prelucrează polisemic toate nuanțele "*patriotismului*", acordându-le o valoare precumpănitor politică.

Patriotismul (din latina *patria*: tărâm părintesc, tărâm al taților) se înțelege ca iubirea pentru o țară și pentru locuitorii ei sau ca promovarea unui neam printre celelalte, și nu trebuie confundat cu xenofobia: preferința exclusivă pentru un singur neam, însoțită de marginalizarea minorităților și de ostilitate față de străinătate.

Pe lângă legătura emoțională, cuvântul patriotism definește și o atitudine civică, care poate fi predată în școli, manifestată legal prin:

- anumite drepturi și datorii constituționale, în legătură cu statutul de cetățean al unui stat: de exemplu dreptul de a fi apărat de stat și datoria de a-l apăra, sau dreptul de a fi ajutat bănește de stat și datoria de a plăti impozite și taxe;
- anumite trăsături ale identității naționale, așa cum sunt ele definite constituțional, și pe care cetățeanul trebuie, în principiu, să și le însușească: în cadrul *dreptului strămoșesc*, aceste trăsături se bazează mai ales pe o limbă sau o religie, în timp ce în cadrul *dreptului pământean*, ele se bazează mai ales pe anumite valori politice (democrate sau nu). În constituția fiecărui stat există o doză de *drept strămoșesc* și una de *drept pământean*.

În anumite țări, statul le cere cetățenilor (sau anumitor categorii de cetățeni, slujitori ai autorității publice) să-și manifesteze solemn patriotismul depunând jurământ. În numeroase țări, școlarii asistă în fiecare dimineață la ceremonia ridicării drapelului și a cântării imnului național.

Trebuie subliniat că odată cu apariția ideilor de patrie și patriotism, acestea au fost indisolubil legate de interesul național. Indiferent de etapa istorică pe care a parcurs-o, patriotismul s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și de a-l urma în toate acțiunile sale. El a constituit însă întotdeauna o variabilă istorică. Astfel, națiunile și l-au definit în funcție de stadiul de dezvoltare în care s-au aflat. Interesul național și-a schimbat radical valențele la sfârșitul secolului XX, în condițiile în care societatea românească se confrunța, pe lângă dificultățile de ordin intern, cu o serie de provocări ale

modernității: integrarea europeană, procesul de globalizare economică. În contextul fenomenului de globalizare, noțiunea de patriotism pare să-și fi pierdut semnificația pe care a avut-o în afirmarea statelor naționale. Mai mult, sunt voci care susțin că acest concept s-a devalorizat și că ar trebui să renunțăm la el, în condițiile în care chiar noțiunea de suveranitate este pusă în discuție în Dreptul Internațional.

În primul rând, diferența dintre patriotism și naționalism este aceea că patriotismul este mai degrabă o manifestare interioară a individului, pe când naționalismul este o ideologie politică. Deși au definiții asemănătoare, naționalismul trebuie privit într-un sens mai larg.

Patriotismul este definit ca fiind o legătură emoțională cu o țară sau o națiune pe motive etnice, culturale, politice sau de altă natură.

Naționalismul este un curent ideologic și se referă la un concept de identificare a unui grup de oameni pentru a susține o națiune. Termenul a fost conceput în perioada romantismului în Europa, perioadă în care se manifestă dorința de conservare a tradițiilor și specificului cultural al popoarelor. La

sfârșitul secolului XIX, sensul naționalismului devine mai vag și, pe fondul contextului social-istoric al unificării unor state ca Germania sau România, este din ce în ce mai caracterizat de rasism și xenofobie.

În viața de zi cu zi, se poate spune că sentimentul patriotic intervine ca un răspuns interior la stimulii pe care îi creează o imagine a țării de baștină, un obiect cultural specific, o melodie în limba respectivă, un concurs sportiv sau artistic și exemplele pot continua. Așa se întâmplă la un meci de fotbal sau în cadrul concursurilor artistice la nivel mondial, când se generează emoții ce pot fi luate drept sentimente patriotice. Așa se întâmplă în împărțirea politică a partidelor, când ideologia de dreapta este naționalistă, iar cea de stânga socialistă (adică nu pune accent pe individualitatea teritoriului, ci pe globalizare).

În principiu, patriotismul se referă la țara de origine, însă nu toată lumea a dezvoltat relații afective vis-a-vis de teritoriul în care s-a născut. Acest lucru nu înseamnă că patriotismul nu se manifestă, însă are drept obiect un alt teritoriu sau chiar întreg globul, în funcție de viziunea fiecărui individ asupra conceptului de cultură și teritorialitate. Deoarece specificul cultural redă în mare parte apartenența la un grup de persoane, nu este de mirare că se poate vorbi și de persoane ce mult timp nu au avut o țară, un teritoriu anume în care să locuiască, dar și-au manifestat patriotismul prin promovarea propriei culturi în rândul grupului etnic, așa cum s-a întâmplat cu evreii.

Manifestările naționaliste ar trebui interpretate începând cu acel patriotism primar și anume afecțiunea față de poporul de apartenență. Se completează însă cu sentimentul de posesiune a unui teritoriu, de revendicare a unui spațiu cultural în care individul sau colectivul simte că se integrează.

Conștiința moral-patriotică este o componentă a acestui proces de lungă durată care trebuie început din frageda pruncie, dar la vârsta școlară mică, mai ales în primele clase, încă nu se poate vorbi de o conștiință morală, întemeiată pe convingeri ferme ci doar de elemente ale conștiinței morale individuale, care induc un anumit comportament al copilului. Trebuie menționat faptul că elementul cognitiv are o mare importanță pentru înțelegerea conținutului noțiunilor morale. Așa cum arată profesorul Dumitru Salade „elementul cognitiv nu poate determina prin el însuși conduita morală, deși este o condiție necesară, dar nu și suficientă, după cum elementul afectiv nu este suficient pentru a determina însușirea normei morale”. Înțelegerea noțiunilor morale este strâns legată de particularitățile de vârstă și individuale, de experiența de viață și de orizontul spiritual al personalității.

Cercetările psihologice arată că elevii de vârstă școlară mică înțeleg în mod diferit noțiunile morale și că judecățile lor morale prezintă particularități specifice în clasele I, a II-a, față de clasele a III-a, a IV-a.

Progresul are loc treptat în clasele a III-a – a IV-a, urmând a se consolida la gimnaziu. Astfel, formarea și dezvoltarea conștiinței patriotice se realizează pornind de la reprezentările formate prin contactul cu mediul înconjurător. Pentru micul școlar noțiunea de patrie are un conținut concret, referindu-se la satul sau orașul natal, la natura cu care vine în contact, la familie, la limba pe care o vorbește, la realitățile sociale care îl înconjoară. La intrarea în școală, cei mai mulți copii definesc noțiunile morale: cinste, curaj, adevăr prin aspecte concrete, uneori chiar ne semnificative. În primele clase, noțiunile morale continua să fie însușite „ca noțiuni empirice”. Astfel se explică faptul că elevii confundă trăsăturile morale: perseverența cu încăpățănarea; curajul cu îndrăzneala, nesăbuițta; modestia cu timiditatea. Dar sunt bine cunoscute cazurile când elevii știu cu precizie ce este „permis” și ce nu, ce este „bine” și ce este „rău” și, cu toate acestea, în faptele și acțiunile lor nu se conformează cerințelor aferente. De exemplu, el știe că învățarea este utilă și necesară, dar nu-și pregătește cu regularitate lecțiile sau că „suflatul” sau „copiatul” sunt condamnabile și cu toate acestea le practică. Asemenea discrepanțe, rezidă în înțelegerea eronată a conținutului și sensului noțiunilor de cinste, solidaritate, colegialitate, ajutor reciproc. La vârsta școlară mică, noțiunile de patrie și patriotism au un conținut restrâns și concret. Pe măsură ce elevul își însușește cunoștințe despre țară și fapte de eroism ale strămoșilor, despre realizările oamenilor, aceste noțiuni se conturează cu tot mai multă claritate și precizie. Pe baza îmbogățirii cunoștințelor, elevii ajung ca la sfârșitul clasei a IV- a să aibă o noțiune clară și bogată în conținut despre patrie: “locul unde ne-am născut, unde trăim, unde am învățat primul cuvânt, unde am făcut primii pași, pământul unde ne-am născut și crescut, meleagurile strămoșești pe care am copilarit”. Atâta timp cât copilul nu ia cunoștință de o nouă morală el nu poate face din ea un principiu de viață. Cunoașterea normelor morale este o condiție a formării unei conduite corespunzătoare. Sub influența procesului de învățământ se asimilează elementele unor noțiuni morale, cum ar fi: prietenie, sinceritate, respect, disciplina, patriotism.

Educația moral – civică ocupă un loc prioritar, din cele mai vechi timpuri, în realizarea idealului educațional, în formarea personalității elevilor.

Școala trebuie să cultive sensibilitatea elevilor față de problematica umană și de valorile moral civice, asigurând cultivarea dragostei față de țară, de trecutul istoric și de tradițiile poporului român, prin strategii și tehnici moderne de instruire și educare, susținute de științele educației și practica școlară.

Toate valorile care alcătuiesc conștiința culturală românească se încarcă de spiritul național grație patriotismului, cel mai de seamă referențial al existenței și conștiinței de sine (Al. Tănase), după principalele idei – forte ale secolului al XIX –lea care au fost ideea de libertate. Autenticitatea și organicitatea patriotismului decurge din faptul „pentru noi patria nu este un cadru efemer , întâmplător și neutral de existență ca pentru semințiile răcitoare (...), e un uriaș templu, modul de existență (...), Columnă a sufletului românesc, un destin istoric și de libertate și independență (...)” (Al .Tănase).

Educându-i pe elevi în spiritul patriotismului, nu facem decât să continuăm demersul iluștrilor noștri înaintași.

Formarea personalității elevilor din acest punct de vedere nu este importantă doar prin ea însăși, ci prin măsura în care este pusă în mod conștient și creator în serviciul națiunii române, elementul de referință pentru aprecierea valorii ei constituindu-l, într-o mare măsură modul cum ea se reflectă în atitudinea și conduita moral – cetățenească, civică. Pe de altă parte, demersul educativ în acest sens, presupune educarea elevilor în ideea cunoașterii și respectării normelor morale, a legilor conviețuirii umane, a identificării drepturilor și responsabilităților individuale în vederea aplicării și respectării lor, a cunoașterii problemelor contemporane, a problemelor tineretului, a însușirii normelor de protecție a muncii, a regulilor de circulație, a normelor de prevenire a incendiilor și formarea obișnuinței de a le respecta în scopul apărării vieții și a sănătății proprii a celorlalți; a cultivării respectului față de valorile umane în general și față de muncă în special; a dezvoltării atașamentului, dragostei și spiritului de sacrificiu față de patrie; a pregătirii tinerilor pentru viață și înțelegere socială cu păstrarea individualității și, în sfârșit, ideea formării tinerilor în spiritul respectului față de libertate, democrație, instituțiile sociale și valorile reale, a unor buni cetățeni, capabili să-și îndeplinească îndatoririle civile.

Preocuparea noastră, a dascălilor pentru ora de educație – moral – civică va modela noțiuni și convingeri moral cetățenești, formarea sentimentelor corespunzătoare și sfera volitiv comportamentală (formarea deprinderilor și obișnuințelor moral – cetățenești: salutul, regulile integrării în societate, aprecierea obiectivă a propriului comportament și al celorlalți, dialogul civilizată, spiritul de echipă, atitudinea combativă față de țară și popor, față de valorile umanității).

În procesul educației moral-civice și patriotice se instituie o interferență în sensul determinării de către conștiința morală a conduitei morale și a influențării conștiinței morale de către conduită. Pentru a-și putea forma personalitatea trebuie să urmeze următoarele etape în vederea realizării unei bune educații moral civice:

- însușirea de către elevi a obiectului „cultură civică”;
- valorificarea conținutului altor discipline de învățământ (istoria, literatura, geografia, religia);
- activitatea de cunoaștere a principalelor legi interne și internaționale, specifice democrației și statului de drept;

Din acest punct de vedere, misiunea noastră, a dascălilor este aceea de a urmări modul în care se realizează această educație moral civică.

- formarea deprinderilor și obișnuințelor de comportare bazate pe respect și politețe în școală, în familie și în societate, a deprinderi de a avea o ținută corectă, curată, ordonată, estetică (chiar în condițiile în care uniformă este o „rara avis”);

- exprimare civilizată în ceea ce privește limbajul, gesturile, atitudinea față de colegi, profesori, prieteni, părinți , față de oameni în general, comportare civilizată pe stradă, în locuri și instituții publice, în mijloacele de transport, formarea unei comportări respectuoase și manierate între băieți și fete;
- cultivarea răspunderii față de actele personale de comportament, a demnității, a curajului răspunderii, a consecvenței, a simplității și decenței, a combaterii violenței și intoleranței care pune tot mai mult stăpânire pe unii tinerii;
- stimularea și consolidarea atitudinii pozitive față de semenii; față de opțiunile religioase ale acestora; cunoașterea temeinică și respectarea fermă a normelor care reglementează viața și activitatea școlară, securitatea muncii și a vieții oamenilor, protecția mediului înconjurător, prin măsuri ecologice, a normelor privind respectarea Constituției și a legilor țării;
- crearea și activizarea unei opinii combative de dezaprobare față de abaterile de la normele muncii și disciplinei școlare, ale conviețuirii pașnice cu minoritățile etnice, față de tendințele și manifestările de egoism, individualism, nepăsare, indolență, lașitate, ipocrizie, minciună.

Educației morale îi revine misiunea să ridice valoarea omului, a umanismului și a civismului și să facă din fiecare om o valoare supremă . Aceasta înseamnă accentuarea obligațiilor morale și civice, întărirea calităților care definesc profilul moral al unei persoane, ca: demnitate, solidaritate, responsabilitate, încredere, toleranță, respect reciproc, apărarea binelui, a dreptății, a cinstei.

Ca dascăli, trebuie să acordăm o pondere însemnată discuțiilor etnice privind profilul moral al tânărului contemporan, atât în privința integrării și contribuției, în calitate de cetățean informat și responsabil, la rezolvarea problemelor sociale, profesionale, politice și economice ale țării cât și în privința sentimentelor de solidaritate și înțelegere globală, de dezvoltare, colaborare și pace.

Noi suntem aceia care îi vom îndruma pe elevii să respecte valorile democrației, să gândească liber și creativ, fiind capabili să înțeleagă și să accepte opiniile corecte ale acestora.

Bibliografie:

1. Raymond, Boudon, Philippe, Besnard, 1996, *Dicționar de sociologie*, Edit. Academiei, București.
2. Marius, Tudor, 2002, *Democrația la pachet. Elita politică în România postcomunistă*, Edit. Campania, București.
3. Tudor, Dumitru, *Educație Democratică*, București, 2004.
4. Bodoașcă, Teodor, 2007, *Dreptul proprietății intelectuale*, Edit. C.H. Beck, București.

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

prof. Muntean Adina-Lucia

Grădinița cu program prelungit nr. 11 Alba Iulia

Patriotismul este un sentiment de dragoste pentru țară, patrie sau națiune, într-un moment istoric determinat doar la timpul prezent. În comparație cu *naționalismul*, este mult inferior acestuia, fiindcă în timp ce patriotismul asumă țara, patria sau comunitatea, prezența naționalismului încorporează în sine cele trei mari iubiri, precum: dragostea de Dumnezeu, dragostea de națiune și dragostea față de țară.

Patria este vatra strămoșească a întregului neam sau a întregii națiuni care se asumă peste spațiu și timp în strămoși, comunitatea prezentă și cea viitoare. Într-o situație nefericită, în care patria ca spațiu geografic este ocupată sau cucerită, ea rămâne ca entitate indivizibilă.

Națiunea poate fi considerată ca fiind un dar multiplu oferit de Dumnezeu fiecărui popor, fiecărei rase. Menirea națiunii este net superioară omului fiindcă în cadrul națiunii sale omul, se mântuiește sau se comdamnă.

„Cred, mai întâi de toate, că patriot este cel care face astăzi ceva pentru țara lui. A vorbi frumos, și prea adesea neadevărat, sau în orice caz exagerat, despre trecut este cea mai simplă și uneori foarte la îndemână manieră de a-ți manifesta patriotismul” – Lucian Boia.

În prezent, patriotismul înseamnă nu afirmarea zgomotoasă a naționalismului, ci dimpotrivă, o surdina pusă acestuia. Înseamnă o atitudine nouă și pozitivă față de Europa, adică față de globalizare, ca și față de minorități. Față de noi înșine, mai întâi de toate, într-o lume care se transformă vertiginos și în ritmuri în care suntem nevoiți să ne adaptăm din mers. Această adaptare obligatorie ne determină să luăm atitudine dacă nu vrem să rămânem izolați și oarecum, comdamnați la înapoiere.

Patriotismul este definit în DEX ca fiind acel sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, statornicit în decursul istoriei.

Ca și alte concepte sociologice fundamentale, conceptul de patriotism a cunoscut și va cunoaște, pe parcursul evoluției istorice a societăților umane, mutații care îi corelează semnificația cu caracteristicile etapei în care se găsesc comunitățile umane respective. În fapt, patriotismul este mai puțin supus mutațiilor istorice decât conceptul de patrie. Fără îndoială, în zona geografică în care trăim,

patriotismul venind din profunzimea conștiinței naționale, se va mai ridica în mod dominant mult timp deasupra altor forme de conștiință umană.

Așadar, putem afirma că ne naștem cu patriotismul în noi și acesta este transmis mai departe din generație în generație. Sub acest aspect, putem afirma că patriotismul este subordonat și instinctului de conservare al speciei umane. Ulterior nașterii, patriotismul se educă și capătă valori locale, astfel încât ajungem să înțelegem oamenii din jurul nostru și să ne identificăm cu aceștia.

Patriotismul ne învață să ne iubim strămoșii, să iubim istoria, tradițiile, oamenii din jurul nostru, frumusețile țării, pământul care ne hrănește, locul care ne-a format și în care ne petrecem cea mai frumoasă perioadă a vieții, copilăria.

Această dragoste face ca omul să respecte și să dorească binele locului, devenind și fără să conștientizeze, devotat comunității din care face parte.

Deși foarte mulți oameni, de-a lungul istoriei, și-au părăsit din motive economice locurile de baștină, ei au rămas strâns legați de țara lor, de tradițiile lor. Amintirile acumulate nu-i lasă să-și uite țara de origine, chiar și atunci când unii nu mai aveau pe nimeni acolo.

Românii au dat de-a lungul istoriei numeroase exemple de patriotism. Țara noastră există astăzi tocmai pentru faptul că numeroși patrioți și-au dat viața pentru reîntregirea neamului, pentru independență, pentru a apăra glia și patria strămoșească. Patrioții adevărați, eroii neamului românesc, au pus mai presus de orice, mai presus de interesul personal, interesul țării.

Aceste fenomene apărute oarecum împotriva patriotismului sunt tolerate și încurajate de Uniunea Europeană, care prin însăși noțiunea ei de țară a tuturor europenilor dorește ca patriotismul să nu-și mai aibă locul, pentru a elimina posibilele focare de tensiune etnică și rasială.

Stimulii ce au determinat activarea sentimentului de patriotism latent al românului au fost întotdeauna educația, școala, armata și biserica, și nu în ultimul rând, legea.

De-a lungul timpului, au existat diverse manifestări prin care într-o oarecare măsură valorile autentice au fost izolate și reduse la tăcere. În aceste condiții, românului nu îi mai sunt cultivate noțiunile de patrie, patriotism, onoare, demnitate, rămânând doar cu patriotismul nativ, latent, ceea ce reprezintă un pericol pentru viitorul națiunii române. O altă piedică în educația patriotică a fost pusă prin desființarea stagilui militar obligatoriu, care-i stimula pe tineri și îi învăța ce înseamnă iubirea față de țară și față de cel de lângă el.

Deoarece astăzi, pentru mulți dintre noi ideea de patriotism este doar istorie, acest lucru determină atât în România, dar și în alte state europene, un pericol pentru propria nație.

Nu este un lucru rău, dar ce ne facem cu aceia dintre noi care nu se pot simți nici spanioli, nici bulgari, nici nemți, deoarece pentru mulți asta înseamnă de fapt globalizarea.

În contextul în care, am acceptat să luăm parte la sistemul de globalizare, în care România s-a angajat față de Uniunea Europeană, un patriotism îndârjit nu ar face decât să aducă argumente împotriva intereselor țării aflată în această convenție. Adică, asumându-ne ca stat, o serie de obligații față de Uniunea Europeană, o insistență legată de unicitatea noastră ca națiune, nu ar atrage decât întârziere în procesul de promovare al ideii de globalizare.

Prima intrare în Europa s-a petrecut încă de acum sute de ani, dar în cu totul alte condiții, poate chiar mai dificile. Se poate considera că procesul primei intrări în Europa începe să prindă realmente consistență în jurul anului 1830, în vremea tratatului de la Adrianopol și a Reulamentului Organic. De exemplu, în jurul acestui an, tinerii aristocrați adoptaseră deja și vestimentația europeană.

Timp de mai bine de un secol, procesul de occidentalizare, afirmat inițial în sânul unei elite, a progresat încetinit totuși, de inerții materiale mentale. S-ar fi impus câteva decenii pentru ca valorile și instituțiile occidentale să prindă cu adevărat rădăcini puternice în pământul românesc. Mai apoi, Comunismul cred unii, a scos pur și simplu România de pe calea firească a evoluției, răsturnând structurile și valorile construite pentru un nou tip de civilizație.

Numele de astăzi al țării a fost pentru prima dată formulat de un istoric sas, Martin Felmer, în secolul al XVIII-lea, apoi, în 1816 în *Istoria României* și *Geografia României*, de istoricul grec stabilit în Țara Românească, Dimitrie Philippide. Termenul Dacia apărea frecvent pentru a defini ceea ce astăzi se numește România, adică întregul teritoriu locuit de români. Publicații precum *Dacia literară*, *Magazin istoric pentru Dacia*, *Dacia viitoare* reprezentau, prin însuși titlul lor, un program politico-național. Ceva mai târziu, când termenul România s-a încetățenit, desemnând însă mica Românie, rezultată din unirea Țării Românești cu Moldova (1859), funcționalitatea Daciei a rămas intactă, ea acoperind întreg spațiul național românesc, România Mare de mai târziu.

O altă de tendință de occidentalizare a constituit-o poate faptul că tânărul stat român a adoptat prin anii 1860-1870 aproape tot ce se putea prelua din sistemul instituțional și legislativ european: de la constituție, la parlament, la guvern, coduri de legi și altele.

Au urmat noi idei de modernizare, cât și în legătură cu afirmarea ideii naționale care tindeau să ducă în aceeași direcție. Atâta timp cât valorile general împărtășite erau cele ortodoxe, românii se puteau simți la ei acasă în spațiul est-european. În momentul când pretutindeni sentimentul identității naționale trece pe primul plan, lucrurile iau pentru ei o întorsătură radicală. Astfel, ei se trezesc dintr-o dată, ceea ce fuseseră dintodeauna, dar fără ca aceasta să-i singularizeze „o insulă latină într-o mare slavă”. Relațiile cu fratele rus se înrăutățesc, identitatea religioasă devenind o primejdie suplimentară, putând facilita „înghițirea” și asimilarea României, ceea ce tocmai se petrecea în Basarabia.

Naționalismului popoarelor slave și panslavismului li se opune acum naționalismul românesc. Nici raporturile cu ungurii catolici sau protestanți nu erau mai încurajatoare, deoarece Ungaria dorea să devină ea însăși un stat național. Astfel că s-a ajuns la situația în care unguri sau slavi, români sau alții erau înconjurați pretutindeni de construcții naționale sau de proiecte naționale care contraveneau propriului lor proiect.

De aici a rezultat și singura soluție, care rămânea Occidentul, îndeosebi ideea latină și în mod deosebit, apelul la marea soră latină care era Franța. Raportată la modelul occidental, ideea de naționalism a fost în egală măsură atenuată și amplificată.

Sunt și susținători ai ideii conform căreia românii ar fi posedat cândva atributele

esențiale de civilizație cu care se mândrește Occidentul. Le-au pierdut însă pentru că au trebuit să stea timp de secole cu mâna nu pe condei, ci pe sabie, pentru a apăra Europa de expansiunea islamică. Mai târziu cu armele în cele două Războaie Mondiale. Pentru ce au de primit românii de la Europa, aceștia au dat la rândul cu prisosință.

Dar oare o țară în care identitatea națională se pierde treptat în favoarea globalizării este ceea ce ne dorim? Iubirea noastră față de țară trebuie îndreptată doar spre continentul-mamă, Europa, sau mai bine spus spre comunitatea europeană?

Chiar dacă teritoriu este doar trupul unei națiuni, iar cu timpul această națiune poate suferi modificări sau poate fi chiar sfărâmată, oamenii care-i locuiesc văile și dealurile îi sunt sufletul, spiritul, viața. Și atâta timp cât va exista un singur om aparținător al unei națiuni apuse, ideea patriotismului nu va pieri niciodată. Așa cum afirma și George Bernard Shaw, patriotismul este convingerea că țara ta este mai bună decât multe altele, indiferent de ce capitol este vorba, pentru simplul motiv că te-ai născut în ea.

Într-un mod mai dur spus, putem afirma că patriotismul nu este altceva decât o

formă de egoism generalizat. El este o componentă socială, de grup și nu neapărat una individuală. Patriotismul se referă la a face ceva și pentru societate, patrie, nu neapărat pentru interesele proprii. Un exemplu foarte bun îl avem de la strămoșii noștri, care erau chemați la război. Nimănui nu-i place suferința, violența sau chiar moartea, dar pentru a apăra „nevoile și neamul”, pentru un loc mai bun pentru urmașii și urmașii urmașilor tăi merită încercat și luptat chiar și cu mâinile goale.

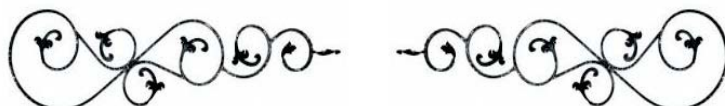

„Vitalitatea sensibilității naționaliste s-a aflat în strâns raport cu însăși dinamica istoriei românești. A fost stimulată profund într-o primă fază de mișcarea îndreptată spre emanciparea românilor aflați sub stăpânire străină și de luptă pentru înfăptuirea României Mari. Atingerea acestui ideal în 1918 nu a epuizat resursele naționalismului. Construirea statului național al tuturor românilor a alimentat sentimentul identității și al unui destin specific, întreținut și prin temerile posibilelor agresiuni, primejdii care planau asupra construcției naționale și care încă amenință la orizonturi” – Lucian Boia.

BIBLIOGRAFIE

1. Cazimir, Ștefan, 1986, *Alfabetul de tranziție*, Editura Cartea Românească, București;
2. Diaconovici, C., 1898, *Enciclopedia română, Vol. I*, Articolul „București”, Sibiu;
3. Diaconovici, C., 1900, *Enciclopedia română, Vol. II*, Articolul „Iași”, Sibiu;
4. Diaconovici, C., 1904, *Enciclopedia română, Vol. III*, Articolul „România”, Sibiu;
5. Georgescu, Vlad, 1970, *Memoires et projets de reforme dans les principautes roumaines (1769-1830)*, București;
6. Georgescu, Vlad, 1972, *Memoires et projets de reforme dans les principautes roumaines (1831-1848)*, București;
7. Lovinescu, Eugen, 1924-1925, *Istoria civilizației române moderne, Vol. I-III*, Editura Ancora, București;
8. Panu, G., 1942, *Amintiri de la „Junimea” din Iași, Vol. I*, Editura Remus Cioflec, București;
9. Xenopol, A.D., 1888-1893, *Istoria românilor din Dacia Traiana*, Tipo-Litografia H. Goldner, Iași;
10. Zeletin, Ștefan, 1925, *Burghezia română. Originea și rolul ei istoric*, Editura Cultura Națională, București.

A FI ROMÂN ÎNTRE SENTIMENTALISM ȘI RAȚIUNE: MÂNDRIA DE A FI ROMÂN

prof. înv. primar Popescu Maria,

Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu“, Alba Iulia

prof. înv. primar Mîndroc Nicoleta,

Școala cu clasele I-VIII „Ion Agârbiceanu“, Alba Iulia

„A fi român“ este o chestiune dezbătută adânc atât de-a lungul istoriei, cât și de-a lungul existenței românilor. „A fi român“ nu este doar a te naște într-un loc românesc. Într-o familie de români. Implică în același timp, cunoașterea istoriei românilor, cultivarea valorilor culturale și spirituale ale acestui popor.

Patriotismul este conceptul care răspunde într-o oarecare măsură întrebării „a fi român“. El se conturează ca fiind un sentiment de dragoste devotament față de patrie și față de poporul căruia aparținem. „Dar până unde această dragoste?“, „Ce ne motivează?“... sunt doar două întrebări ce adesea străbat rațiunea umană.

După cum bine cunoaștem, dragostea, atașamentul este un sentiment. Astfel noțiunea nu poate fi definită ca rodul unei judecăți a unor defecte sau atribute pozitive ale națiunii române. În măsura în care conștientizăm valorile poporului nostru, satisfacem dorința, bucuria de a fi român. De-a lungul istoriei, strămoșii noștri au oferit o multitudine de fapte eroice ce constituie astăzi motive de admirație și cinste a unui popor adesea, contestat sau criticat. Am putea discuta doar despre victoriile marelui domn Mihai Viteazu, care ne-a lăsat moștenire prima unire; în aceeași măsură putem

lua în considerare obținerea independenței, consolidarea statului român, modernizarea acestuia, care deși au fost remarcate în timpul domniei unui principe străin, de altă naționalitate, acesta nu a ezitat să se numească cu mândrie „român“. Dar lista poate continua, analizând vitejia strămoșilor mult mai îndepărtați, dacii, domnia lui Ștefan cel Mare sau Mircea cel Bătrân și mulți alții, până la jertfelnică rezistență din timpul celor două Războaie Mondiale ce au cutremurat întregul glob.

Faptele și idealurile din trecut până în prezent, încărcătura morală de virtuți și gânduri, comoara culturală a poporului nostru, nu sunt decât alte elemente ce întăresc, sporesc spiritul patriotic.

Patriotismul se transmite și ereditar, iar ulterior, acesta se educă, capătă noi valori locale. Se manifestă și prin iubirea față de tradiție, datini, valori culturale, pe lângă iubirea istorică, bazându-se pe educație, școală și religie.

Totuși în argumentarea sentimentului național apar imprecășii: extremism, fundamentalism, antinaționalism. Acestea pornesc de la ideea că patriotismul tinde să degenereze. Extremismul poate fi considerat o definiție a patriotismului ce depășește limitele firescului, hrănit fiind de angoase și reticențe. Mentalitatea extremistă este alimentată, de asemenea, prin lipsa orgoliului de a fi român, disensiunea din problema păstrării intacte a limbii materne, tentația de a absorbi valori induse din exterior, care sunt concepute a fi mai ușor de asimilat. În același timp, înțelegerea eronată a conceptului de patriotism duc la conturarea extremismului, respectiv a celorlalte imprecășii.

Caractere extremiste, fundamentaliste pot fi cultivate și prin rolul educației sau al culturii care pot impregna în mentalul colectivității, temeri. Această atitudine are

intenția de a surpa fundamentele acestui atașament față de patrie, popor.

Suntem români după sânge. Loc natal sau orice altă componentă ce ne conferă naționalitate română. Nu trebuie negată naționalitatea, nici nu trebuie dovedită nemulțumirea față de etnie, ci trebuie să o apărăm, conștientizând că neamul românesc este o națiune, o entitate culturală unică, cu o limbă deosebită, cu datini și obiceiuri inedite, pe care, spre deosebire de alte popoare, noi încă le păstrăm, le cinștim; considerând acestea, motive pentru a ne mândri că suntem români.

Nu este la latitudinea noastră alegerea de „a fi român“, ci o determinare nativă. Mândria de a fi român este considerată ca fiind o dovadă a unui sentimentalism profund, stând drept mărturie a unui popor unic, dar care prin prisma rațiunii, poate fi un ideal măreț spre care toți am putea aspira.

Documente de arhivă școlară, suport pentru revigorarea sentimentului patriotic la elevi

prof. Popovici Pantilimon

Școala cu clasele I-VIII "Lucian Blaga" Ocna Mureș
structură Războieni-Cetate

În accepțiunea cea mai simplă, numim patriotism legăturile de solidaritate dintre o persoană și patria sa, dintre un cetățean și statul căruia îi aparține.

Răspândirea ideilor iluministe prin aportul cărturarilor munteni și moldoveni conjugat cu cel al Școlii Ardelene, avântul romantic al generației pașoptiste contribuie în mod decisiv la integrarea sentimentului patriotic în mentalul colectiv al românilor.

Inteligența românească din secolul al XIX-lea se pune în slujba definirii conceptelor de patrie, patriot, patriotism. Nu sunt puține lucrările care abordează direct această problemă. Florian Aaron intuiește faptul că 'numele de patrie, patriot și patriotism sunt dulci în gurile tuturor, dar sunt puțini care pătrund adevărata lor însemnare', în timp ce Simion Bărnuțiu insistă asupra aspectului rațional care trebuie să domine fiecare gest de patriotism. 'Patriotismul nu consistă în una adeziune oarbă la pământul pe care s-a născut cineva, ci consistă în acea adeziune raționabilă că acel pământ e scena pe care la pus providența pe fiecare să-și facă datoriile'.

Anul 1918 prin opera națională colectivă de făurire a României Mari se constituie într-un reper esențial pentru refacerea materială și morală a țării. O pleiadă de intelectuali autentici, deopotrivă patrioți avansați, puri, dar și oameni politici de elită, cunoscători în profunzime ai componentelor definitorii ale specificului național românesc aduc România interbelică în concertul civilizației europene, fără a se știrbi nimic din identitatea și spiritul poporului român.

Prin această comunicare propun în primul rând să aduc la lumină câteva documente din arhiva școlii, inedite și să ilustrez cu ajutorul lor acele modele de bune practici educative, care au caracterizat școala românească și pe învățătorii ei din perioada interbelică, iar în al doilea rând să adaug tradiției învățământului nostru repere de istorie locală menite să dezvolte la elevi atașamentul față de comunitatea în care s-au născut și spațiul în care locuiesc.

Cu toți sărbătorim în fiecare an 'Ziua eroilor'. În arhiva școlii am identificat un document din 17 mai 1920 prin care Revizoratele școlare județene se adresează 'către Direcțiunile școalelor de stat și confesionale' cu precizarea 'Înălțarea Domnului este decretată oficial Ziua eroilor, cursuri nu se țin, școalele vor comemora ziua prin o serbare, ceea ce vi se aduce la cunoștință spre strictă acomodare'.

În strânsă legătură cu eternizarea memoriei celor ce s-au jertfit pentru patrie, învățătorii sunt chemați să fie parte activă în comitetele locale ale societății patriotice ‘Mormintele eroilor căzuți în războiu’, societate națională organizată legal din anul 1922.

Impresionant este un document din 1941 semnat de inspectorul școlare general Eugen Hulea, publicat în Buletinul Inspectoratului Școlar Regional Alba-Iulia, în care se menționează faptul că îngrijirea cimitirelor eroilor are ca scop ‘dezvoltarea sentimentelor de creștinească pietate față de cei morți, a sentimentului de legătură între generații ca și a noțiunii de continuitate a Neamului’.

În instrucțiunile pentru înființarea societății ‘Tinerimea Română’ printre obiectivele acestei organizații, adevărate porunci morale găsim trei îndemnuri simple, dar pline de simțire patriotică adresate copiilor.

- ‘Nu uita pe cei ce au murit pentru Țară, împodobește-le mormintele’
- ‘Fii mândru de credința și neamul tău’
- ‘Fii copil vrednic al patriei’

Ceea ce surprinde în conținutul acestor documente de arhivă, este faptul că fiecare acțiune ce urmează să se organizeze de către școli cu elevii și comunitatea locală, are un bogat suport motivațional. Oricare ar fi emitentul documentului (Ministerul Instrucțiunii Publice, Revizorate Școlare, societăți culturale și patriotice, comitete de inițiativă etc) acesta face apel la semnificația patriotică și la impactul acesteia asupra celor chemați să se implice în astfel de demersuri educative.

Iată spre exemplificare, un extras din adresa Ministrului Dr. C. Angelescu către directorii școlii chemați să prăznuiească alături de biserică sărbătoarea creștină a Sfântului Arhangel Mihail ‘Ministerul Instrucțiunii găsește că ziua aceasta trebuie să fie nu numai o festivitate religioasă dar și una națională și recomandă școalelor de orice grad să-o prăznuiească întocmai ca pe celelalte sărbători naționale. Se vor întrebuința toate mijloacele pentru ca viața marelui voievod să lucreze asupra închipuirii și simțirii tinerelor vlăstare, sădind în sufletul lor o a doua religie care mântuiește popoarele și aceasta este cultul oamenilor mari ai națiunii’. Același ministru adresându-se învățătorilor în noiembrie 1927 îi îndeamnă să se îngrijească de cancelaria școlii și sălile de clasă în care să existe icoane simbol al credinței, portrete ale bărbaților iluștri ai țării, peisaje cu poziții pitorești din țară, steagul țării, simbol al năzuințelor și virtuților noastre patriotice, care să țină totdeauna trează și să se dezvolte în copil sentimentul patriotic. Obligați pe copii să salute întotdeauna steagul țării la intrarea și la ieșirea din sală. Dați în prelegerile d-voastră direcțiunea adevărată și viguroasă a intereselor românești în spirit național și din orice lecție să trageți învățătura folositoare pentru viață și interesele naționale ale neamului’

Dealfel acesta s-a vrut să fie atributul fundamental al învățământului românesc interbelic, învățământ național. Școala de stat din Războieni și învățătorii ei s-au înscris în acest demers. Într-un proces verbal de inspecție, din 15 aprilie 1924 se menționează următoarele ‘din cele inspectate constat

că aici se face un învățământ intuitiv, național, patriotic și practic'. Câteva repere de istorie locală au contribuit de-a lungul timpului și contribuie în continuare la educarea elevilor și a comunității în acest spirit de atașament față de ceea ce este specific și tradițional satului nostru.

Menționez, fără a mai dezvolta importanța în educarea sentimentului patriotic, oportunitățile oferite de cadrul istoric local:

- vechimea localității demonstrată arheologic printr-o frumoasă colecție școlară organizată cu sprijinul elevilor;
- semnificația istorică a numelui localității, nume legat direct de evenimentele de la 1 Decembrie 1918
- vechimea instituțiilor principale ale satului: biserica zidită în 1910, edificiul școlar din 1914 și gara de interes național construită în 1872;
- existența în localitate a cimitirului erolor căzuți pentru apărarea patriei în cel de al doilea război mondial;
- ridicarea din rândul comunității noastre a unei personalități remarcabile pentru Biserica Ortodoxă Română, episcopul Romanului Lucian Triteanu;
- stejarul din curtea școlii care amintește de încoronarea regelui Ferdinand ca rege al tuturor românilor la Alba Iulia în octombrie 1922, prilej cu care printr-un ordin al Ministerului Instrucțiunii din 1923 se preciza 'se va eterniza mărețul act al încoronării primului Rege al tuturor Românilor printr-un act școlar de o deosebită însemnătate pedagogică și națională cu prilejul serbării pomilor și păsărilor. În această zi veți sădi un stejar în cel mai potrivit loc din comună. Sădirea se va face în prezența tuturor învățătorilor, elevilor și oficialităților comunale, având caracter patriotic, festiv. Apărarea arborelui încoronării cade în sarcina învățătorilor și primăriei comunale (Turda 3 mai 1923)

Sentimentul patriotic este unul peren. El se construiește pe tradiție și tradiții. Important este să le cunoaștem și să le perpetuăm. Este una din modalitățile prin care ne putem numi patrioți și buni români.

Bibliografie

1. Arhiva Școlii generale cu clasele I-VIII Războieni, anii 1920, 1923, 1924, 1927, 1928, 1941
2. Aaron, Florian, 'Patria, patriotul și patriotismul' 1848 București, fără editură
3. Bărnăuțiu, Simion, 'Pedagogia', 1870, Iași, fără editură
4. Popovici Pantilimon, '1918-1948, Trei decenii de educație religioasă, modele de bune practici instituționale și moral-creștine în școala românească', în volumul 'Educația religioasă în dialog cu societatea', 2010, Alba Iulia editura Reîntregirea
5. Triteanu, Lazăr, 'Școala noastră (1850-1916)', 1919, Sibiu, editura Tiparul Tipografiei Arhidiecezane.

Reformele împăratului Iosif al II-lea (1780-1790) și formarea națiunii române

prof. Roman-Negoi Ioan Cristinel

Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu”, Alba Iulia

Secolul al XVIII-lea rămâne în conștiința Europei și în paginile lucrărilor de specialitate ca perioada marilor reforme care au condus la noi direcții de dezvoltare în acord cu principiile iluminismului promovat de monarhii reformatori. Noul tip de monarh, convins de valoarea idealurilor epocii Luminilor și conștient de propria-i putere a început un amplu proces de modernizare a societății pe care o conducea. Privită din această perspectivă, domnia lui Iosif al II-lea nu face o notă discordantă însă se poate observa că efortul depus de împăratul austriac într-un Imperiu multistratificat și tradiționalist era cu mult mai dificil decât în celelalte țări europene. Din acest motiv politica reformistă iosefină s-a bucurat de o atenție deosebită din partea istoriografiei europene și naționale. Tema în sine s-a deschis unor multiple direcții de cercetare permițând abordări dintre cele mai diverse și conducând la rezultate și interpretări îndrăznețe.

De aceeași atenție din partea istoricilor s-a bucurat și procesul de formare al națiunilor. Istoriografia românească a consacrat pagini ample analizei formării sentimentului național la românii ardeleni. Analizând diversele influențe culturale, ideologice și sociale, istoricii au reușit să reconstituie în detaliu etapele formării națiunii române subliniind în mod decisiv perioada în care acest proces a început să se cristalizeze. Printr-un îndelungat efort științific s-a reușit identificarea și descrierea contextului intelectual și instituțional românesc ce și-a adus aportul decisiv la formarea valorilor naționale. Complexitatea fenomenului formării națiunii române nu putea fi susținut doar printr-un efort unidirecționat din partea elitei și instituțiilor românești din Transilvania. El a parcurs câteva

etape importante și a avut ca punct de plecare, politica reformistă a Imperiului Habsburgic care a oferit prin intermediul lui Iosif al II-lea, imboldul decisiv. Împăratul reformator a dorit să organizeze Imperiul pe baza unor noi principii sociale, politice, administrative și economice. Din acest motiv prima mare schimbare a vizat cadrul juridic al statului austriac, fapt ce a oferit românilor posibilitatea de emancipare colectivă în noul construct proiectat de împărat. Perioada domniei lui Iosif al II-lea a reprezentat pentru români un moment esențial în definirea propriei identități marcând sub aspect psihologic, politic și juridic ridicarea românilor și integrarea lor alături de celelalte popoare ale monarhiei în statul austriac.

Alegerea anului 1765 ca punct de plecare pentru investigația desfășurată nu s-a făcut în mod aleatoriu. Iosif al II-lea a devenit coregent în acest an și, deși până în momentul debutului său ca împărat în anul 1780, perioada este dominată de Maria Tereza, contribuția sa la conducerea Imperiului este esențială. Chiar dacă convingerile împărătesei nu au rezonat întotdeauna cu valorile iluminismului, factorii externi și propria-i capacitate de adaptare au determinat-o pe aceasta să se înconjoare de o serie de consilieri capabili cu ajutorul cărora a demarat programul de reformare a Imperiului. Perioada coregenței a însemnat din această perspectivă un schimb reciproc de idei între cei doi conducători care, în funcție de împrejurări, și-au adus contribuția la numeroasele decizii care au marcat acest timp al marilor schimbări.

Călătoria lui Iosif al II-lea din anul 1773 în Transilvania a constituit pentru români un moment decisiv. Împăratul a perceput direct realitatea constituțională și administrativă a Marelui Principat și a cunoscut situația socio-economică deosebit de grea a românilor din această zonă a Imperiului. În scrierile personale elaborate în această perioadă el a identificat cu acuratețe motivele pentru care această populație, cea mai numeroasă a provinciei, era din punct de vedere politic și social, menținută de stările privilegiate la statutul de tolerată. Mai important pentru români, împăratul a putut constata gravele consecințe economice și culturale ce decurgeau pentru aceștia din perpetuarea pentru Transilvania a unui sistem constituțional tradiționalist și refractar. Iosif al II-lea a identificat cu acuratețe elementele care au contribuit la perpetuarea regimului stărilor privilegiate din Marele Principat. Evoluția relațiilor între centru și provincie a depins de o serie de factori: politica din timpul predecesorilor săi, guvernatorii trimiși de Viena, opoziția stărilor privilegiate, războaiele externe

și statutul de provincie de graniță al Transilvaniei.

Proiectul de reformare avea în vedere integrarea completă a Marelui Principat în structurile politico-administrative ale Imperiului, periferia urmând să se emancipeze la rândul ei în strânsă corelație cu evoluția centrului. Sensibilitatea împăratului la problema românească a fost în principal rezultatul propriilor idei fiziocrate și mercantiliste pe baza cărora dorea să reformeze statul austriac. Iosif al II-lea era conștient că o populație săracă și lipsită de drepturi politice nu avea cum să manifeste un atașament sincer față de Imperiu și mai ales nu putea să fie folositoare statului. Emanciparea pe care el o preconiza urma să se facă individual pornind de la redefinirea rolului social al fiecărui individ, nașinea politică și etnicitatea devenind aspecte secundare în proiectele sale. După model prusac și francez se făcea apel la ideea de stat centralizat, iar la acest nivel se oferea un nou model de coeziune întemeiat pe principii noi, de afecțiune, dar și de îndatoriri reciproce între membrii societății.

Pentru a reuși în efortul de restructurare a statului, în conformitate cu ideea valorificării tuturor resurselor disponibile, împăratul era conștient că trebuiau obținute mutații importante în planul mental și cultural al românilor din Transilvania. Nu trebuie uitat că a fost cu atât mai remarcabil cu cât acesta consemna scepticismul acestei etnii atât de greu încercate. Pentru ca programul reformativ să reușească într-o societate divizată și conservatoare, împăratul a înțeles că omul simplu trebuie atras în cadrul proiectelor sale nu ca supus ci ca cetățean. Comunicarea dintre puterea centrală și individ trebuia să fie directă, participativă și dacă se poate fără intermediari care să modifice mesajul trimis. Relația directă dintre politica reformismului iosefin și emanciparea românilor din Transilvania poate fi exprimată prin trei direcții majore care au avut ca rezultat transformarea românilor dintr-o masă amorfă într-un corp social și etnic conștient de propria sa valoare: **recuperarea, ridicarea și redefinirea.**

Într-o primă fază, printr-un ansamblu concentrat de măsuri care au avut ca țintă sistemul constituțional, s-a vizat *recuperarea* românilor din ipostaza politică de tolerați ai provinciei prin *integrarea* lor în cadrul acesteia cu drepturi politice egale cu cele ale națiunilor privilegiate. Prin reforma administrativă și legislativă, prin deciziile cuprinse în edictele de concivilitate și toleranță s-a reușit demolarea sistemului constituțional existent și înlocuirea sa cu principii moderne de relaționare între locuitorii provinciei în care etnia și religia nu mai constituiau elementele definitorii. Românii deveneau astfel pentru prima dată obiect al politicii de stat, într-un proces care a inaugurat și cultivat emanciparea acestui segment etnic în acord cu dezideratul un singur monarh, o singură națiune, o singură limbă.

Cea de-a doua fază a urmărit *ridicarea* culturală, modernizarea societății românești printr-un vast program de *alfabetizare* inițiat în timpul Mariei Tereza și extins de către Iosif al II-lea. Tot pentru prima dată românii au fost cuprinși de autorități într-un amplu proiect de

educare ce avea ca scop transformarea acestora din simpli țărani aserviți în buni agricultori, cu minime cunoștințe economice, plătitori de taxe pentru statul ce oferea protecția necesară împotriva abuzurilor nobiliare. Dinspre această direcție se desprinde cea de-a treia fază a reformismului iosefin în relație cu procesul emancipării românilor ardeleni, cea caracterizată de *redefinirea* acestui segment prin *echivalarea* supușilor români cu noul model de cetățean de care Imperiul avea atâta nevoie. După modelul prusac s-a căutat transformarea tuturor supușilor în buni militari care conștientizau rațional și emoțional atașamentul lor la noua comunitate. Noul cetățean era participativ, integrat în sistemul constituțional și informat de evenimentele majore ce se derulau în cadrul Imperiului. Probabil că acest deziderat al împăratului era cel mai greu de atins într-o societate tradiționalistă și tocmai de aceea s-a recurs la un ansamblu de măsuri ce au vizat restructurarea bisericii și a școlii pe principii etatiste, ca instituții pilon chemate să susțină proiectele imperiale. Iosif al II-lea a înțeles că

succesul reformelor sale poate fi obținut numai prin controlul și cooptarea în cadrul programului său de redefinire a societății pe

baza noilor valori iluministe a trei instituții importante, legate în mod organic de individ și societate: biserica, școala și tipografia.

În ciuda perioadei scurte de guvernare absolută, reformismul promovat de Iosif al II-lea a avut importante consecințe asupra percepției de sine a românilor. Astfel, românii și-au recâștigat respectul de sine ca indivizi, au început să conștientizeze valoarea socială și etnică în raport cu autoritățile locale și au putut să își redefinească poziția de cetățeni într-un stat multietnic și multiconfesional. Moartea împăratului în anul 1790 a schimbat radical situația politică din Transilvania.

Revolte națiunii nobiliare maghiare corelate cu problemele din Țările de Jos austriece au determinat pe noul împărat Leopold al II-lea (1790-1792) să convoace Dieta Transilvaniei. Un spirit revanșard și răzbunător a dus în final la refacerea sistemului constituțional în care românii au fost readuși la stadiul de națiune tolerată. În acest context, efortul politic românesc s-a îndreptat spre menținerea statutului social și politic câștigat în perioada iosefină. Pentru prima dată românii au demarat acțiuni în numele națiunii, mișcarea *Suplexului* devenind cea mai importantă acțiune politică românească în finalul secolului al XVIII-lea. În mod cert, diferitele confesiuni creștine, și în special opoziția dintre ortodoxie și catolicism, au reprezentat frontiere suplimentare de tensiune. Și totuși, granițele nu s-au dovedit a fi insurmontabile. Lucru valabil mai ales în cazul coexistenței și cooperării dintre uniații și ortodocșii din Transilvania, unde faptul de a fi român a fost principalul liant. Acțiunea coordonată a celor două biserici românești la care asistăm este până la un punct

un rezultat al reformei iosefiene. Cuprinse într-un proiect vast, ambele biserici deveniseră parteneri reali de dialog și colaborare cu autoritățile provinciale și centrale. Chiar dacă tensiunile dintre uniți și ortodocși persistă în perioada secolului al XIX-lea, colaborarea în plan politic și cultural reprezintă o constantă a elitelor. Readucerea la statul de tolerat a produs în mentalul românilor acea sinapsă de legătură necesară pentru formarea națiunii moderne. Între planul gândirii și planul faptei, distanțele nu sunt atât de mari. În general, se poate observa că accentuarea contradicțiilor din interiorul Principatului, ca urmare a crizei declanșate după moartea împăratului a avut loc în consens cu cristalizarea spiritului de regenerare națională când s-a prefigurat o imagine a societății clădită pe noile idealuri sociale și naționale. Era firesc ca noile abordări de la nivelul elitei românești transilvănene să adâncească meditația pe marginea unor noțiuni fundamentale în restructurarea modernă a conștiințelor.

Sub impulsul lor, noțiunea de națiune a dobândit o accepțiune socială mai largă, capabilă să cuprindă întreaga populație românească din Transilvania. Restaurația a avut urmări grave în durata lungă a evoluției Imperiului. Sistemul politic a reafirmat o structură socială puternic ierarhizată. Contradicțiile care au marcat sistemul au fost cu atât mai acute cu cât ele s-au concentrat pe acele aspecte care au coincis cu diferențele naționale și etnice.

Reformele lui Iosif al II-lea au dus în final la crearea unor noi dimensiuni ale vieții sociale, politice și culturale din cadrul Transilvaniei. În plan cultural în mod deosebit

reformismul a reușit să sporească personalitatea umană a individului îmbogățind și conținutul dialogului său cu semenii și, în ultimă instanță, cu istoria și cu întreaga colectivitate.

Bibliografie:

Arneth, Alfred von, *Maria Theresia und Joseph II. Ihre Correspondenz sammt briefen Joseph's an seinen bruder Leopold*, Herausgegeben von Alfred Ritter von Arneth, Band 1-3, Wien, Druck und verlag von Carl Gerold's sohn, 1867-1868

Bernath, Mathias, *Habsburgii și începutul formării națiunii române*, Traducere de Marionela Wolf, Prefață de Pompiliu Teodor, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.

Blanning, Timothy Charles William, *Joseph II and enlightened despotism*, New York, Longman Press, 1973.

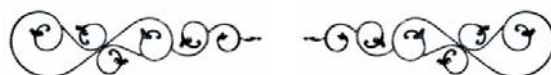
Bocșan, Nicolae, *Contribuții la istoria Iluminismului românesc*, Timișoara, Editura Facla, 1986.

Bozac, Ileana, Pavel, Teodor, *Călătoria împăratului Iosif al II-lea în Transilvania la 1773*, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2006.

Teodor, Pompiliu, *Evoluția gândirii istorice românești*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1970.

Mârza, Iacob, *Școală și națiune. Școlile de la Blaj în epoca renașterii naționale*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978.

Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, Editura Enciclopedică, Ediția 1998.

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

prof. Slevaș Dana

Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu” Alba Iulia

Motto:

„Mai mult decât oricând, astăzi, pentru noi, ca să fim buni europeni, trebuie să fim buni români.“

I.I.C. Brătianu, 1922

Patriotismul înseamnă, în sens larg, iubirea și atașamentul față de o țară și față de locuitorii ei sau promovarea unui neam printre celelalte neamuri. Se deosebește de naționalism prin referința juridică și ideologia politică: patriotismul se referă la dreptul pământean care definește națiunile prin apartenența la același teritoriu. Naționalismul se referă la dreptul strămoșesc care definește comunitățile istorico-lingvistice și tinde a constitui statele pe bază etnică.

Nicolae Iorga spunea că „*un patriot se recunoaște prin faptul că iubește, respectă și caută să adune și să îmbunătățească țărâmurile și oamenii, pe când un sovinișt urăște tot ce nu-i seamănă și dezbină oamenii*”. În viziunea filosofului Vasile Conta, a fi patriot înseamnă: „*a fi cinstit, a avea conștiința curată și o inteligență vie, a avea un arbitraj filosofic pentru compatrioții tăi; în fine, un criteriu, din care să reiasă principiul că viața ta aparține tuturor și că tu nu*

ești decât un luptător într-un război care tinde spre fericirea și gloria țării tale”.

Pe lângă legătura emoțională, cuvântul patriotism definește și o atitudine civică, care poate fi predată în școli, manifestată legal prin anumite drepturi și datorii constituționale, în legătură cu statutul de cetățean al unui stat: dreptul de a fi apărat de stat și datoria de a-l apăra.

Educația în spirit național este un proces prin care se formează la individ conștiința apartenenței la națiune, conștiința solidarității cu generațiile anterioare, cu trecutul poporului, precum și prețuirea valorilor acestuia, a eroilor și creatorilor neamului, credința în perenitatea acestuia.

Educația în spirit național este un proces care începe încă din familie, este dezvoltat în școală și se manifestă în diferite împrejurări. În anumite țări, statul le cere cetățenilor (sau anumitor categorii de cetățeni, slujitori ai autorității publice) să-și manifeste solemn patriotismul depunând jurământ. În

numeroase țări, școlarii asistă în fiecare dimineață la ceremonia ridicării drapelului și a cântării imnului național.

În contextul actual, România se integrează cu pași repezi în marea familie europeană, într-o lume a globalizării. Nu există o definiție a globalizării într-o formă universal acceptată și, probabil, nici definitivă. Motivul rezidă în faptul că globalizarea subinclude o multitudine de procese complexe cu o dinamică variabilă atingând domenii diverse ale unei societăți. Ea poate fi un fenomen, o ideologie, o strategie sau toate la un loc.

Globalizarea este termenul modern folosit la descrierea schimbărilor în societăți și în economia mondială, care rezultă din comerțul internațional extrem de crescut și din schimburi culturale.

Haosul cu care ne confruntăm astăzi derivă din faptul că, pornind de la dezvoltarea tehnologică și economică, un număr important

al activităților umanității se situează pe o scală și un orizont atât de mari, încât au depășit granițele naționale, în limitele cărora statele suverane își exercită dreptul la guvernare. Acest fenomen a fost denumit globalizare, un termen care ascunde mai multe decât lasă să se înțeleagă. Pe măsură ce domeniul activităților umane se extinde dincolo de reglementările statului-națiune, legalitatea și regulile au devenit prea strâmte. Oricum am gândi noi lucrurile, adevărul este că Occidentul și-a asumat sarcina să ne integreze într-o lume globalizată și o va face inclusiv adăugând aspiratorului deja declanșat necesarele trageri de urechi.

Pe de altă parte, populația este majoritar urbană sau pe cale de urbanizare, alfabetizată aproape în întregime și, pe deasupra, educată, în dimensiunea culturii generale și a diferitelor culturi profesionale, poate mai puțin sub aspectul culturii civice, dar nici în această privință situația nu este întru totul iremediabilă. Din păcate, acest potențial național a fost insuficient folosit, pe de o parte, din cauza calității elitelor, politice și ne-politice, pe de alta, din cauza degradării vertiginose a culturii publice. În această privință, liberalizarea de după 1989, pe fondul frustrărilor din vremea comunismului, a făcut loc unei *culturi de consum de un nivel extrem de redus*. În mod paradoxal, alfabetizarea și relativa educare a populației au fost folosite pentru a o conduce în direcții mai degrabă vicioase, ce țin de modernizarea superficială, nu de patriotism. Acesta este nivelul culturii publice și atunci realizăm că nu există motive să ne uimească puținele rezultate.

Am putea, eventual, să ne mirăm că lucrurile nu merg încă și mai încet și mai greu decât par să meargă acum. Toate aceste fenomene ne arată destul de limpede că adeziunea noastră la valorile modernității, care înseamnă, în același timp, patriotism și multiculturalism, este când foarte superficială,

când bazată pe modele false. Vom fi moderni atunci când aceste valori vor fi funcționale, adică încorporate în legi și instituții care funcționează, în proceduri impecabile și resimțite de majoritatea populației la fel de indispensabile ca și aerul. Deocamdată, sunt un fel de „forme fără fond”. Știm foarte bine că „formele” sunt necesare, că ele modelează de fapt fondul, dar, pentru aceasta, ar trebui, pe de o parte, ca ele să fie bune, pe de alta, să nu vagabondeze decenii în șir în căutarea fondului care ar trebui să le dea conținut, pentru că acesta fuge, cum spunea Blaga, o mie de ani din istoria noastră, în afara istoriei și se ascunde în peșteri și păduri, chiar dacă acestea nu sunt neapărat geografice, ci doar mentale. Pentru aceasta sunt însă necesare buna-credință, competența și generozitatea. Or, dacă aceste calități ar fi existat nu am fi ajuns în situația de astăzi. Suntem într-un fel de cerc vicios care ar putea fi „tăiat” doar printr-o soluție gordianică, printr-o intervenție din afara campului politic. Soluțiile la aceste probleme sunt la îndemâna noastră.

În primul rând avem nevoie de o educație națională și patriotică în sens european și de o dimensiune europeană, bazată pe respectul față de sine și față de ceilalți. Trebuie să înțelegem că particularitățile noastre ca neam fac parte din patrimoniul european.

A fi român înseamnă a fi cetățean european, atât timp cât Europa nu lezează demnitatea noastră ca cetățeni ai acestei țări. Între sentimentalism și rațiune nu trebuie să existe o relație de antagonism, ci una de complementaritate.

Există în cultura românească sintagma “lege românească” și ea exprimă legătura între limba română și credința strămoșească. Nu trebuie decât să punem în aplicare acest crez al strămoșilor noștri în context european și atunci vom înțelege patriotismul în contextul globalizării.

Bibliografie:

1. Andra Gallin, “Globalizarea și dimensiunile ei”, Editura Litera, București, 2006
2. Stelian Gomboș „De la începuturi la profunzimi”, Editura Agnos, Sibiu

Patriotism. Valori. Educație

prof. Toma Ioana-Maria

Școala cu clasele I-VIII "Avram Iancu" Alba Iulia

MOTTO: "Valorile se depun în mod latent. Pui acum și vezi rezultatul peste zece ani."

(Dan Puric)

Deși pornesc de la premisa că nu sunt româncă pentru că așa am vrut, ci pentru că aici s-a întâmplat să mă nasc, nu pot să nu mă identific cu această nație, la fel cum nu pot să nu mă identific cu familia în care m-am născut și nu pot să rămân indiferentă la tot ce este în jurul meu. Dar prefer să nu cad în sentimentalism și să agreez mai degrabă atitudinea lui Eliade vizavi de această problemă care spunea: *"Mi se pare că nu e decent - și nu e deloc necesar - să strigi în gura mare că-ți iubești neamul. După cum nu e decent să spui lumii că-ți iubești părinții, că-ți adori mama, că ai fi gata să-ți dai viața pentru ea."* Toate acestea sunt inerente.

Doresc să încep într-o notă optimistă și prin urmare voi face un mic exercițiu de imaginație și mă voi întreba: "Cum ar arăta lumea fără România și fără români." Ține de cultura generală să știi, român fiind, despre anumite personalități fără de care lumea ar arăta cu totul altfel astăzi. Începând cu Dimitrie Cantemir, al cărui nume stă scris în biblioteca Sainte-Genevieve din Paris alături de cele ale altor mari gânditori ai lumii cum ar fi Leibnitz sau Newton, continuând cu filozofii Constantin Noica și Emil Cioran sau cu Mircea Eliade, primul în lume care a scris o istorie a tuturor religiilor. Am avut deschizători de

drumuri în literatură pe Urmuz, Tristan Tzara sau Eugen Ionesco. În sculptură l-am avut pe Constantin Brâncuși, în muzică pe George Enescu și nu demult pe scenele lumii strălucea un Zamfir cu al său nai vrăjit. Profesorul Nicolae Paulescu este descoperitorul insulinei, fără de care multe vieți s-ar fi pierdut, iar biologul George Emil Palade este laureat al premiului Nobel pentru medicină - recunoaștere a descoperirilor sale în domeniu. Și, nu în ultimul rând, Henri Conadă și ale sale invenții majore în domeniul aparatelor de zbor cu reacție.

După această înșiruire de oameni de valoare (care mai mult sau mai puțin întâmplător sunt români) nu pot decât să mă simt onorată că am această naționalitate. Pe de altă parte, nu pot să nu

spun și că, atâta vreme cât *"vom trăi de pe urma meritelor altor români, ale marilor români, nu vom face din România o țară de care să fim mândri. Fiecare român ar trebui, dimpotrivă, să-și pună problema meritelor sale personale, a succeselor lui, a efortului lui. Mândria de a fi român e ceva care trebuie luat nu ca punct de plecare, ci ca scop de atins."* (A. Pleșu)

Într-adevăr, românii de valoare sunt repere necesare, modele pentru tineri, pentru că în fond, nevoia de memorie este una de factură spirituală. Dar de multe ori însă, în ziua de astăzi, în spatele unor astfel de modele se ascund caractere îndoielnice, oameni care prin declararea fățișă a patriotismului nu au alt scop decât acela de a mai câștiga ceva capital de imagine.

Dar ce e România astăzi? Spunea cineva că omenirea e alcătuită mai mult din morți decât din vii... Cred că la fel se întâmplă și cu țara asta care nu-și găsește valoare decât căutând în trecutul ei. Acest trecut trebuie asumat, căci este ceea ce ne leagă, ne face să fim ceea ce suntem. Dar în egală măsură trebuie să adăugăm și noi câte ceva. Nu ni se cere mult, nu se pretind jertfe umane, eforturi supraomenești, ci doar să ne comportăm civilizată, să dăm dovadă de mai multă cinste, de mai puțină indiferență, de mai mult bun simț, de mai puțin servilism. *"Dacă toți oamenii ar fi dispuși să realizeze în viața lor de fiecare zi aceste „lucruri mici” - se vor găsi destui oameni mari*

care să creeze și să organizeze România pe care o vor merita urmașii noștri." (M. Eliade)

Cel puțin generațiile anterioare au avut modele, au crescut crezând în ele, având în suflet mândria de a avea aceeași naționalitate cu cei mai sus amintiți, ținând capul sus ori de câte ori ieșeau în lume. Dar copiii de azi au nimerit într-o societate fără repere solide. Si nu ei sunt de vină, ci noi! Proverbiala educație din timpul celor șapte ani de acasă nu mai e demult ce a fost. Nu mai există nici o masă substanțială de personalități culturale de valoare care să se opună tăvălugului de becali, nichite, columbeni, drăgușeni sau zăvorani. Majoritatea se adaptează sau dacă nu, cel puțin se descurcă. Iar dacă ai curajul să te opui, să protestezi, ești privit ca un ciudat. Și dacă valorile se depun în mod latent, eu mă întreb sincer ce valori depunem azi pentru a vedea rezultatele peste încă zece ani?

Sistemul de valori în societatea românească nu este doar unul rasturnat, ci unul pervertit (e drept că nu de ieri, de azi, ci de ceva vreme, doar că lucrurile s-au desfășurat într-un ritm ceva mai lent) și acest lucru nu pare să alarmeze pe mulți. Iar imaginea pe care o avem în lume se deteriorează văzând cu ochii. Nu aveam cine știe ce imagine nici acum douăzeci de ani (mai aveam noroc cu oamenii de sport, ne mai salva un Hagi sau o Nadia), dar azi parcă e mai rău decât oricând. Mai nou, o campanie lansată pe internet își propune să schimbe imaginea României din motorul de căutare google, care

atunci când primește cuvintele "românii sunt..." sugestiile de completare ar face să se rușineze orice om, de orice naționalitate, darămite român! Dar asta înseamnă să acționezi doar asupra efectelor nu a cauzei în sine. Dacă vrei să schimbi cu adevărat lucruri, cauți cauza! Eu aș porni o altă campanie, a părinților care-și educă copiii de mici în spiritul unor valori adevărate cum sunt cinstea, onestitatea, dreptatea, demnitatea, bunătatea, toleranța, integritatea morală, bunul simț. Mai întâi e important ca să ne educăm copiii să fie OAMENI și mai apoi să fie români. Pentru că de acolo pleacă totul: de la educație, și mai ales de la educația din familie, deși nici cea din școală nu ar trebui să fie lăsată de izbeliște. Până la urmă nu știi niciodată de unde se prinde mai bine.

Dar oare vom reuși? Adică un copil educat în spiritul valorilor mai sus amintite va reuși în această lume (a se citi "această țară")? O lume (a se citi tot "țară") în care arbitrarul, neregulile, lipsa bunului simț și a educației, acel "las-o că merge și așa" reprezintă demult o tradiție deja. *"Turcii vin și pleacă, fanarioții vin și pleacă, rușii vin și pleacă, comuniștii vin și pleacă. Noi (românii) rezistăm fălos, fudul, chefliu și dârț. Dăm vina pe ei, pe toți, și ne vedem de treabă. NATO încearcă să ne organizeze, UE încearcă să ne*

domesticească. Deageaba. Apa trece, pietrele rămân, avem șapte vieți în pieptul de aramă, românul nu piere. Nu moare și nu se transformă. Se adaptează. Se descurcă. Ține cu dinții de specificul lor național." (A. Pleșu) Dar dacă cumva va fi să reușim, nu vom reuși decât schimbându-ne din interior, din rădăcini, prin educație. Abia după aceea generațiile viitoare își vor putea privi interlocutorul în ochi atunci când vor spune, fără strângere de inimă, că sunt români.

Bibliografie

- **Andrei Pleșu** - *Pesimism*, revista „Dilema Veche”, anul IV, nr. 186 - 30 august 2007
- **Andrei Pleșu** - *Mândria de a fi român*, revista „Dilema Veche”, nr. din 12 Februarie 2004
- **Mircea Eliade** - *Criza românismului*, „Vremea”, Anul VIII, Nr. 375, Februarie 1935, p. 3.
- **Dan Puric** - *Am deschis porțile României ca să intre Europa*, civicmedia.ro din 09 Februarie 2007

Patriotismul în contextul globalizării

prof. Țuculete Marinela

Liceul Sportiv Alba Iulia

Nicolae Iorga spunea că *Un patriot se recunoaște prin faptul că iubește, respectă și caută să adune și să îmbunătățească țărâmurile și oamenii, pe când un șovinist urăște tot ce nu-i seamănă și dezbină oamenii.* Termenul de patriotism este extrem de complex prin accepțiunile pe care le poate cuprinde: apare o dată cu formarea popoarelor, dar capătă o mare însemnătate în perioada transformării lor în națiuni și a constituirii statelor naționale, înseamnă dragoste și devotament față de patrie și de popor, faptul de a fi gata de luptă și de jertfă pentru interesele patriei, element al conștiinței și psihologiei sociale, acționează ca o puternică forță motrică.

Viziunea și atitudinea patriotică pornesc de la origini, de la trăsăturile generale ale unui popor, de la conturarea profilului său spiritual, de la modul particular de a gândi, a simți și a acționa, de la felul cum se situează în raport cu marile probleme, evenimente și teme ale umanității.

Încă de la apariția ideilor de patrie și patriotism, acestea au fost indisolubil legate de interesul național. Indiferent de etapa istorică pe care a parcurs-o, patriotismul s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și de a-l urma în toate acțiunile sale. A fi patriot român în Europa secolului nostru înseamnă să accepți noul, integrarea europeană și euro-atlantică, să afirmi identitatea culturală, lingvistică și a tuturor valorilor pe care le are o națiune. Identitatea

națională ca element constituent al patriotismului se reflectă în factura psihică, în însușiri morale, mentalități și obiceiuri, în cultura, în identificarea priorităților colective. Adevăratul patriot acordă pondere și prioritate nevoilor și exigențelor autohtone, fără a fi opac la preocupările lumii în care trăiește sau indiferent față de problemele altora. Este un locuitor al planetei, dar nu unul necondiționat spațial și temporal. Dimpotrivă, el crede în valorile neamului, în personalitățile pe care acesta le-a produs, în capacitățile creatoare ale compatrioților. Astăzi patriotismul este lagat de noi valori, cum sunt cele ale democrației și ale economiei de piață.

Globalizarea include o multitudine de procese complexe cu o dinamică variabilă atingând domenii diverse ale unei societăți. Ea rezultă din comerțul internațional extrem de crescut și din

schimburile culturale, din căderea barierelor și interdependențelor dintre state. Un număr important al activităților umanității se situează pe o scală și un orizont atât de mari, încât au depășit granițele naționale. Alt aspect cheie al globalizării este schimbarea în tehnologie și inovație, despre care se crede că au ajutat la crearea statului global. Roland Robertson spunea despre conceptul de globalizare că se referă la *micșorarea lumii și la mărirea gradului de conștientizare a lumii ca un întreg*.

Formarea statului global, înseamnă și crearea civilizației globale, o mai mare apropiere între diferitele țări, înțelegerea mutuală și înțelegere între cetățeni. Globalizarea înlătură barierele geo-socio-culturale care condiționează libertatea umană. A accelera modalitățile de socializare, posibilitatea de a fi împreună cu orice conjunctură.

Schimbările prin care trece România presupune relații de încredere mutuală între parteneri, încredere necesară atât în asigurarea stabilității instituționale, cât și pentru climatul de securitate continentală. O Europă unită nu

se poate construi decât cu respectarea identității naționale, a constituționalismului, a dialogului etnic, prin apărarea intereselor interne și externe ale țării și toate acestea se completează cu patriotismul. Dacă nu sunt acceptate procesele sociale, economice, politice și culturale, românul poate risca să aibă o viziune incompletă, limitată indiferent de cât de patriot s-ar declara. Patriotismul se nutrește din sine și se construiește pe sine.

A fi patriot la începutul acestui secol înseamnă să așezăm cultura română în locul pe care îl merită în rândul culturii europene. Faptul că nici Cioran, nico Ionescu nu au putut renunța la faptul de a fi român, că nu au putut să se dezică de românitatea lor, o dovedesc mărturiile existente. Eugen Simion mărturisea că aproape în fiecare dimineață, Cioran și Ionescu vorbeau la telefon românește. Simțeau nevoia unei intimități cu această limbă. Eliade a fost dintre cei care și-au afirmat cu tărie românitatea până la sfârșitul vieții. Bucureștiul a fost pentru el *rezervorul de sacru*, un spațiu magic, un loc numit *acasă*. Să fii român înseamnă să nu poți renunța ușor la asta, să simți mereu nevoia să te întorci în țara ta, în limba ta, să-ți fie dor de ele și să te regăsești pe tine o dată cu ele.

Bibliografie:

Dicționarul explicativ al limbii române, Academia română, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.

Vasile Ghica, *Ghid de consiliere și orientare școlară*, Editura Polirom, București, 1998.

<http://www.cadranpolitic.ro>

http://www.evz.ro/detalii/știri/atitudini,globalizare_și_patriotism

Sunt suflet din sufletul neamului românesc

prof. Văcariu Ileana

Liceul Sportiv Sebeș

Parafrazându-l pe Lucian Blaga care în poezia „Sufletul satului” spunea că „veșnicia s-a născut la sat”, putem afirma că satul este păstrătorul tradițiilor și obiceiurilor străbune, izvorul nesecat al vieții românești, vitalitatea noastră. Din prisosul satelor se regenerează pătura suprapusă a poporului român, deoarece acolo este viitorul națiunii române. Departe de demonia civilizației mecanizate, satul constituie o imagine micșorată a „corolei de minuni a lumii”, căci, așa cum spunea Lucian Blaga, aici oamenii trăiesc „într-un raport de supremă intimitate cu totalul și într-un neîntrerupt schimb de taine cu acesta”.

Satul lui Blaga nu este prezentat ca o realitate mitologică și metafizică, ci ca un „suflet”, așa cum o arată și titlul. Pentru poet realitatea nu e un peisaj, nicio impresie, ci o stare sufletească, o emoție, un sentiment. Aproximarea de sufletul satului are loc printr-un adevărat ritual confesional, prin care are loc împărtășirea uneia dintre taine: „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat”. Altfel spus, nemurirea sufletului, taina mare, s-a refugiat în lucruri mărunte, în „mirosul sfios de iarbă tăiată”, în „căderea de fum din streșini de paie” într-un „joc de iezi pe morminte înalte”.

„Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei.

Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.

Aici orice gând e mai încet,

și inima-ți zvăcnește mai rar,

ca și cum nu ți-ar bate în piept,

ci adânc în pământ undeva.

Aici se vindecă setea de mântuire

și dacă ți-ai sângerat picioarele

te șezi pe un podmol de lut.

Uite, e seară.

Sufletul satului fâlfâie pe lângă noi,

ca un miros sfios de iarbă tăiată,

ca o cădere de fum din streșini de paie,

ca un joc de iezi pe morminte înalte.”

Blaga sugerează existența unui suflet pe care îl are satul, entitate metafizică prezentată în straturile lui arhaice, și care vine ca un duh spre vremurile noastre dar, totodată, își exprimă nostalgia după toposul mitic al satului, locul în care omul își poate găsi puritatea sufletească.

Plecând de la sugestiile poetului, putem spune că, perspectiva timpului ne dă nouă, generației de astăzi, posibilitatea de a aprecia frumusețea și păstrarea nealterată, în ciuda trecerii anilor, a acestor nestemate ale culturii noastre care sunt tradițiile și obiceiurile populare care formează sufletul satului și națiunii române.

Vorbind despre satul românesc nu putem uita figura reprezentativă a acestuia: țăranul. Acesta este înzestrat cu o imaginație vie și o mare sensibilitate, are un gust bine dezvoltat pentru arta românească. Simțul pentru frumos e înăscut în ființa lui și este tradiționalist în artă. A încerca să dărâmi acest tradiționalism, înseamnă a lovi în însăși inima artei țăranului, căci arta lui se întemeiază pe

acesta, cu a cărei vechime se confundă însăși tradiția poporului român.

Nimic nu i-a influențat pe bătrâni asupra portului lor, nici vremurile și nici moda, acesta rămânând intact și nealterat. Portul popular românesc își are rădăcinile bine fixate în portul vechilor daci. De-a lungul timpului, țăranul român și-a dovedit spiritul creativ și și-a pus imaginația în funcțiune, inovând mereu portul strămoșesc, atât în ornarea țesăturilor și a broderiilor, cât și în obținerea culorilor de natură vegetală. Portul național românesc este emblema noastră, cartea noastră de vizită, și cel care ne dă caracterul de unicitate.

Trecutul țăranului rămas la coarnele plugului, nu înseamnă altceva decât eroismul celor legați de glie, și care, cu îndărădnicie, au apărut pământul moștenirii lor. Țăranul se simte cel mai fericit atunci când își poate munci pământul strămoșesc, în pace și liniște sau când aude cântând păsările deasupra lanurilor de grâu, ce se ondulează greoi în adierea vântului. Atunci pe fețele lor arse de soare joacă o veselie sărbătorească, deoarece au nădejdea, că vor avea un an mănos. Ce fericiți sunt țăranii, când rămân în cercul lor îngust, departe de gândurile și necazurile vremii și mai cu seamă când peste holda înverzită cade la timp ploaia binefăcătoare.

Trecutul unui popor este oglinda viitorului lui, într-însul privim zbulciumul existenței sale și dintr-însul reies calitățile de trăinicie ale vieții unui neam, în lungul mers al istoriei. Dovada o constituie „Legende istorice” ale lui Dimitrie Bolintineanu, dar și meditațiile pe ruine ale lui Vasile Cârlova sau Ioan Heliade Rădulescu.

Sufletul românesc nu s-a închis niciodată cu porțile temnițelor, căci sub lacătele grele sufletele se oțlesc, ele nu pier, când închid cu ele o dreptate sfântă, aceea a dreptului de existență a unui neam.

Pe lângă tradițiile și obiceiurile lumii satului, frumoasele doine și maiestuoșii munți sunt o altă mândrie a poporului nostru. Cine ar putea mai bine ca ei să ne vorbească cu mai multă vrednicie de originea și trecutul nostru? În ei și-a găsit refugiul bietul român, în timpurile cele mai grele pentru el, legându-se astfel între ei: iubirea, prietenia și dragostea. Prin potecile tainice ale lor s-a strecurat și nutrit sute de ani conștiința vie și trează a tuturor românilor: au dus-o păstorii cu turmele lor de la munte la baltă, au purtat-o preoții și călugării în scoarțele cărților lor sfinte și au spus-o bătrânii cronicari. O, munții, munții! Acești Carpați, această șiră a spinării țării românești, au fost martori ai vremurilor de zbucium și bejenie ale unui neam întreg. Toate aceste elemente ale naturii patriei noastre sunt descrise cu măiestrie în poemul „Cântarea României” de Alecu Russo. Privirea panoramică, de ansamblu, a scriitorului asupra peisajului țării are deopotrivă în vedere dealurile, pădurile, dumbrăvile, cerul senin, cursurile unduioase ale râurilor, câmpiile, care impresionează prin armonie sonoră și prin colorit deopotrivă în timpul nopții cât și al zilei: „noaptea tale încântă auzul” iar „ziua farmecă văzul”.

Considerată de Vasile Alecsandri „tezaurul cel mai prețios pe care-l moștenesc copiii de la părinți, depozitul sacru lăsat de generațiile trecute”, limba reprezintă națiunea care o vorbește, iar națiunea se identifică cu limba vorbită. Alecsandri a definit conceptul de limbă nu atât ca mijloc de comunicare, cât mai cu seamă ca posibilitate a ei de a reprezenta un neam, o națiune. Pentru Mircea Eliade, limba este o poetică: „nicio poetică din lume nu atinge perfecțiunea și semnificația celei mai timide flori...”, pentru Alexei Mateevici e „graiul pâinii” și „cântec al latinității dunărene cu reverberații carpatine și mlădieri de plai mioritic” pentru George Mirea.

Cu „Odă limbii române” Victor Eftimiu dedică unul dintre cele mai frumoase imnuri limbii române:

„Alcătuire de cuvinte românești
 Îți văd prin veacuri inedita bogăție...
 Întinerind, pe zi ce-mbătrânește,
 O grai din viitor, mărire ție!

 Mărire ție, grai de viitor!
 Superbe minți se vor scălda în tine...
 Ai fost un lac-ești valul curgător
 Ești fluviul impetuoaselor destine.

 Alcătuire de cuvinte românești,
 Atâtea năvăliri te fecundară!

Întinerind pe zi ce-mbătrânești,
Eu te visez poetică și lapidară!

Este o datorie a noastră să ne gândim la patria noastră și să fim mândri de strămoșii noștri, precum și de limba ce-o vorbim. Întregirea neamului românesc s-a făcut după pregătiri și lupte grele. La aceasta au contribuit bărbași luminați de cea mai mare dragoste de neam, ca: Tache Ionescu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, I.C.Brătianu. Veacuri de-a rândul neamul românesc a luptat pentru creștinism și civilizație. Spiritul de pace, care trăia în sufletul fiecărui român, a fost manifestat fără preget prin diplomați străluciți, dintre care îl putem aminti pe Nicolae Titulescu.

Închei acest colaj de gânduri cu poezia „Țara mea” a lui Ioan Nenițescu:

Acolo unde-s nalți stejari
Și cât stejarii nalți îmi cresc
Flăcăi cu piepturile tari,
Ce moartea-n față o privesc;

Acolo, unde-s stânci și munți,
Și ca și munții nu clintesc
Voinicii cei cu peri căruți
În dor de țară strămoșesc;

.....
Acolo este țara mea,
Și neamul meu cel românesc!
Acolo eu să mor aș vrea,
Acolo vreau eu să trăiesc!

Bibliografie:

Blaga, Lucian, 1995, *Mirabila sămânță*, Editura Prut Internațional, București

CUPRINS

A FI ROMÂN ASTĂZI	3
PROF. ÎNV. PRIMAR DANA ANDRO ȘCOALA CU CLASELE I-VIII “AVRAM IANCU” ALBA IULIA	
DESPRE MÂNDRIA DE A FI ROMÂN.....	5
PROF. MARIA ATANASIU ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU” ALBA IULIA	
CONȘTIINȚA IDENTITARĂ ROMÂNEASCĂ ÎN FAȚA EURO-NAȚIONALISMULUI....	7
PROF. BOTOI OLIVIU-PETRU SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL ORTODOX ROMÂN „MITROPOLIT SIMION ȘTEFAN” ALBA IULIA	
PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII.....	11
PROF. ÎNV. PRIMAR SIMONA BREAZ PROF. ÎNV. PRIMAR CRISTINA NEAMȚ ȘCOALA CU CLASELE I-VIII”VASILE GOLDIȘ” ALBA IULIA	
VIAȚA MUZICALĂ ROMÂNEASCĂ ÎN PREAJMA MARI UNIRI DE LA 1 DECEMBRIE 1918.	15
PROF. FLORENTIN CRIȘAN COLEGIUL TEHNIC „APULUM” ALBA IULIA	
NAȚIUNE ȘI NAȚIONALISM ÎN DISCURSUL LUI IULIU MANIU ÎN PARLAMENTUL DE LA BUDAPESTA (1906-1910).....	19
PROF. NICOLETA DAESCU COLEGIUL TEHNIC “APULUM” ALBA IULIA PROF. MIHAIL DĂESCU COLEGIUL TEHNIC “AL. DOMȘA” ALBA IULIA	
A FI ROMÂN - ÎNTRE SENTIMENTALISM ȘI RAȚIUNE	23
PROF. DOSPINESCU LIANA LICEUL SPORTIV „AVRAM IANCU” ZALĂU, SĂLAJ	

ELEMENTELE DE ISTORIE LOCALĂ – MIJLOC DE CUNOAȘTERE A TRECUTULUI ISTORIC	25
ÎNV. DRĂGHICI MARIA	
ÎNV. UȚIU ILEANA VENERA	
ȘCOALA CU CLASELE I – VIII „ION AGÂRBICEANU” ALBA IULIA	
ISTORIA ROMÂNILOR OGLINDITĂ ÎN TEXTELE LITERARE	28
PROF. ALINA MARIA DULĂU	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII “TOMA COCIȘIU” BLAJ	
VALOAREA ORTODOXIEI ÎNTR-O LUME PEA GLOBALIZATĂ.....	30
PR. DULĂU DAN	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII “ION MAIORESCU” BUCERDEA-GRÂNOASĂ	
GLOBALIZARE VERSUS PATRIOTISM	32
PROF. GEORGESCU GHEORGHE	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „OVIDIU HULEA” AIUD	
UNITATE ÎN DIVERSITATE CULTURA ÎN SPAȚIUL EUROPEAN.....	36
PROF. IANC MIRELA	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU” ALBA IULIA	
A FI ROMÂN ÎNTRE SENTIMENTALISM ȘI RAȚIUNE	40
PROF. JIMBOREAN LUCIA	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „MIHAI EMINESCU” ALBA IULIA	
LAUDĂ LIMBII ROMÂNE ȘI POPORULUI ROMÂN	44
PROF. MARINESCU SABINA	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „TOMA COCIȘIU” BLAJ	
NAȚIUNE ȘI RESPONSABILITATE – DESPRE EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ ȘI PATRIOTISM	47
PROF. ÎNV. PRIMAR MEDREA VIORICA	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „VASILE GOLDIȘ” ALBA IULIA	
PATRIOTISMUL – UN SENTIMENT PERMANENT.....	49
ÎNV. MICLEA LUCREȚIA	
ȘCOALA CU CLASELE I-VIII “AVRAM IANCU” ALBA IULIA	
PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII.....	55
PROF. MUNTEAN ADINA-LUCIA	
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 11 ALBA IULIA	

A FI ROMÂN ÎNTRE SENTIMENTALISM ȘI RAȚIUNE:

MÂNDRIA DE A FI ROMÂN 60

PROF. INV. PRIMAR POPESCU MARIA

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU“ ALBA IULIA

PROF. ÎNV. PRIMAR MÎNDROC NICOLETA

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „ION AGÂRBICEANU“ ALBA IULIA

DOCUMENTE DE ARHIVĂ SCOLARĂ, SUPTOR PENTRU REVIGORAREA

SENTIMENTULUI PATRIOTIC LA ELEVI..... 62

PROF. POPOVICI PANTILIMON

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII ”LUCIAN BLAGA” OCNA MUREȘ

STRUCTURĂ RĂZBOIENI-CETATE

REFORMELE ÎMPĂRATULUI IOSIF AL II- LEA (1780-1790) ȘI FORMAREA NAȚIUNII

ROMÂNE..... 65

PROF. ROMAN-NEGOI IOAN CRISTINEL

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU” ALBA IULIA

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII..... 70

PROF. SLEVAȘ DANA

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII „AVRAM IANCU” ALBA IULIA

PATRIOTISM. VALORI. EDUCAȚIE..... 73

PROF. TOMA IOANA-MARIA

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII "AVRAM IANCU" ALBA IULIA

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII..... 76

PROF. ȚUCULETE MARINELA

LICEUL SPORTIV ALBA IULIA

SUNT SUFLET DIN SUFLETUL NEAMULUI ROMÂNESC 78

PROF. VĂCARIU ILEANA

LICEUL SPORTIV SEBEȘ